

ÇEVRE KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASLAĞI
KARŞILAŞTIRMA TABLOSU

KANUN MADDESİ	TASLAK MADDE	GEREKÇE
Madde 1 – (Değişik: 26/4/2006 – 5491/1 md.) Bu Kanunun amacı, bütün canlıların ortak varlığı olan çevrenin, sürdürülebilir çevre ve sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda korunmasını sağlamaktır.		
<i>Tanımlar:</i> Madde 2 – (Değişik: 26/4/2006 – 5491/2 md.) Bu Kanunda geçen terimlerden;	Madde 2– 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 2 nci maddesinde yer alan tanımlardan değişiklik yapılanlar ve ilaveler aşağıdaki şekildedir.	
Çevre: Canlıların yaşamları boyunca ilişkilerini sürdürdükleri ve karşılıklı olarak etkileşim içinde buldukları biyolojik, fiziksel, sosyal, ekonomik ve kültürel ortamı,		
Çevre korunması: Çevresel değerlerin ve ekolojik dengenin tahribini, bozulmasını ve yok olmasını önlemeye, mevcut bozulmaları gidermeye, çevreyi iyileştirmeye ve geliştirmeye, çevre kirliliğini önlemeye yönelik çalışmaların bütünü,		
Çevre kirliliği: Çevrede meydana gelen ve canlıların sağlığını, çevresel değerleri ve ekolojik dengeyi bozabilecek her türlü olumsuz etkiyi,		
Sürdürülebilir çevre: Gelecek kuşakların ihtiyaç duyacağı kaynakların varlığını ve kalitesini tehlikeye atmadan, hem bugünün hem de gelecek kuşakların çevresini oluşturan tüm çevresel değerlerin her alanda (sosyal, ekonomik, fiziki vb.) ıslahı, korunması ve geliştirilmesi sürecini,		
Sürdürülebilir kalkınma: Bugünkü ve gelecek kuşakların, sağlıklı bir çevrede yaşamasını güvence altına alan çevresel, ekonomik ve sosyal hedefler arasında denge kurulması esasına dayalı kalkınma ve gelişmeyi,		
Alıcı ortam: Hava, su, toprak ortamları ile bu ortamlarla ilişkili ekosistemleri,		
Doğal varlık: Bütün bitki, hayvan, mikroorganizmalar ile bunların yaşama ortamlarını,		
Doğal kaynak: Hava, su, toprak ve doğada bulunan cansız varlıkları,		
Kirliten: Faaliyetleri sırasında veya sonrasında doğrudan veya dolaylı olarak çevre kirliliğine, ekolojik dengenin ve çevrenin bozulmasına neden olan gerçek ve tüzel kişileri,		
Ekosistem: Canlıların kendi aralarında ve cansız çevreleriyle ilişkilerini bir düzen içinde yürüttükleri biyolojik, fiziksel ve kimyasal sistemi,		
Atıksu: Evsel, endüstriyel, tarımsal ve diğer kullanımlar sonucunda kirlenmiş veya özellikleri kısmen veya tamamen değişmiş suları,		
Atıksu altyapı tesisleri: Evsel ve/veya endüstriyel atıksuları toplayan		

kanalizasyon sistemi ile atıksuların arıtıldığı ve alıcı ortama verilmesinin sağlandığı sistem ve tesislerin tamamını,		
Arıtma tesisi: Her türlü faaliyet sonucu oluşan katı, sıvı ve gaz halindeki atıkların yönetmeliklerde belirlenen standartları sağlayacak şekilde arıtıldığı tesisleri,		
Ekolojik denge: İnsan ve diğer canlıların varlık ve gelişmelerini doğal yapılarına uygun bir şekilde sürdürebilmeleri için gerekli olan şartların bütünü,		
Sulak alan: Doğal veya yapay, devamlı veya geçici, suları durgun veya akıntılı, tatlı, acı veya tuzlu, denizlerin gelgit hareketlerinin çekilme devresinde altı metreyi geçmeyen derinlikleri kapsayan, başta su kuşları olmak üzere canlıların yaşama ortamı olarak önem taşıyan bütün sular, bataklık, sazlık ve turbiyeler ile bu alanların kıyı kenar çizgisinden itibaren kara tarafına doğru ekolojik açıdan sulak alan kalan yerleri,		
Biyolojik çeşitlilik: Ekosistemlerin, türlerin, genlerin ve bunlar arasındaki ilişkilerin tamamını,	<p>Biyolojik çeşitlilik: Ekosistemlerin, türlerin, genlerin ve <u>bunların birbiriyle olan ilişkilerinin çeşitliliğini ve bunların değişkenliğini.</u></p> <p>Biyolojik Kaynak: Genetik kaynakları, organizmaları veya parçalarını, popülasyonları ve ekosistemlerin insanlık için şimdiden ya da gelecekte kullanım imkanı veya değeri olan diğer canlı unsurlarını</p>	Biyolojik çeşitlilik tanımına getirilen çeşitlilik ve değişkenlik kavramlarıyla eksiklikler giderilmiş olacaktır.
Atık: Herhangi bir faaliyet sonucunda oluşan, çevreye atılan veya bırakılan her türlü maddeyi,	<p>Atık: Üreticisi veya fiilen elinde bulunduran gerçek veya tüzel kişi tarafından atılan veya atılması planlanan veya atılması zorunlu olan, herhangi bir madde veya materyali,</p> <p>Entegre atık yönetimi: Atık oluşumunun önlenmesi, önlenemeyen atıkların kaynağında azaltılması, türlerine göre ayrılması ve biriktirilmesinin sağlanması, toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanılması, bertarafı ve bertaraf işlemleri sonrası kontrolü ve benzeri işlemleri içeren yönetim biçimini,</p>	<p>Türkiye'nin Avrupa Birliği (AB) çevre mevzuatına uyum çalışmaları AB'ne üye olma sürecindeki çalışmaların bir parçası olarak başlatılmış olup bu alanda temel alınan bağlayıcı metinler öncelikle AB'nin ülkemizin üyelik çalışmaları kapsamında hazırladığı resmi ve genel nitelikli düzenlemelerdeki çevreye ilişkin hükümlerdir. Bu bağlamda genel nitelikli bağlayıcı metinler arasında 2003 yılı Katılım Ortaklığı Belgesi ön plana çıkmaktadır. Helsinki Zirvesi sonrasındaki gelişmelerin sonucunda hazırlanan bu belge diğer birtakım konuların yanı sıra AB mevzuatının ulusal mevzuata aktarılması ve uyumlu hale getirilmesini içermekte olup, atık yönetimine özel bir vurgulama yapılmaktadır.</p> <p>AB'nin yukarıda değinilen belgelerde açıklanan istemlerine karşılık vermek üzere, önce 2001 tarihli Ulusal Program hazırlanmış, daha sonra da bu program müteaddit defalar revize edilerek AB mevzuatına uyum takvimi verilmektedir. Keza Çevre Faslımın Açılışı için hazırlanan Müzakere Pozisyon Belgesinde de adı geçen belgeler esas alınmıştır.</p> <p>Bu kapsamda atık yönetimine ilişkin uyumlaştırma gerektiren direktiflerden biri de 2006/12/AT sayılı Direktif olup, Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik (Resmi Gazete: 5.07. 2008, No. 26927) ile uyumlaştırılmıştır. Ancak bu direktifi mülga eden 2008/98/AT sayılı Direktifin uyumlaştırılması çalışmaları devam etmekte olup, "Atık",</p>

		“üretici”, “sahip”, “entegre yönetim”, kavramlarının tanımları tekrar düzenlenmiştir. Direktifte atık yönetimi, her türlü atığın minimizasyonu, kaynağında ayrı toplanması, ara depolanması, gerekli olduğu durumda transfer istasyonlarının oluşturulması, atıkların taşınması, geri kazanılması, bertarafı, geri kazanım ve bertaraf tesislerinin işletilmesi ile kapatma, kapatma sonrası bakım, izleme-kontrol süreçlerini içeren entegre bir yönetim biçimi olarak ele alınmaktadır. Bu bağlamda, Çevre Kanunu Madde 2 de yer alan Atık ve Entegre Atık Yönetimi tanımı revize edilerek Direktifle uyumlu hale getirilmiştir.
Katı atık: Üreticisi tarafından atılmak istenen ve toplumun huzuru ile özellikle çevrenin korunması bakımından, düzenli bir şekilde bertaraf edilmesi gereken katı atık maddeleri,	Bu tanım Kanundan çıkarılmıştır.	
Evsel katı atık: Tehlikeli ve zararlı atık kapsamına girmeyen konut, sanayi, işyeri, piknik alanları gibi yerlerden gelen katı atıkları,	Bu tanım Kanundan çıkarılmıştır.	
Tehlikeli atık: Fiziksel, kimyasal ve/veya biyolojik yönden olumsuz etki yaparak ekolojik denge ile insan ve diğer canlıların doğal yapılarının bozulmasına neden olan atıklar ve bu atıklarla kirlenmiş maddeleri,		
Tehlikeli kimyasallar: Fiziksel, kimyasal ve/veya biyolojik yönden olumsuz etki yaparak ekolojik denge ile insan ve diğer canlıların doğal yapılarının bozulmasına neden olan her türlü kimyasal madde ve ürünleri,		
Kirli balast: Duran veya seyir halindeki tankerden, gemiden veya diğer deniz araçlarından su üzerine bırakıldığında; su üstünde veya bitişik sahil hattında petrol, petrol türevi veya yağ izlerinin görülmesine neden olan veya su üstünde ya da su altında renk değişikliği oluşturan veya askıda katı madde/emülsiyon halinde maddelerin birikmesine yol açan balast suyunu,		
Çevresel etki değerlendirmesi: Gerçekleştirilmesi plânlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin, seçilen yer ile teknoloji alternatiflerinin belirlenerek değerlendirilmesinde ve projelerin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolünde sürdürülecek çalışmaları,		
Proje tanıtım dosyası: Gerçekleşmesi plânlanan projenin yerini, özelliklerini, olası olumsuz etkilerini ve öngörülen önlemleri içeren, projeyi genel boyutları ile tanıtan bilgi ve belgeleri içeren dosyayı,	Bu tanım Kanundan çıkarılmıştır.	Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinde belirtilen Çevresel Etki Değerlendirmesi raporu A Sınıfı Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu, proje tanıtım dosyası ise B Sınıfı Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu olarak değiştirileceğinden, proje tanıtım dosyası tanımının kaldırılması uygun görülmüştür.
Stratejik çevresel değerlendirme: Onaya tâbi plân ya da programın onayından önce plânlama veya programlama sürecinin başlangıcından itibaren, çevresel değerlerin plân ve programa entegre edilmesini sağlamak, plân ya da programın olası çevresel etkilerini en aza indirmek ve karar vericilere yardımcı olmak üzere katılımcı bir yaklaşımla		

sürdürülen ve yazılı bir raporu da içeren çevresel değerlendirme çalışmalarını,		
Çevre yönetimi: İdarî, teknik, hukukî, politik, ekonomik, sosyal ve kültürel araçları kullanarak doğal ve yapay çevre unsurlarının sürdürülebilir kullanımını ve gelişmesini sağlamak üzere yerel, bölgesel, ulusal ve küresel düzeyde belirlenen politika ve stratejilerin uygulanmasını,		
Çevre yönetim birimi/Çevre görevlisi: Bu Kanun ve Kanuna göre yürürlüğe konulan düzenlemeler uyarınca denetime tâbi tesislerin faaliyetlerinin mevzuata uygunluğunu, alınan tedbirlerin etkili olarak uygulanıp uygulanmadığını değerlendiren, tesis içi yıllık denetim programları düzenleyen birim ya da görevliyi,		
Çevre gönüllüsü: Bakanlıkça, uygun niteliklere sahip kişiler arasından seçilen ve bu Kanun ve Kanuna göre yürürlüğe konulan düzenlemelere aykırı faaliyetleri Bakanlığa iletmekle görevli ve yetkili kişiyi,		
Hassas alan: Ötrofikasyon riski yüksek olan ve Bakanlıkça belirlenecek kıyı ve iç su alanlarını,	Hassas alan: Ötrofikasyon riski yüksek olan ve <u>ilgili kurumlar tarafından belirlenecek</u> kıyı ve iç su alanlarını,	Hassas alanlar Orman ve Su İşleri Bakanlığı tarafından belirlenecek.
Çevreye ilişkin bilgi: Su, hava, toprak, bitki ve hayvan varlığı ile bunları olumsuz olarak etkileyen veya etkileme ihtimali bulunan faaliyetler ve alınan idarî ve teknik önlemlere ilişkin olarak mevcut bulunan her türlü yazılı, sözlü veya görüntülü bilgi veya veriyi,		
İş termin plânı: Atıksu ve evsel nitelikli katı atık kaynaklarının yönetmelikte belirtilen alıcı ortam deşarj standartlarını sağlamak için yapmaları gereken atıksu arıtma tesisi ve/veya kanalizasyon gibi altyapı tesisleri ile katı atık bertaraf tesislerinin gerçekleştirilmesi sürecinde yer alan yer seçimi, proje, ihale, inşaat, işletmeye alma gibi işlerin zamanlamasını gösteren plânı,	İş termin plânı: Atıksu kaynaklarının yönetmelikte belirtilen alıcı ortam deşarj standartlarını sağlamak için yapmaları gereken atıksu arıtma tesisi ve/veya kanalizasyon gibi altyapı tesisleri <u>ile katı atık bertaraf tesislerinin</u> gerçekleştirilmesi sürecinde yer alan yer seçimi, proje, ihale, inşaat, işletmeye alma gibi işlerin zamanlamasını gösteren plânı,	Katı atık tanımı kaldırıldığı için katı ibaresi çıkarılmıştır.
Risk değerlendirmesi: Belirli kimyasal madde ya da maddelerin potansiyel tehlikelerinin belirlenmesi ve sonuçlarının hesaplanması yönünde kullanılan yöntemler bütünü,		
İyonlaştırıcı olmayan radyasyon: İyonlaşmaya neden olmayan elektromanyetik dalgaları,	Bu tanım Kanundan çıkarılmıştır.	Ek Madde 8'in kaldırılması sebebiyle, "İyonlaştırıcı olmayan radyasyon" tanımı çıkarılmıştır.
Elektromanyetik alan: Elektrik ve manyetik alan bileşenleri olan dalgaların oluşturduğu alanı,	Bu tanım Kanundan çıkarılmıştır.	Ek Madde 8'in kaldırılması sebebiyle, "Elektromanyetik alan" tanımı çıkarılmıştır.
Koku: İnsanda koku alma duygusunu harekete geçiren ve kokunun algılanmasına neden olan uçucu maddelerin yarattığı etkiyi,		
Hava kalitesi: İnsan ve çevresi üzerine etki eden hava kirliliğinin göstergesi olan, çevre havasında mevcut hava kirlleticilerin artan miktarıyla azalan kalitelerini,		
	<u>Stratejik gürültü haritası:</u> Farklı kaynaklar bazında mevcut gürültü durumunun veriler sayesinde sergilenmesini,	Madde 3'e genel ilke olarak ilave edilen (I) bendine istinaden "Stratejik gürültü haritası" tanımı eklenmiştir.
	<u>Acil durum planı:</u> Çevre ve insanları etkileyecek düzeyde büyük kaza riski taşıyan sabit bir kuruluştaki meydana	Tehlikeli kimyasalların dahil olduğu, çevre ve insanı olumsuz yönde etkileyen büyük kazaların etkilerinin en aza

	<p>gelebilecek olası bir kaza durumunda, kuruluş ve çevresinde yapılacak; kazaya karşı hazırlıklı olma, kazayı önleme ve kazaya müdahale işlemlerinin, tüm kaza senaryoları dikkate alınarak belirlendiği planı,</p>	<p>indirilebilmesi için alınacak tedbirlerden biri de acil durum ve/veya acil müdahale planlarının hazırlanarak uygulanmasıdır. 5312 sayılı Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanun kapsamında acil müdahale planlarının tanımı yapılmış ve hazırlanması gerekliliği hükmüne bağlanmıştır. Ülke genelinde birçok kıyı tesisinin hem acil durum planı hem de acil müdahale planı hazırlayacak kuruluşlar kapsamında olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle 5312 sayılı Kanun ve Bu Kanunda geçen deniz ve çevresinde uygulanacak acil müdahale planları ile acil durum planları arasındaki kavram farkının belirlenmesi için acil durum planının tanımına ihtiyaç duyulmuştur.</p>
	<p><u>Ozon Tabakasını İncelten Maddeler:</u> Tek başına ya da bir karışım içerisinde, ister saf ister geri kazanılmış, yeniden işlenmiş ya da ıslah edilmiş olmalarına bakılmaksızın ülkemizin taraf olduğu Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolü ile kontrol altına alınan bütün maddeleri,</p>	<p>Uygulamada, Ozon Tabakasını İncelten Maddelerin Tehlikeli Kimyasallardan ayrı olarak anlaşılması ve değerlendirilmesi için bu tanımın konulmasına ihtiyaç duyulmuştur.</p>
	<p><u>Çevre düzeni planı:</u> Ülke ve bölge plan kararlarına uygun olarak konut, sanayi, tarım, turizm, ulaşım gibi yerleşme ve arazi kullanılması kararlarını belirleyen planı,</p>	<p>Çevre Kanununun 9. maddesinin (b) bendinde açıklanan çevre düzeni planının tanımının yapılmamış olması, ayrıca İmar mevzuatı ile de uyum sağlanması amacıyla ilave edilmiştir. (Mevzuatta birliktelik sağlanması amacıyla İmar Kanunundaki tanımın aynen kullanılması)</p>
	<p><u>Çevre etiketi:</u> Yaşam döngüleri bakımından diğer ürünlere kıyasla çevreye daha az zarar veren ürün ve hizmetlere verilen etiketi,</p>	<p>Son dönemde çevreye daha duyarlı ürünlerin tercih edilmesine yönelik taleplerde ve kamuoyu farkındalığında artış görülmektedir. Konunun güncel olması ve terminolojik olarak birliktelik sağlanması açısından çevre etiketi tanımının Çevre Kanunda yer almasına ihtiyaç duyulmuştur.</p>
	<p><u>Bütünleşik kıyı alanları yönetimi:</u> Kıyı alanlarının sürdürülebilir yönetimini sağlamak amacıyla, deniz ve kıyı ekosistemi ile peyzaj alanlarının hassaslığını da göz önünde bulundurarak, deniz ve karadaki kullanımların ve bunların birbirleriyle etkileşimlerini düzenleyen, nazım ve uygulama imar planlarına esas olan tür ve ölçekteki planlama ve bu alanlara ait yönetim sürecini,</p>	<p>Ülkemizde hassas alan niteliği taşıyan kıyı alanlarına özgü planlama ve yönetim çalışmalarının sürdürülmesi için Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi çalışmalarına, yasal, idari ve kurumsal yapının bu yönde tesisine ihtiyaç duyulduğundan tanımı yapılmıştır. (Bütünleşik kıyı alanları yönetiminin en önemli aracı arazi kullanımının yönetilmesi sürecini kapsar. Bu sebeple uygulamaya konu imar planlarına esas olacak planlama sürecini de ihtiva etmektedir.)</p>
	<p>Altyapı Tesisleri Katkı Payı: Atıksu ve evsel katı atık ile ilgili verilen tüm hizmetlere ilişkin tam maliyet esaslı yapılan harcamaların tamamını karşılamak üzere, bu hizmetlerden yararlanan veya yararlanacak olanlardan, belediye/mahalli idare birliği meclisince ve sorumluluk verilen diğer idarelerce belirlenecek tarifeye göre alınacak bedeli,</p>	<p>Uygulamada atıksu ve katı atık hizmeti veren altyapı yönetimleri tarafından yapılan yatırım, bakım, onarım ve işletme ile ilgili maliyetlere ilişkin hizmetlerin karşılığı olarak ücret alınmaktadır. Kanundaki katkı payı ifadesinden de anlaşılacağı üzere bu tür hizmetlerin verilmesi ile ilgili alınması gereken ücret ifade edilmektedir. Bu sebeple diğer kurum ve kuruluşlarla yapılan görüşmelerde Kanundaki katkı payı ifadesinin tanımının yapılmasının uygulamada kolaylık sağlayacağı belirtildiğinden söz konusu tanıma ihtiyaç duyulmuştur. Ayrıca katkı payı ifadesi başka yerlerde de</p>

		geçtiği için “Altyapı Tesisleri Katkı Payı” olarak ifade edilmiştir.
	<u>Peyzaj:</u> Karakteri, insan faktörü ve doğal faktörler ya da bu faktörlerin etkileşimi sonucu oluşan, belirli kalite göstergeleri ve çeşitlilik sınıflamalarıyla ifade edilebilen alanları,	Doğal çevreyi oluşturan unsurlar arasında yer alan peyzaj tanımının Kanuna eklenmesine ihtiyaç duyulmuştur.
	<u>Yetkili Kuruluş:</u> Kuruluş kanunu ve/veya Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında sorumlu olduğu ürün/ürün gruplarına yönelik mevzuat hazırlamak ve yürütmek, Ulusal Mevzuat kapsamında Piyasa Gözetimi ve Denetimini yapmak üzere Bakanlık ifade eder,	4703 Sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanunda(Ulusal mevzuat) belirtilen yetkili kuruluş tanımında Çevre ve Orman Bakanlığı piyasa gözetimi ve denetimi kapsamında yetkili kuruluş olarak açıkça belirtilmemektedir. Bu durumun Ulusal Mevzuat kapsamında yapılacak olan gözetim ve denetim faaliyetlerinde birtakım problemlere neden olacağı düşünülmektedir. Bu nedenle Yetkili Kuruluş tanımının Kanuna eklenmesi ve piyasa gözetimi ve denetimi kapsamında Bakanlığın yetkili olduğunun açık bir şekilde ifade edilmesi için eklenmesine ihtiyaç duyulmuştur.
	<u>İklim Değişikliği:</u> Karşılaştırılabilir zaman dilimlerinde gözlenen doğal iklim değişikliğine ek olarak doğrudan veya dolaylı olarak küresel atmosferin bileşimini bozan insan faaliyetleri sonucunda iklimde oluşan değişiklik,	Çevre Kanunu'nun hazırlandığı yıllardan günümüze kadar iklim değişikliği ile mücadele kapsamında ülkemizde ilgili kurumlar nezdinde pek çok çalışma yapılmıştır. Çevre kanununda iklim değişikliği ile mücadele kapsamında hükümlere ihtiyaç duyulmuştur. Bu kapsamda iklim değişikliği bölümü altında hükümler eklenmiş ve hükümlerin daha anlaşılır olması açısından bu tanıma gerek duyulmuştur.
	<u>Sera gazı emisyonu:</u> Kızıl ötesi radyasyonu emen ve yeniden salan hem tabii hem de beşeri kaynaklı olabilen karbon dioksit, metan, diazot oksit, hidroflorokarbonlar, perflorokarbonlar, sülfür hegzaflorid ve gaz benzeri diğer atmosfer bileşenlerini,	
	<u>Sera gazı emisyon hakkı:</u> Belirli bir süre içerisinde bir karbondioksit eşdeğer ton sera gazı emisyonu salımı yapmak için verilen devredilebilir hakkı,	
	<u>Karbondioksit eşdeğer ton:</u> Karbondioksit ve karbondioksit ile eşdeğer küresel ısınma potansiyeline sahip diğer sera gazlarından herhangi birinin ton olarak miktarını,	
	<u>Azaltım:</u> İklim değişikliğine neden olan insan kaynaklı sera gazlarının kontrol altına alınması, azaltılması ve tutulmasına yönelik önlemleri,	
	<u>Uyum:</u> İklim olaylarının etkileriyle mücadele etmek, fayda sağlamak ve etkileri yönetebilmek için stratejilerin güçlendirilmesi, geliştirilmesi ve uygulanması sürecini,	
	<u>Etkilenebilirlik:</u> Bir kişi veya grubun özellikleri ile, onların tehditlerinin etkilerini tahmin etme, mücadele etme, dayanma ve iyileştirme konusundaki kapasitelerini etkileyen durumları,	
	<u>İklim Risk Yönetimi:</u> İklim değişikliği ve bu değişikliklerden kaynaklanacak risk ve zararların azaltılması, bunlara hazırlık, tahmin ve erken uyarı gibi korumaya yönelik çalışmaların bütünü,	
Bakanlık: Çevre ve Orman Bakanlığını ifade eder.	<u>Bakanlık:</u> Çevre ve Şehircilik Bakanlığını ifade eder.	

<p>İlkeler: Madde 3 –(Değişik: 26/4/2006 – 5491/3 md.) Çevrenin korunmasına, iyileştirilmesine ve kirliliğinin önlenmesine ilişkin genel ilkeler şunlardır:</p>		
a) Başta idare, meslek odaları, birlikler ve sivil toplum kuruluşları olmak üzere herkes, çevrenin korunması ve kirliliğinin önlenmesi ile görevli olup bu konuda alınacak tedbirlere ve belirlenen esaslara uymakla yükümlüdürler.		
b) Çevrenin korunması, çevrenin bozulmasının önlenmesi ve kirliliğinin giderilmesi alanlarındaki her türlü faaliyette; Bakanlık ve yerel yönetimler, gerekli hallerde meslek odaları, birlikler ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yaparlar.		
c) Arazi ve kaynak kullanım kararlarını veren ve proje değerlendirmesi yapan yetkili kuruluşlar, karar alma süreçlerinde sürdürülebilir kalkınma ilkesini gözetirler.		
d) Yapılacak ekonomik faaliyetlerin faydası ile doğal kaynaklar üzerindeki etkisi sürdürülebilir kalkınma ilkesi çerçevesinde uzun dönemli olarak değerlendirilir.		
e) Çevre politikalarının oluşmasında katılım hakkı esastır. Bakanlık ve yerel yönetimler; meslek odaları, birlikler, sivil toplum kuruluşları ve vatandaşların çevre hakkını kullanacakları katılım ortamını yaratmakla yükümlüdür.		
f) Her türlü faaliyet sırasında doğal kaynakların ve enerjinin verimli bir şekilde kullanılması amacıyla atık oluşumunu kaynağında azaltan ve atıkların geri kazanılmasını sağlayan çevre ile uyumlu teknolojilerin kullanılması esastır.		
g) Kirlenme ve bozulmanın önlenmesi, sınırlandırılması, giderilmesi ve çevrenin iyileştirilmesi için yapılan harcamalar kirlenmeyi veya bozulmaya neden olan tarafından karşılanır. Kirlenmenin kirlenmeyi veya bozulmayı durdurmak, gidermek veya azaltmak için gerekli önlemleri almaması veya bu önlemlerin yetkili makamlarca doğrudan alınması nedeniyle kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan gerekli harcamalar 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre kirlendenden tahsil edilir.		
h) Çevrenin korunması, çevre kirliliğinin önlenmesi ve giderilmesi için uyulması zorunlu standartlar ile vergi, harç, katılma payı, yenilenebilir enerji kaynaklarının ve temiz teknolojilerin teşviki, emisyon ücreti ve kirlenme bedeli alınması, karbon ticareti gibi piyasaya dayalı mekanizmalar ile ekonomik araçlar ve teşvikler kullanılır.	Çevrenin korunması, çevre kirliliğinin önlenmesi ve giderilmesi, iklim değişikliği ile mücadele için uyulması zorunlu standartlar ile vergi, harç, katılma payı, yenilenebilir enerji kaynaklarının ve temiz teknolojilerin teşviki, emisyon ücreti ve kirlenme bedeli alınması, sera gazı emisyon hakkı tahsisi ve ticareti gibi piyasaya dayalı mekanizmalar ile ekonomik araçlar ve teşvikler kullanılır.	İklim değişikliği ile mücadele konularının çevrenin korunmasında ekonomik araç ve teşvikler ile ilişkilendirilmesi amacıyla bu madde içeriği genişletilmiştir.
i) Bölgesel ve küresel çevre sorunlarının çözümüne yönelik olarak taraf		

olduğumuz uluslararası anlaşmalar sonucu ortaya çıkan ulusal hak ve yükümlülüklerin yerine getirilmesi için gerekli teknik, idarî, malî ve hukukî düzenlemeler Bakanlığın koordinasyonunda yapılır.		
Gerçek ve tüzel kişiler, bu düzenlemeler sonucu ortaya çıkabilecek maliyetleri karşılamakla yükümlüdür.		
j) Çevrenin korunması, çevre kirliliğinin önlenmesi ve çevre sorunlarının çözümüne yönelik gerekli teknik, idarî, malî ve hukukî düzenlemeler Bakanlığın koordinasyonunda yapılır. 2690 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Kanunu kapsamındaki konular Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından yürütülür.		
	“k) İklim değişikliği ile mücadelede düşük karbonlu kalkınmaya geçiş esastır.”	Çevre Kanunu'nun hazırlandığı yıllardan günümüze kadar iklim değişikliği ile mücadele kapsamında ülkemizde ilgili kurumlar nezdinde pek çok çalışma yapılmıştır. Bakanlığımızın koordinasyonunda Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi ve Kyoto Protokolü'ne taraf olunmuştur. İklim değişikliğine neden olan sera gazlarını minimuma indirmek üzere karbon emisyonlarını azaltan politikalar, yasal düzenlemeler (Enerji Verimliliği Kanunu ve Binalarda Enerji Performans Yönetmeliği v.s.) ve teknolojiler (hibrit araçlar, çevre dostu yakma teknikleri) devreye girmiştir. Uygulamadaki tüm bu yaklaşımlar beraberinde kalkınma modeli olarak Düşük Karbonlu Kalkınma anlayışını gündemimize getirmiştir. Geçmişte kalkınma planları ve stratejiler hazırlanırken sürdürülebilir kalkınma modeli benimsenmekte iken, şimdilerde Yüksek Planlama Kurulu onaylı İklim Değişikliği Stratejisi ve çalışmaları nihai aşamaya gelmiş olan Enerji Verimliliği Stratejisi ile bir adım öne gidilerek düşük karbonlu kalkınma modeli hedef alınmıştır. Gelecekte uluslararası fon kaynakları bu kalkınma modelini benimsemiş, politika ve yasal düzenlemelerine entegre etmiş ülkelere sunulacaktır. Önümüzdeki on yıllara damgasını vuracak olan bu yaklaşımın Çevre Kanunu'nun temel yaklaşımlar bölümünde yer alması, gelecekte ülkemizin dünyadaki uygulamalardan kopmaması ve uluslararası fonlardan hak ettiği ölçülerde faydalanması yönünden uygun görülmektedir.
	l) Halkın, huzur ve sükûnunun korunması gayesiyle stratejik gürültü haritalarının ve eylem planlarının hazırlanması esastır.	Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği AB Çevresel Gürültü Direktifi (2002/49/EC) ile tam olarak uyumlaştırılmıştır. Bu çerçevede; yerleşim alanları ile ana karayolları, ana demiryolları ve ana havaalanları civarında yaşayan halkın huzur ve sükununun beden ve ruh sağlığının korunması için gürültü seviyesini gösteren gürültü haritalarının yapılması ve bu harita sonuçlarına göre sınır değerlerin sağlanmadığı ve sessizliğin korunması gereken alanlar için kontrol tedbirlerini içeren eylem planlarının hazırlanması gerekmektedir. Bu sebeple söz konusu düzenlemeye ihtiyaç duyulmuştur.
	m) Üreticiler, piyasaya arz edilen, piyasada bulunan ve/veya	Piyasa Gözetimi ve Denetimi kapsamında Bakanlığın

	<p>hizmete sunulan ürünün; üretim aşamasından tüketimine ve bertarafına kadar olan tüm süreçte insan, çevre ve toplum sağlığını koruyucu önlemler almakla yükümlüdür. Bakanlığın sorumluluğunda bulunan ve piyasaya arz edilen, piyasada bulunan ve/veya hizmete sunulan ürünün uygunluğunun ve güvenliğinin tespiti için yapılan harcamalar ile uygunsuz ve güvensiz ürünlerin üretiminden ve ithalatından sorumlu kişilerin uygunsuzluğun ve güvensizliğin önlenmesi ve giderilmesi için gerekli önlemleri almaması veya bu önlemlerin yetkili makamlarca doğrudan alınması nedeniyle kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan gerekli tüm harcamalar 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre üreticiden tahsil edilir.</p>	<p>sorumluluğunda bulunan ve piyasaya arz edilen, piyasada bulunan ve/veya hizmete sunulan ürünün uygunluğunun ve güvenliğinin tespiti için yapılan harcamalar ile uygunsuz ve güvensiz ürünlerin üretiminden ve ithalatından sorumlu kişilerin uygunsuzluğun ve güvensizliğin önlenmesi ve giderilmesi için gerekli önlemleri almaması veya bu önlemlerin yetkili makamlarca doğrudan alınması nedeniyle kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan gerekli harcamaların tahsil edilebilmesi amacıyla eklenmesine ihtiyaç duyulmuştur.</p>
<p><i>Yüksek Çevre Kurulu⁽¹⁾</i> Madde 4 – (Mülga: 9/8/1991 - KHK - 443/43 md.; Yeniden düzenleme: 26/4/2006 – 5491/4 md.)</p>		
<p>Başbakanın başkanlığında, Başbakanın bulunmadığı zamanlarda Çevre ve Orman Bakanının başkanlığında, Başbakanın belirleyeceği sayıda bakan ile Bakanlık Müsteşarından oluşan Yüksek Çevre Kurulu kurulmuştur.</p>	<p>Başbakanın başkanlığında, Başbakanın bulunmadığı zamanlarda Çevre ve Şehircilik Bakanının başkanlığında, Başbakanın belirleyeceği sayıda bakan ile Bakanlık Müsteşarından oluşan Yüksek Çevre Kurulu kurulmuştur.</p>	
<p>Diğer bakanlar gündeme göre Kurul toplantılarına başkan tarafından çağrılabilir.</p>		
<p>Kurul yılda en az bir defa toplanır.</p>		
<p>Kurulun sekretaryaya hizmetleri Bakanlıkça yürütülür.</p>		
<p>Kurulun çalışmaları ile ilgili konularda ön hazırlık ve değerlendirme yapmak üzere, Bakanlık Müsteşarının başkanlığında ilgili bakanlık müsteşarları, diğer kurum ve kuruluşların en üst düzey yetkili amirlerinin katılımı ile toplantılar düzenlenir. Bu toplantılara gündeme göre ilgili kamu kurumu niteliğindeki kuruluşların birlik temsilcileri, meslek kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, yerel yönetim temsilcileri, üniversite temsilcileri ve bilimsel kuruluşların temsilcileri davet edilir.</p>		
<p>Kurulun çalışma usûl ve esasları ile diğer hususlar yönetmelikle belirlenir.</p>		
<p><i>Yüksek Çevre Kurulunun görevleri⁽¹⁾</i> Madde 5 – (Mülga: 13/3/1990 - KHK - 409/12 md.; Yeniden düzenleme: 26/4/2006 – 5491/5 md.)</p>		
<p>Yüksek Çevre Kurulunun görevleri şunlardır:</p>		
<p>a) Etkin bir çevre yönetiminin sağlanması için hedef, politika ve strateji belirlemek.</p>		
<p>b) Sürdürülebilir kalkınma ilkesi çerçevesinde ekonomik kararlara çevre boyutunun dahil edilmesine imkân veren hukukî ve idarî tedbirleri belirlemek.</p>		
<p>c) Birden fazla bakanlık ve kuruluşu ilgilendiren çevre konularına ilişkin</p>		

uyuşmazlıklarda nihai kararı vermek.		
Madde 6 – 7 – (Mülga: 8/6/1984 - KHK 222/30 md.)		
<i>Kirletme yasağı:</i> Madde 8 – Her türlü atık ve artığı, çevreye zarar verecek şekilde, ilgili yönetmeliklerde belirlenen standartlara ve yöntemlere aykırı olarak doğrudan ve dolaylı biçimde alıcı ortama vermek, depolamak, taşımak, uzaklaştırmak ve benzeri faaliyetlerde bulunmak yasaktır. Kirlenme ihtimalinin bulunduğu durumlarda ilgililer kirlenmeyi önlemekle; kirlenmenin meydana geldiği hallerde kirlenmeyi durdurmak, kirlenmenin etkilerini gidermek veya azaltmak için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdürler.		
<i>Çevrenin korunması⁽¹⁾</i> Madde 9 – (Değişik: 26/4/2006 – 5491/6 md.) Çevrenin korunması amacıyla;		
a) Doğal çevreyi oluşturan biyolojik çeşitlilik ile bu çeşitliliği barındıran ekosistemin korunması esastır. Biyolojik çeşitliliği koruma ve kullanım esasları, yerel yönetimlerin, üniversitelerin, sivil toplum kuruluşlarının ve ilgili diğer kuruluşların görüşleri alınarak belirlenir.	a) Doğal çevreyi oluşturan biyolojik çeşitlilik ve peyzaj çeşitliliği ile bu çeşitliliği barındıran ekosistemin korunması esastır. Biyolojik çeşitliliğin korunması ve biyolojik kaynakların sürdürülebilir kullanım esasları, yerel yönetimlerin, üniversitelerin, sivil toplum kuruluşlarının ve ilgili diğer kuruluşların görüşleri alınarak belirlenir.	a) Biyolojik çeşitliliğin kullanılması gibi bir husus söz konusu değildir. Biyolojik çeşitlilik sadece korunur. Ancak doğal kaynaklar kullanılabilir ve bu kullanım da sürdürülebilir olmalıdır.
b) Ülke fizikî mekânında, sürdürülebilir kalkınma ilkesi doğrultusunda, koruma-kullanma dengesi gözetilerek kentsel ve kırsal nüfusun barınma, çalışma, dinlenme, ulaşım gibi ihtiyaçların karşılanması sonucu oluşabilecek çevre kirliliğini önlemek amacıyla nazım ve uygulama imar plânlarına esas teşkil etmek üzere bölge ve havza bazında 1/50.000-1/100.000 ölçekli çevre düzeni plânları Bakanlıkça yapılır, yaptırılır ve onaylanır. Bölge ve havza bazında çevre düzeni plânlarının yapılmasına ilişkin usûl ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.	b) Ülke fizikî mekânında, sürdürülebilir kalkınma ilkesi doğrultusunda, koruma-kullanma dengesi gözetilerek, nazım ve uygulama imar plânlarına esas olan, bölge ve havza bazında 1/50.000-1/100.000 ölçekli çevre düzeni plânları Bakanlıkça yapılır, yaptırılır ve onaylanır. Bölge ve havza bazında çevre düzeni plânlarının yapılmasına ilişkin usûl ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.	b) Kurumlar arası görev ve hizmet planlamalarında 5302, 5393 ve 5216 sayılı kanunlar ile yetkilendirilen kurumlar ve planlama yetkisi bulunan diğer kurumlar arasında koordinasyonun, rasyonelliğin, üretilecek hizmetin, ekonomik, kaliteli ve sürekli olmasının sağlanması ve idarenin bütünlüğü ilkesi doğrultusunda düzenlenmiştir.
c) Ulusal mevzuat ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınarak koruma statüsü kazandırılmış alanlar ve ekolojik değeri olan hassas alanların her tür ölçekteki plânlarda gösterilmesi zorunludur. Koruma statüsü kazandırılmış alanlar ve ekolojik değeri olan alanlar, plân kararı dışında kullanılamaz.		
d) Ülke ve dünya ölçeğinde ekolojik önemi olan, çevre kirlenmeleri ve bozulmalarına duyarlı toprak ve su alanlarını, biyolojik çeşitliliğin, doğal kaynakların ve bunlarla ilgili kültürel kaynakların gelecek kuşaklara ulaşmasını emniyet altına almak üzere gerekli düzenlemelerin yapılabilmesi amacıyla, Özel Çevre Koruma Bölgesi olarak tespit ve ilan etmeye, bu alanlarda uygulanacak koruma ve kullanma esasları ile plân ve projelerin hangi bakanlıkça hazırlanıp yürütüleceğini belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.	d) Ülke ve dünya ölçeğinde ekolojik önemi olan, çevre kirlenmeleri ve bozulmalarına duyarlı toprak ve su alanlarını, biyolojik çeşitliliğin, peyzaj çeşitliliğinin, doğal kaynakların ve bunlarla ilgili kültürel kaynakların gelecek kuşaklara ulaşmasını emniyet altına almak üzere gerekli düzenlemelerin yapılabilmesi amacıyla, Özel Çevre Koruma Bölgesi olarak tespit ve ilan etmeye, bu alanlarda uygulanacak koruma ve kullanma esasları ile plân ve projelerin hangi bakanlıkça hazırlanıp yürütüleceğini belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.	d) Özel Çevre Koruma Bölgelerinde belirleyici unsurlardan biri olan peyzaj çeşitliliğinin maddeye eklenmesi ile Kanunda bu eksiklik giderilmiştir.

<p>Bu bölgelere ilişkin plân ve projelerde; 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununun 9 uncu maddesi, 4/4/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanununun plân onama yetkisini düzenleyen hükümleri, 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 8 inci maddesinin tabiat varlıkları, doğal sit alanları ve bunların korunma alanlarının tespit ve tescili dışında kalan yetkileri düzenleyen hükümleri ile aynı Kanunun 17 nci maddesinin (a) bendi hükümleri uygulanmaz.</p>	<p>Bu bölgelere ilişkin plân ve projelerde; 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununun 9 uncu maddesi, 4/4/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanununun plân onama yetkisini düzenleyen hükümleri, 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 8 inci maddesinin tabiat varlıkları, doğal sit alanları ve bunların korunma alanlarının tespit ve tescili dışında kalan yetkileri düzenleyen hükümleri ile aynı Kanunun 17 nci maddesinin (a) bendi hükümleri uygulanmaz.</p>	
<p>e) Sulak alanların doğal yapılarının ve ekolojik dengelerinin korunması esastır. Sulak alanların doldurulması ve kurutulması yolu ile arazi kazanılamaz. Bu hükme aykırı olarak arazi kazanılması halinde söz konusu alan faaliyet sahibince eski haline getirilir.</p>		
<p>Sulak alanların korunması ve yönetimine ilişkin usûl ve esaslar ilgili kurum ve kuruluşların görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.</p>		
<p>f) Biyolojik çeşitliliğin sürdürülebilirliğinin sağlanması bakımından nesli tehdit veya tehlike altında olanlar ile nadir bitki ve hayvan türlerinin korunması esas olup, mevzuata aykırı biçimde ticarete konu edilmeleri yasaktır.</p>		
<p>g) Doğal kaynakların ve varlıkların korunması, kirliliğinin ve tahribatının önlenmesi ve kalitesinin iyileştirilmesi için gerekli idarî, hukukî ve teknik esaslar Bakanlık tarafından belirlenir.</p>		
<p>h) Ülkenin deniz, yeraltı ve yerüstü su kaynaklarının ve su ürünleri istihsal alanlarının korunarak kullanılmasının sağlanması ve kirlenmeye karşı korunması esastır. Atıksu yönetimi ile ilgili politikaların oluşturulması ve koordinasyonunun sağlanması Bakanlığın sorumluluğundadır. Su ürünleri istihsal alanları ile ilgili alıcı ortam standartları Tarım ve Köyşleri Bakanlığınca belirlenir.</p>		
<p>Denizlerde yapılacak balık çiftlikleri, hassas alan niteliğindeki kapalı koy ve körfezler ile doğal ve arkeolojik sit alanlarında kurulamaz.</p>	<p>Denizlerde kurulacak balık çiftlikleri, hassas alan niteliğindeki kapalı koy ve körfezler ile doğal ve arkeolojik sit alanlarında kurulamaz.</p> <p>Yavru balık büyütme tesisleri; bu faaliyetlerin deniz çevresinde su kalitesini bozmayacağına ve gelecekte ortamda ötrofikasyon riskine neden olmayacağına dair bilimsel raporun Bakanlığa sunulmasını takiben verilecek uygun görüş doğrultusunda hassas alanlarda da kurulabilir. Konuya ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.</p>	<p>Kıyılarda faaliyet gösteren tüm balık çiftlikleri, Bakanlığımız tarafından 2872 sayılı Çevre Kanunu hükümlerinin yerine getirilmesi amacıyla hazırlanan ve 24.01.2007 tarih ve 26413 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Denizlerde Balık Çiftliklerinin Kurulamayacağı Hassas Alan Niteliğindeki Kapalı Koy ve Körfez Alanlarının Belirlenmesine İlişkin Tebliğ”in 3 üncü maddesinde belirtilen kriterler çerçevesinde uygun alanlara taşınmışlardır.</p> <p>Ancak, yavru balık tesislerinin, söz konusu Tebliğ kriterlerine uygun alanlara taşınmaları sonucunda, bu alanlardaki derinlik nedeniyle oluşan su sıcaklığındaki azalma ve akıntı hızının yavru balıklarda görülen ölüm oranlarını daha da fazla arttırdığının, gerek üreticiler gerekse de üniversiteler tarafından Bakanlığımıza iletilmesi neticesinde Çevre Kanununda değişiklik yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur.</p>
	<p>Kıyı ve deniz alanlarının sürdürülebilir kullanımını</p>	<p>Kıyı alanlarının kentleşme, sanayi, ulaştırma, turizm gibi</p>

	gerçekleştirmek amacıyla bütünleşik kıyı alanları yönetimine ilişkin usul ve esaslar, ilgili kurum kuruluşların görüşleri alınarak Bakanlıkça belirlenir.	ekonomik ve toplumsal, birbiriyle yarışan pek çok sektörün baskısı altındadır. Bunun sonucunda da yoğun gelişme baskısı altında olan kıyıların aşırı kullanılmasından kaynaklanan çevre sorunlarının ortaya çıkmasının engellenmesi ve rasyonel kullanımının sağlanmasını teminen kıyı alanlarının entegre bir yaklaşımla yönetilmesi gerekmektedir.
	Deniz kirliliğinin önlenmesinde kurumlar arası entegrasyon ve koordinasyon esastır. Bu çerçevede Bakanlık tarafından çerçeve deniz stratejisi hazırlanarak ilgili kurum/kuruluşların görev tanımları kapsamında oluşturdukları strateji belgeleri ile entegrasyonunu sağlamak ve eylem planlarının uygulanmasına ilişkin izleme programı hazırlamak/hazırlatmaya ilişkin esaslar yönetmelikle belirlenir.	Koruma kullanma dengesi gözetilerek deniz çevresine olan tüm etki ve baskıların azaltılması, denizlerin iyi çevre durumuna ulaştırılması ve/veya iyi çevre durumunun sürekliliğinin sağlanması amacıyla; çevresel hedeflerin, sosyo-ekonomik analizleri ile birlikte önlem programlarını içeren stratejilerin oluşturulması; uygulanması/uygulatılması ve sektörler arası koordinasyonu sağlaması ile idari ve teknik alt yapının teşkil edilmesi gerekmektedir.
Alıcı su ortamlarına atıksu deşarjlarına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.		
i) Çevrenin korunması ve kamuoyunda çevre bilincinin geliştirilmesi amacıyla, okul öncesi eğitimden başlanarak Millî Eğitim Bakanlığına bağlı örgün eğitim kurumlarının öğretim programlarında çevre ile ilgili konulara yer verilmesi esastır. Yaygın eğitime yönelik olarak, radyo ve televizyon programlarında da çevrenin önemine ve çevre bilincinin geliştirilmesine yönelik programlara yer verilmesi esastır. Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu ile özel televizyon kanallarına ait televizyon programlarında ayda en az iki saat, özel radyo kanallarının programlarında ise ayda en az yarım saat eğitici yayınların yapılması zorunludur. Bu yayınların % 20'sinin izlenme ve dinlenme oranı en yüksek saatlerde yapılması esastır. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, görev alanına giren hususlarda bu maddenin takibi ile yükümlüdür.	i) Çevrenin korunması ve kamuoyunda çevre bilincinin geliştirilmesi amacıyla, okul öncesi eğitimden başlanarak Millî Eğitim Bakanlığına bağlı örgün eğitim kurumlarının öğretim programlarında çevre ile ilgili konulara yer verilmesi esastır. Yaygın eğitime yönelik olarak, radyo ve televizyon programlarında da çevrenin önemine ve çevre bilincinin geliştirilmesine yönelik programlara yer verilmesi esastır. Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu ile özel televizyon kanallarına ait televizyon programlarında ayda en az iki saat, <u>Türkiye Radyo Televizyon Kurumu</u> ile özel radyo kanallarının programlarında ise ayda en az yarım saat eğitici yayınların yapılması zorunludur. Bu yayınların % 60'ının izlenme ve dinlenme oranı en yüksek saatlerde yapılması esastır. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, görev alanına giren hususlarda bu maddenin takibi ile yükümlüdür	i) Görsel medyanın toplum tarafından yaygın bir biçimde izleniyor olması dikkate alınarak, bu bent ilave edilmiştir.
j) Çevre ile ilgili olarak toplanan her türlü kaynak ve gelir, tahsisi mahiyette olup, öncelikle çevrenin korunması, geliştirilmesi, ıslahı ve kirliliğin önlenmesi için kullanılır.	j) Çevre ile ilgili olarak toplanan her türlü kaynak ve gelir, tahsisi mahiyette olup, öncelikle <u>doğal kaynakların ve çevrenin korunması, geliştirilmesi, ıslahı ve kirliliğin önlenmesi ve giderilmesi için kullanılır.</u>	j) Madde, doğal kaynakların korunması ve kirliliğin giderilmesi ibareleri ile genişletilmiştir.
	k) İçme ve kullanma suyu kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kullanımının sağlanması esastır. Zorunlu hallerde çevreye, mevcut su kalitesine ve insan sağlığına zarar vermeyeceğinin bilimsel ve teknik olarak kanıtlanması durumunda, bu havzalarda oluşan atıksuların deşarjına ilişkin hususlar Bakanlıkça belirlenir.	k) İçme ve kullanma suyu temin edilen su kaynaklarının mevcut su kalitelerinin izlenerek kalitesinin takip edilmesini zorunlu hale getirmek ve bu tür su kaynaklarının kalitesine olumsuz etkisi olabilecek atıksu kaynaklarının kontrol altında tutulması ve havzadaki her türlü faaliyet sonucunda oluşan atıksuların havzadaki mevcut su kalitesine olumsuz etkisi olmayacak şekilde deşarj edilmesinin sağlanması ve sürdürülebilir kullanımının sağlanması amacıyla bu düzenleme yapılmıştır.
	m) Peyzajların doğal, kültürel kaynak değerleri, halkın istekleri ve yaşam kalitesini yükseltme hedefi göz önüne alınarak belirlenmesi, korunması ve geliştirilmesi esastır.	m) Peyzajlar halkın istekleri ve yaşam kalitesini yükseltme hedefi göz önüne alınarak belirlenmesinin yanında doğal ve kültürel kaynak değerleri de göz önüne alınarak belirlenmektedir. Doğal ve kültürel kaynak değerleri ise peyzaj

	Peyzajların korunması, planlanması ve yönetilmesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.”	karakterini belirleyen önemli unsurlardandır. Bu nedenle bu maddedeki eksikliğin giderilmesi gerekmektedir. Peyzaj tanımında da belirtildiği üzere alana karşılık geldiğinden “Peyzaj alanları” ibaresi maddeden çıkarılmıştır.
	n) Toprağın korunmasına ve kirliliğinin önlenmesine, giderilmesine ilişkin usul ve esaslar ilgili kuruluşların görüşleri alınarak Bakanlıkça belirlenir.	5491 sayılı Kanunla yapılan değişiklik EK Madde 1 (a)’de düzenlenen hükümlerle Madde 9 kapsamına taşınmıştır.
	o) Taşocağı ve madencilik faaliyetleri, malzeme ve toprak temini için arazide yapılan kazılar, dökümler ve doğaya bırakılan atıklarla bozulan doğal yapının yeniden kazanılmasına ilişkin usul ve esaslar ilgili kuruluşların görüşleri alınarak Bakanlıkça belirlenir.	5491 sayılı Kanunla yapılan değişiklik EK Madde 1 (b)’de düzenlenen hükümlerle Madde 9 kapsamına taşınmıştır.
	ö) Ülkenin egemenlik alanlarındaki denizlerden, akar ve kuru dere yataklarından, göl yataklarından ve tarım arazilerinden kum, çakıl ve benzeri maddelerin alınması ile ilgili esaslar ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak Bakanlıkça belirlenir.	5491 sayılı Kanunla yapılan değişiklik EK Madde 1 (d)’de düzenlenen hükümlerle Madde 9 kapsamına taşınmıştır.
	p) Taşıma amaçlı kullanılan alışveriş poşetlerinin azaltılması esastır.	Doğal kaynakların hızla azalması, depolama alanlarında yer kaplaması ve görüntü kirliliğine sebebiyet vermesi nedeniyle öncelikle atık oluşumunun önlenmesi atık oluşumunun önlenmesinin kaçınılmaz olduğu durumda değerlendirilebilir atıkların geri kazanımı önem taşımaktadır. Bu amaçla yaygın olarak kullanılan alışveriş poşetlerinin azaltılması gerekmektedir.
Çevresel etki değerlendirilmesi:		
Madde 10 – (Değişik: 26/4/2006 – 5491/7 md.)		
Gerçekleştirmeyi plânladıkları faaliyetleri sonucu çevre sorunlarına yol açabilecek kurum, kuruluş ve işletmeler, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu veya proje tanıtım dosyası hazırlamakla yükümlüdürler.	<p>“Madde 10 – Gerçekleştirmeyi plânladıkları faaliyetleri sonucu çevre sorunlarına yol açabilecek kurum, kuruluş ve işletmeler, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu (A Sınıfı / B Sınıfı) hazırlamakla yükümlüdürler.</p> <p>“A Sınıfı Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı” veya “B Sınıfı Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı” alınmadıkça bu projelerle ilgili diğer mevzuat uyarınca yetkili kılınmış mercilerden münhasıran yatırıma yönelik onay, izin, teşvik, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez; proje için yatırıma başlanamaz ve ihale edilemez.</p> <p>Çevresel Etki Değerlendirmesine tâbi projeler ve Stratejik Çevresel Değerlendirmeye tâbi plân ve programlar ve konuya ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.</p>	<p>Çevre Kanunu’nun 10. Maddesi’ne “... mercilerden münhasıran yatırıma yönelik olarak onay, izin teşvik, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez...” ifadesi bazı proje sahiplerinin, projelerine hukuki vasıf kazandırma sürecinde bürokratik zorlukları aşabilmesi amacıyla ilave edilmiştir. Diğer bir deyişle; şirket kurma veya ön izin gibi süreçlerde Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği ile ilgisi olmadığı halde proje sahiplerinden Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında “Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu” veya “Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir” belgesi talep edilmektedir.</p> <p>Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararı ifadesi faaliyet sahiplerince yanlış anlaşılmaktadır. Gerekli Değildir ifadesinden, çevresel açıdan herhangi bir sorumlulukları olmadıkları anlamını çıkarmaktadırlar. Bunu engellemek ve Ek-2 listesinde yer alan projeler için verilen Çevresel Etki Değerlendirmesi Kararları kapsamında verdiklere taahhütlere uymakta faaliyet sahiplerinin daha dikkatli ve duyarlı olmalarını sağlamak ve kamuoyu nezdinde yanlış algılamının önüne geçmek amacıyla, bu değişikliğin yapılması önerilmiştir. Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu kararı ifadesi, Çevresel</p>

		Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamındaki tüm uygun bulunan faaliyetler için kullanılması ve EK-1 listesi için A sınıfı, Ek-2 listesi için B sınıfı ifadesiyle sınıflandırılmasının uygun olması düşünülmektedir.
Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı veya Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararı alınmadıkça bu projelerle ilgili onay, izin, teşvik, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez; proje için yatırıma başlanamaz ve ihale edilemez.		
Petrol, jeotermal kaynaklar ve maden arama faaliyetleri, Çevresel Etki Değerlendirmesi kapsamı dışındadır.		
Çevresel Etki Değerlendirmesine tâbi projeler ve Stratejik Çevresel Değerlendirmeye tâbi plân ve programlar ve konuya ilişkin usûl ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir.		
<i>İzin alma, arıtma ve bertaraf etme yükümlülüğü</i> ⁽¹⁾ Madde 11 – (Değişik: 26/4/2006 – 5491/8 md.)		
Üretim, tüketim ve hizmet faaliyetleri sonucunda oluşan atıklarını alıcı ortamlara doğrudan veya dolaylı vermeleri uygun görülmeyen tesis ve işletmeler ile yerleşim birimleri atıklarını yönetmeliklerde belirlenen standart ve yöntemlere uygun olarak arıtmak ve bertaraf etmekle veya ettirmekle ve öngörülen izinleri almakla yükümlüdürler.	Üretim, tüketim ve hizmet faaliyetleri sonucunda oluşan atıklarını alıcı ortamlara doğrudan veya dolaylı vermeleri uygun görülmeyen tesis ve işletmeler ile yerleşim birimleri atıklarını yönetmeliklerde belirlenen standart ve yöntemlere uygun olarak arıtmak ve bertaraf etmekle veya ettirmekle ve öngörülen izinleri <u>ve lisansları almakla yükümlüdürler.</u>	Değişik isimler altında bulunan uygulamalar halen e-izin altında toplanmıştır. Bu uygulama, sistemi bütüncül bir formata getirmiştir. Diğer Kanunların getirmiş olduğu düzenlemeler saklıdır.
Birinci fıkrada belirtilen yükümlülüğü bulunan tesis ve işletmeler ile yerleşim birimlerine;	Birinci fıkrada belirtilen yükümlülüğü bulunan tesis ve işletmeler ile yerleşim birimlerine;	
1) İnşaat ruhsatı aşamasında bu yükümlülüğünü yerine getireceğini gösterir proje ve belgeleri ilgili kuruma sunmadıkça inşaat ruhsatı verilmez.	1) İnşaat ruhsatı aşamasında bu yükümlülüğünü yerine getireceğini gösterir proje ve belgeleri ilgili kuruma sunmadıkça inşaat ruhsatı verilmez	Gerekçe yukarıda açıklanmıştır.
2) İnşaatı bitmiş olanlardan, bu yükümlülüğü yerine getirmeyenlere işletme ruhsatı ve/veya yapı kullanma ruhsatı verilmez.	2) İnşaatı bitmiş olanlardan, bu yükümlülüğü yerine getirmeyenlere işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilmez.	
3) İnşaat ruhsatına, yapı kullanma veya işletme ruhsatını haiz olmakla birlikte arıtma ve bertaraf yükümlülüklerini yerine getirmemeleri halinde, verilmiş yapı kullanma izni veya işyeri açma ve çalışma ruhsatı iptal edilir.	3) İnşaat ruhsatına, yapı kullanma veya işyeri açma ve çalışma ruhsatını haiz olmakla birlikte arıtma ve bertaraf yükümlülüklerini yerine getirmemeleri halinde, verilmiş yapı kullanma izni veya işyeri açma ve çalışma ruhsatı iptal edilir.	
Faaliyetlerinde değişiklik yapmayı ve/veya tesislerini büyütmeyi plânlayan gerçek ve tüzel kişiler yönetmelikle belirlenen usûl ve esaslar çerçevesinde atıklarını arıtma veya bertaraf etme yükümlülüğünü yerine getirmek zorundadırlar.	Faaliyetlerinde değişiklik yapmayı ve/veya tesislerini büyütmeyi plânlayan gerçek ve tüzel kişiler yönetmelikle belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde atıklarını arıtma veya bertaraf etme yükümlülüğünü yerine getirmek zorundadırlar.	
Atıksuları toplayan kanalizasyon sistemi ile atıksuların arıtıldığı ve arıtılmış atıksuların bertarafının sağlandığı atıksu altyapı sistemlerinin kurulması, bakımı, onarımı, ıslahı ve işletilmesinden; büyükşehirlerde 20/11/1981 tarihli ve 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunla belirlenen kuruluşlar, belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediyeler, bunların dışında iskâna konu her türlü kullanım alanında valiliğin denetiminde bu	Atıksuları toplayan kanalizasyon sistemi ile atıksuların arıtıldığı ve arıtılmış atıksuların bertarafının sağlandığı atıksu altyapı sistemlerinin kurulması, bakımı, onarımı, ıslahı ve işletilmesinden; büyükşehirlerde 20/11/1981 tarihli ve 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunla belirlenen kuruluşlar, belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediyeler veya mahalli idare birlikleri, bunların dışında iskâna konu her türlü	Bu değişiklikle Atıksu üretilen tüm alanlarda alt yapının kurulması ve işletiminden sorumlu yönetimler tanımlanmıştır.

<p>alanları kullananlar sorumludur.</p> <p>Serbest ve/veya endüstri bölgelerinde bölge müdürlükleri, kültür ve turizm koruma ve gelişme bölgelerinde, turizm merkezlerinde Kültür ve Turizm Bakanlığı veya yetkili kıldığı birimler, organize sanayi bölgelerinde organize sanayi bölgesi yönetimi, küçük sanayi sitelerinde kooperatif başkanlıkları, mevcut yerleşim alanlarından kopuk olarak münferit yapılmış tatil köyü, tatil sitesi, turizm tesis alanları vb. kullanım alanlarında ise site yönetimleri veya tesis işletmecileri atıksu altyapı sistemlerinin kurulması, bakımı, onarımı ve işletilmesinden sorumludurlar.</p>	<p>kullanım alanında valiliğin denetiminde bu alanları kullananlar, serbest ve/veya endüstri bölgelerinde bölge müdürlükleri, kültür ve turizm koruma ve gelişme bölgelerinde, turizm merkezlerinde Kültür ve Turizm Bakanlığı veya yetkili kıldığı birimler, organize sanayi bölgelerinde organize sanayi bölgesi yönetimi, küçük sanayi sitelerinde kooperatif başkanlıkları, mevcut yerleşim alanlarından kopuk olarak münferit yapılmış tatil köyü, tatil sitesi, turizm tesis alanları vb. kullanım alanlarında ise site yönetimleri veya tesis işletmecileri köy yerleşim yerlerinde il özel idareleri veya köylere hizmet götürme birlikleri sorumludur.</p>	
<p>Atıksu altyapı sistemlerini kullanan ve/veya kullanacaklar, bağlantı sistemlerinin olup olmadığına bakılmaksızın, arıtma sistemlerinden sorumlu yönetimlerin yapacağı her türlü yatırım, işletme, bakım, onarım, ıslah ve temizleme harcamalarının tamamına kirlilik yükü ve atıksu miktarı oranında katılmak zorundadırlar. Bu hizmetlerden yararlananlardan, belediye meclisince ve bu maddede sorumluluk verilen diğer idarelerce belirlenecek tarifeye göre atıksu toplama, arıtma ve bertaraf ücreti alınır. Bu fıkra uyarınca tahsil edilen ücretler, atıksu ile ilgili hizmetler dışında kullanılamaz.</p>		
<p>Atıksu toplama havzasının birden fazla belediye veya kurumun yetki sahasında olması halinde; atıksu arıtma tesisini işleten kurum, atıksu ile ilgili yatırım ve harcama giderlerini kirletenlerden kirlilik yükü ve atıksu miktarı nispetinde tahsil eder.</p>		
<p>Atık üreticileri uygun metot ve teknolojiler ile atıklarını en az düzeye düşürecek tedbirleri almak zorundadırlar.</p>	<p>Atık üreticileri uygun metot ve teknolojiler ile atıklarını en az miktara düşürecek tedbirleri almak zorundadırlar. Atıkların, yönetmeliklerde tanımlanan usul ve esaslara göre kaynağında ayrı biriktirilmesi ve tanımlanan yönetim sistemine verilmesi zorunludur.</p>	<p>Üretim aşamasında ürünlerde kullanılan tehlikeli malzeme miktarının, çevreyle uyumlu ürün tasarımlarının gerçekleştirilmesi, üretim, satış ve ürün kullanım süreçlerine atık yönetiminin bir bileşen olarak eklenmesi amacıyla, başta OECD ülkeleri olmak üzere Avrupa Birliği, atık yönetiminde “Üretici Sorumluluğu İlkesi”ni geliştirmiştir. Bu ilke kapsamında öncelikle ambalaj atıkları olmak üzere, bu sistem elektronik atıklar, atık pil ve akümülatörler ve Ömrünü tamamlamış araçlar gibi pek çok Avrupa Birliği direktifine entegre edilmiştir.</p>
<p>Atıkların üretiminin ve zararlarının önlenmesi veya azaltılması ile atıkların geri kazanılması ve geri kazanılabilen atıkların kaynağında ayrı toplanması esastır. Atık yönetim plânlarının hazırlanmasına ilişkin esaslar, Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.</p>	<p>Atıkların üretiminin ve zararlarının önlenmesi veya azaltılması ile atıkların geri kazanılması ve geri kazanılabilen atıkların kaynağında ayrı toplanması esastır.</p>	<p>Kapsamlı ve tüketicinin kesintisiz bir şekilde süreçlerin içinde olduğu sistemde, kullanım ömrünü tamamlamış olan eşyalar, üreticilerce finanse edilen geri alma sistemleriyle toplanmakta, tehlikeli unsurlarından arındırılarak belirlenen geri dönüşüm ve geri kazanım oranlarında ekonomiye tekrar malzeme ve yedek parça olarak kazandırılmaktadır.</p>
<p>Geri kazanım imkânı olmayan atıklar, yönetmeliklerle belirlenen uygun yöntemlerle bertaraf edilir.</p>	<p>Geri kazanım imkânı olmayan atıklar, yönetmeliklerle belirlenen uygun yöntemlerle bertaraf edilir.</p>	
<p>Büyükşehir belediyeleri ve belediyeler evsel katı atık bertaraf tesislerini kurmak, kurdurmak, işletmek veya işletmekle yükümlüdürler. Bu hizmetten yararlanan ve/veya yararlanacaklar, sorumlu yönetimlerin yapacağı yatırım, işletme, bakım, onarım ve ıslah harcamalarına katılmakla yükümlüdür. Bu hizmetten yararlananlardan, belediye</p>	<p>Büyükşehir belediyeleri ve belediyeler katı atık bertaraf tesislerini kurmak, kurdurmak, işletmek veya işletmekle, bu hizmetten yararlananlar, sorumlu yönetimlerin yapacağı yatırım, işletme, bakım, onarım ve ıslah harcamalarına katılmakla yükümlüdür. Bu hizmetten yararlananlardan tahsil edilen çevre temizlik vergisi çevre kirliliğinin kontrolü ve</p>	<p>Bu sistemlerde üreticiler yan sanayi olarak gelişen atık sektöründen bu hizmetleri alabildikleri gibi, belediyelerle işbirliği içinde bu yükümlülüklerini yerine getirmektedir. Son derece esnek olan bu sistemde maliyetler ürün satışlarına çevre maliyetlerinin eklenmesi esasına dayalı olarak oluşturulan fonlardan desteklenmektedir.</p> <p>Bu kapsamda Avrupa Birliğine entegrasyon sürecinde esasları</p>

meclisince belirlenecek tarifeye göre katı atık toplama, taşıma ve bertaraf ücreti alınır. Bu fıkra uyarınca tahsil edilen ücretler, katı atıkla ilgili hizmetler dışında kullanılamaz.

önlenmesi ile ilgili hizmetler dışında kullanılamaz.

Büyükşehir Belediyeleri, Belediyeler, **mahalli idare birlikleri ve il özel idareleri entegre atık yönetim planlarını** hazırlamak ve bu plana **uygun olarak atıkları kaynağında ayrı toplamak veya toplattırmakla** yükümlüdürler. **Entegre atık** yönetim planlarının hazırlanmasına ilişkin esaslar Bakanlıkça belirlenir.

Tıbbi atıkların toplanması, taşınması, bertarafı Büyükşehirlerde Büyükşehir Belediyelerininin, Belediye sınırlarında Belediyelerin

yönetmeliklerce belirlenen bazı atık gruplarına üretici sorumluluğunun uygulanması, oluşturulan sistemlerin üreticiler tarafında finanse edilmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu amaçla belediyelerin atıkların ayrı toplama sistemlerini kurması ve bunların maliyetlerinin üretici sorumluluğu ilkesi çerçevesinde karşılanması için gerekli düzenleme hazır hale getirilmiştir. Ambalaj ve Ambalaj Atıkları Hakkında 20 Aralık 1994 tarihli 94/62 sayılı Avrupa Parlamentosu Konsey Direktifi ile “ambalajın ve ambalaj atığının yönetiminde önceliğin ambalaj atığının önlenmesine verilmesi ve bunun ardından da ambalajın tekrar kullanılması, ambalaj atığının geri dönüştürülmesi veya başka şekillerde geri kazanılması ve böylece bu tür atıkların bertaraf edilen bölümünün azaltılması gibi diğer temel ilkelere uyulması” hedeflenmiştir. Ambalaj olarak tanımlanmayan ancak hangi malzemeden yapılırsa yapılsın kullanım sonrası çok kısa sürede atık haline gelerek nihai depolama alanlarına ve doğaya bırakılan, yönetiminde problem bulunan alışveriş poşetlerinin kullanım miktarının, dolayısıyla atık miktarının azaltılması atık yönetiminin temel unsurudur. Bu kapsamda çevrenin korunması, çevre kirliliğinin önlenmesi ve giderilmesi için uyulması zorunlu standartlar, piyasaya dayalı mekanizmalar ile ekonomik araçlar ve teşvikler kullanılır. Alışveriş poşetlerinin bedel karşılığında tüketicilere verilmesi yönündeki ekonomik faaliyetin faydası ile doğal kaynaklar üzerindeki etkisi sürdürülebilir kalkınma ilkesi çerçevesinde uzun dönemli olarak değerlendirilmektedir.

Avrupa Parlamentosu'nun anılan Direktifi ile ayrıca tekrar kullanılabilir ve tek yönlü ambalajların, ürünün satıldığı noktadan iade alınması suretiyle piyasaya süren tarafından kurulan toplama sistemi olarak tanımlanan depozito uygulaması; çevrenin korunması, çevre kirliliğinin önlenmesi ve çevre sorunlarının çözümüne yönelik gerekli teknik, idarî, malî ve hukukî düzenlemedir. Ambalajların çevreye vereceği zararın azaltılması ve daha az atık oluşumunun sağlanması, geri dönüşüme giden malzeme miktarının ve kalitesinin artması için içecek ürünlerinin ambalajlarına getirilen depozito uygulaması ile ambalaj atıklarının üretiminin yüksek miktarda olduğu toplu tüketim alanlarında toplanmasının sağlanması hedeflenmiştir.

Atıksu Altyapı ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik hükümleri gereğince tarifelerin belirlenmesi ve uygulanması hususlarında yapılan çalışmalarda ilke genelinde atıksu altyapı yönetimleri ve evsel katı atık idarelerinde karşılaşılan sorunlar olduğu belirlenmiştir. Bu sebeple yönetmeliğin belediyeler tarafından etkin olarak uygulanmadığı belirlenmiş Çevre Kanunu'nda değişiklik öngörülmüştür.

Tıbbi atıkların bertarafını gerçekleştirme sorumluluğu

	<u>sorumluluğundadır. Buna ilişkin esaslar Bakanlıkça belirlenir.</u>	Belediyelerde olup, kanunda bu hususa ilişkin dayanak bulunmasında yarar görülmektedir.
Üretici, ithalatçı ve piyasaya sürenlerin sorumluluğu kapsamında yükümlülük getirilen üreticiler, ithalatçılar ve piyasaya sürenler, ürünlerinin faydalı kullanım ömrü sonucunda oluşan atıklarının toplanması, taşınması, geri kazanımı, geri dönüşümü ve bertaraf edilmelerine dair yükümlülüklerinin yerine getirilmesi ve bunlara yönelik gerekli harcamalarının karşılanması, eğitim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi amacıyla Bakanlığın koordinasyonunda bir araya gelerek tüzel kişiliği haiz birlikler oluştururlar. Bu kapsamda yükümlülük getirilen kurum ve kuruluşların sorumluluklarının bu birliklere devrine ilişkin usûl ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir.	Üretici, ithalatçı ve piyasaya sürenlerin sorumluluğu kapsamında yükümlülük getirilen üreticiler, ithalatçılar ve piyasaya sürenler, ürünlerinin faydalı kullanım ömrü sonucunda oluşan atıklarının toplanması, taşınması, geri kazanımı, geri dönüşümü ve bertaraf edilmelerine dair yükümlülüklerinin yerine getirilmesi ve bunlara yönelik gerekli harcamalarının karşılanması, eğitim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi amacıyla Bakanlığın <u>koordinasyonunda tüzel kişiliğe haiz bir yapı oluşturulabilir.</u> Bu kapsamda yükümlülük getirilen kurum ve kuruluşların sorumluluklarının bu <u>yapılara</u> devrine ilişkin usûl ve esaslar Bakanlıkça belirlenir. Entegre atık yönetim planına göre atıkların toplanması için belediyeler vatandaşın kolayca ulaşabileceği yerlerde toplama noktası oluşturur ve bu noktaların yönetimini sağlar. Toplama noktalarıyla ilgili esaslar Bakanlıkça belirlenir.	Doğal kaynakların hızla azalması, depolama alanlarında yer kaplaması ve görüntü kirliliğine sebebiyet vermesi nedeniyle öncelikle atık oluşumunun önlenmesi atık oluşumunun önlenmesinin kaçınılmaz olduğu durumda değerlendirilebilir atıkların geri kazanımı önem taşımaktadır. Bu amaçla yaygın olarak kullanılan alışveriş poşetlerinin azaltılması gerekmektedir.
Tehlikeli atık üreticileri, yönetmelikle belirlenecek esaslara göre atıklarını bertaraf etmek veya ettirmekle yükümlüdürler.		
Atık geri kazanım, geri dönüşüm ve bertaraf tesislerini kurmak ve işletmek isteyen gerçek ve/veya tüzel kişiler, yönetmelikle belirlenen esaslar doğrultusunda, ürün standardı, ürünlerinin satışa uygunluğu ve piyasadaki denetimi ile ilgili izni, ilgili kurumlardan almak kaydı ile Bakanlıktan lisans almakla yükümlüdür.	Atık geri kazanım <u>ve/veya</u> geri dönüşüm tesislerini kurmak ve işletmek isteyen gerçek ve/veya tüzel kişiler, <u>Bakanlıkça</u> belirlenen esaslar doğrultusunda, ürünlerinin satışa uygunluğu ve piyasadaki denetimi ile ilgili izni, ilgili kurumlardan almak kaydı ile Bakanlıktan lisans almakla yükümlüdür. <u>Atık toplama ve taşıma işlerini yapan kurum veya kuruluşlar Bakanlıktan lisans almak zorundadır. Buna ilişkin esaslar Bakanlıkça belirlenir.</u>	Atıkların toplanması ve taşınması faaliyetini yürütenler için lisans alma zorunluluğu bulunup, 2872 sayılı Çevre Kanununda herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Dolayısı ile Çevre Kanununda bu hususta boşluk olduğundan bu maddenin eklenmesi teklif edilmiştir.
Evsel atıklar hariç olmak üzere, atık taşıma ve/veya toplama işlerini yapan kurum veya kuruluşlar Bakanlıktan lisans almak zorundadır. Evsel atıkların taşıma ve toplama işlerini yapan kurum ve kuruluşlar Bakanlıkça kayıt altına alınır.	Evsel <u>nitelikli</u> atıklar hariç olmak üzere, atık taşıma ve/veya toplama işlerini yapan kurum veya kuruluşlar Bakanlıktan lisans almak zorundadır. Evsel <u>nitelikli</u> atıkların taşıma ve toplama işlerini yapan kurum ve kuruluşlar Bakanlıkça kayıt altına alınır.	Tanıma göre düzenleme yapılmıştır.
Atıksu arıtımı, atık bertarafı ve atık geri kazanım tesisleri yapmak amacıyla belediyelerin hizmet birlikleri kurmaları halinde, bu hizmet birliklerine araştırma, etüt ve proje konularında Bakanlıkça teknik ve malî yardım yapılır. Tesis yapım projeleri ise bu Kanunun 18 inci maddesi çerçevesinde kredi veya yardım ile desteklenebilir. Kredi borcunun geri ödenmemesi durumunda 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip yapılır ve öncelikle 2380 sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunun ek 4 üncü maddesi hükümleri çerçevesinde		

ilgili belediyelerin İller Bankasındaki paylarından tahsil olunur.		
Aritma ve bertaraf etme yükümlülüğüne tâbi tesis ve işletmeler ile yerleşim birimleri, bu yükümlülüğe istinaden kurulması zorunlu olan arıtma ve bertaraf sistemleri, atıksu arıtma ve ön arıtma sistemleri ile atıksu altyapı sistemlerinin kurulması, onarımı, ıslahı, işletilmesi ve harcamalara katkı paylarının belirlenmesi ile ilgili usûl ve esaslar Bakanlıkça yönetmeliklerle düzenlenir. Bu konuda diğer kanunlarla verilen yetkiler saklıdır.	Aritma ve bertaraf etme yükümlülüğüne tâbi tesis ve işletmeler ile yerleşim birimleri, bu yükümlülüğe istinaden kurulması zorunlu olan arıtma ve bertaraf sistemleri, atıksu arıtma ve ön arıtma sistemleri ile atıksu altyapı sistemlerinin kurulması, onarımı, ıslahı, işletilmesi altyapı tesisleri katkı paylarının belirlenmesi ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir. Bu konuda diğer kanunlarla verilen yetkiler saklıdır.	Uygulamada atıksu ve katı atık hizmeti veren altyapı yönetimleri tarafından yapılan yatırım, bakım, onarım ve işletme ile ilgili maliyetlere ilişkin hizmetlerin karşılığı olarak ücret alınmaktadır. Kanundaki katkı payı ifadesinden de anlaşılacağı üzere bu tür hizmetlerin verilmesi ile ilgili alınması gereken ücret ifade edilmektedir. Bu sebeple diğer kurum ve kuruluşlarla yapılan görüşmelerde Kanun'daki katkı payı ifadesinin tanımının yapılmasının uygulamada kolaylık sağlayacağı belirtildiğinden söz konusu tanıma ihtiyaç duyulmuştur.
Bu Kanunun uygulanmasını sağlamak üzere alınması gereken izinler ve bu izinlerin tâbi olacağı usûl ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir.		
Faaliyetleri nedeniyle çevreye olumsuz etkileri olabilecek kurum, kuruluş ve işletmeler tarafından, faaliyetlerine ilişkin olası bir kaza durumunda, kazanın çevreye olumsuz etkilerini kontrol altına almak ve azaltmak üzere uygulanacak acil durum plânları hazırlanması zorunludur. Buna ilişkin usûl ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.	Bu paragraf yeniden düzenlenmiş ve 13. maddeye işlenmiş olduğundan bu kısımdan çıkarılmıştır.	Kimyasalların etkin yönetimi bir bütünlük arz etmektedir. Kimyasal madde bulunduran kuruluşların bulundurdıkları miktarlar dikkate alındığında, bu kuruluşların görev ve sorumluluklarının tanımlanmasına yardımcı olacağından ve kanun maddesinde bütünlüğün sağlanması açısından; ayrıca Acil Durum Planlarının her hangi bir izin ve onaya tabi olmaması nedeniyle fıkranın 13. Madde'ye işlenmesi uygun bulunmuştur.
Bu plânlar dikkate alınarak Bakanlığın koordinasyonunda ilgili kurum ve kuruluşlarca yerel, bölgesel ve ulusal acil durum plânları hazırlanır.	Bu paragraf kanundan çıkarılmıştır.	Avrupa Birliği'ne uyum ve uyumlaştırma sürecinde yerel planların yerine dâhili ve harici acil durum planları olacak şekilde uyumlaştırma yapılmıştır. Diğer taraftan 5902 sayılı Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile bölgesel ve ülke düzeyinde acil durum planlarının hazırlanması görevi bu kuruma verilmiştir. Bu nedenle bu paragrafın kaldırılması uygun bulunmuştur.
Liman, tersane, gemi bakım-onarım, gemi söküme, marina gibi kıyı tesisleri; kendi tesislerinde ve gemi ve diğer deniz araçlarında oluşan petrollü, yağlı katı atıklar ve sintine, kirli balast, slaç, sloop gibi sıvı atıklar ile evsel atıksu ve katı atıkların alınması, depolanması, taşınması ve bertarafı ile ilgili işlemleri ve tesisleri yapmak veya yaptırmakla yükümlüdürler. Buna ilişkin usûl ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.	Liman, tersaneler, yat limanları ile balıkçı ve gezinti tekneleri de dâhil olmak üzere tüm gemilerin muhtelif faaliyetlerinde kullanabilmeleri amacı ile inşa edilmiş ve donatılmış deniz ve kıyı yapıları, gemilerden kaynaklanan atık ve yük artıklarının alınmasından bertarafına kadar olan tüm süreçlerden sorumludur. Limanlar, buldukları bölgede atık alım hizmetinin Büyükşehir Belediyesi tarafından verilmesi durumunda, Büyükşehir Belediyesinin atık yönetim planında belirtilen görevleri yerine getirirler. Gemilerin ürettiği atık ve yük artıklarının alım hizmetleri ücret karşılığında yapılır. Söz konusu atıklar ve artıklar, denizlerimizde atık alma gemileri aracılığı ile taşınır. Konuya ilişkin usul ve esaslar, Bakanlıkça belirlenir.	5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanununun 7-i Maddesi kapsamında büyükşehir belediyelerine gemi ve diğer deniz araçlarının atıklarının alınması, toplanması ve bertarafının sağlanması hizmetinin verilmesi yükümlülüğü getirilmiştir. Bu çerçevede, uygulamada birliktelik arz etmesi açısından Çevre Kanununda büyükşehir belediyeleri tarafından gemi atık alım hizmetinin verilmesi hükmü getirilmiştir.
<i>Denetim, bilgi verme ve bildirim yükümlülüğü⁽¹⁾</i> Madde 12 – (Değişik: 26/4/2006 – 5491/9 md.)		
Bu Kanun hükümlerine uyulup uyulmadığını denetleme yetkisi Bakanlığa	Bu Kanun hükümlerine uyulup uyulmadığını denetleme yetkisi	Mevcut Kanunda denetim yetkisi devredilirken, yetki devrinin

<p>aittir. Gerektiğinde bu yetki, Bakanlıkça; il özel idarelerine, çevre denetim birimlerini kuran belediye başkanlıklarına, Denizcilik Müsteşarlığına, Sahil Güvenlik Komutanlığına, 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa göre belirlenen denetleme görevlilerine veya Bakanlıkça uygun görülen diğer kurum ve kuruluşlara devredilir. Denetimler, Bakanlığın belirlediği denetim usul ve esasları çerçevesinde yapılır.</p>	<p>Bakanlığa aittir. Gerektiğinde bu yetki, Bakanlıkça; il özel idarelerine, çevre denetim birimlerini kuran belediye başkanlıklarına, Denizcilik Müsteşarlığına, Sahil Güvenlik Komutanlığına, 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa göre belirlenen denetleme görevlilerine <u>Bakanlığın yetkisi saklı kalmak koşulu ile devredilebilir. Yetki devri ve denetimler, Bakanlığın belirlediği usul ve esaslar çerçevesinde yapılır.</u></p>	<p>nasıl yapılacağı ilişkin hüküm bulunmadığından “ Yetki devri ve denetimler Bakanlığın belirlediği usul ve esaslar çerçevesinde yapılır.” şeklinde değiştirilmiştir.</p>
<p>Askerî işyerleri, askerî bölgeler ve tatbikatların bu Kanun çerçevesindeki denetimi ve neticelerine ait işlemler; Genelkurmay Başkanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Bakanlık tarafından müştereken hazırlanacak yönetmeliğe göre yürütülür.</p>		
<p>İlgililer, Bakanlığın veya denetimle yetkili diğer mercilerin isteyecekleri bilgi ve belgeleri vermek, yetkililerin yapacakları analiz ve ölçümlerin giderlerini karşılamak, denetim esnasında her türlü kolaylığı göstermek zorundadırlar.</p>		
<p>İlgililer, çevre kirliliğine neden olabilecek faaliyetleri ile ilgili olarak, kullandıkları hammadde, yakıt, çıkardıkları ürün ve atıklar ile üretim şemalarını, acil durum plânlarını, izleme sistemleri ve kirlilik raporları ile diğer bilgi ve belgeleri talep edilmesi halinde Bakanlığa veya yetkili denetim birimine vermek zorundadırlar.</p>	<p><u>İlgililer, çevre kirliliğine neden olabilecek faaliyetleri ile ilgili olarak, kullandıkları hammadde, yakıt, çıkardıkları ürün ve atıklar ile üretim şemalarını, acil durum planlarını, izleme sistemleri ve kirlilik raporları ile kirleticilerin hava, su ve toprak gibi alıcı ortamlara salımları ve tesis dışına taşınmalarına yönelik bilgileri ve diğer bilgi ve belgeleri, bu Kanun veya bu Kanun uyarınca yürürlüğe konulan yönetmelikler kapsamındaki hükümler gereği veya talep edilmesi halinde Bakanlığa veya yetkili denetim birimine vermek zorundadırlar.</u></p>	<p>166/2006 no’lu Avrupa Kirleticisi Salım ve Taşıma Kaydı (E-PRTR) direktifi 91/689/EEC ve 96/61/EC direktiflerinin revize edilmesi ile 18 Ocak 2006 yılında yayımlanmıştır. Bu direktif ile entegre kirlilik salım ve taşıma kaydını topluluklar seviyesinde kurarak çevresel karar vericilerin, halkın ve tesislerin ulaşabileceği ve de çevresel kirliliğin azaltılacağı veya önleneceği elektronik veritabanını kurmak amaçlanmıştır. Türkiye’nin AB Müktesebatına entegrasyonu kapsamında E-PRTR direktifinin Ülkemiz mevzuatına aktarılması sürecinde Çevre ve Orman Bakanlığı görevlidir. İlgili mevzuatın oluşturulması çalışmaları başlamış olup Çevre Kanununun dayanağına ihtiyaç bulunmaktadır.</p>
<p>Denetim, bilgi verme ve bildirim yükümlülüğüne ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.</p>		
<p><i>Tehlikeli kimyasallar ve atıklar⁽²⁾</i> Madde 13 – (Değişik: 26/4/2006 – 5491/10 md.)</p>		
<p>Tehlikeli kimyasalların belirlenmesi, üretimi, ithalatı, atık konumuna gelinceye kadar geçen süreçte kullanım alanları ve miktarları, etiketlenmesi, ambalajlanması, sınıflandırılması, depolanması, risk değerlendirilmesi, taşınması ile ihracatına ilişkin usul ve esaslar ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.</p>	<p><u>Kimyasalların envanterinin oluşturulması ve risk değerlendirmesi ile tehlikeli kimyasalların sınıflandırılması, ambalajlanması, etiketlenmesi, kısıtlanması, yasaklanması ve güvenlik bilgi formlarının hazırlanması, dağıtılması ve uluslararası ticaretinde uygulanacak ön bildirim sistemine ilişkin usul ve esaslar, ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak Bakanlıkça belirlenir.</u></p>	<p>Kimyasalların yönetimi alanında Türkiye ve Dünyadaki gelişmeler doğrultusunda değişikliğe ihtiyaç duyulmuştur.</p> <p>3348 sayılı “Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun” kapsamında hava, deniz, demir ve kara yolu taşımacılıklarına ilişkin mevzuat hazırlama yetki ve sorumluluğu Ulaştırma Bakanlığı’na aittir. 4925 sayılı “Karayolu Taşıma Kanunu” 2003 yılında yayımlanarak yürürlüğe girmiş, bu kanuna bağlı olarak “Tehlikeli Maddelerin Karayoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik” 31.03.2007 tarih ve 26479 sayılı R.G.’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Ayrıca Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslar arası Taşımacılığına İlişkin Avrupa</p>

		Anlaşması'nın (ADR) uygulanmasında sorumlu kuruluş Ulaştırma Bakanlığı olup bu Anlaşma'nın uygulanmasına yönelik "Tehlikeli Maddelerin Karayoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik" hazırlanmıştır. Yetki kargaşasına sebep olmaması açısından kanunu bu fıkrasında yer alan "taşımıcılık" kelimesinin çıkartılması uygun olacaktır.
Yönetmelik hükümlerine aykırı olarak piyasaya sürüldüğü tespit edilen tehlikeli kimyasallar ile bu kimyasalları içeren eşya, bunları satış ve kullanım amacıyla piyasaya süren kurum, kuruluş ve işletmelere toplattırılır ve imha ettirilir. Nakil ve imha için gereken masraflar ilgililerince karşılanır. Bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde bu masraflar, ilgili kurum, kuruluş ve işletmelerden 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.	<p>Yönetmelik hükümlerine aykırı olarak piyasaya <u>arz edildiği</u> tespit edilen, <u>çevre ve insan sağlığı için ciddi risk oluşturabilecek</u> tehlikeli kimyasallar ile bu kimyasalları içeren <u>esyadan etiket ve ambalaj uygunsuzluğu tespit edilenler</u>, bunları satış ve kullanım amacıyla piyasaya <u>arz eden</u> kurum, kuruluş ve işletmelere toplattırılır. <u>Söz konusu uygunsuzluğun giderildiğinin Bakanlıkça onaylanması halinde bunların piyasaya arzına müsaade edilir.</u></p> <p>Yönetmelik hükümlerine aykırı olarak piyasaya arz edildiği tespit edilen yasaklanmış ve kısıtlanmış kimyasallar ile bu kimyasalları içeren eşyalar, bunları satış ve kullanım amacıyla piyasaya arz eden kurum, kuruluş ve işletmelere toplattırılır ve imha ettirilir. Nakil ve imha için gereken masraflar ilgililerince karşılanır. Bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde bu masraflar, ilgili kurum, kuruluş ve işletmelerden 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.</p>	<p>Bu paragraftan 1995-7606 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren "İşlenmiş Ürünlerin İthalat Rejimi Kararı", 06.01.1996 tarih ve 22515 sayılı R.G.' de yayımlanarak yürürlüğe giren 95/7623 sayılı "İhracat Rejimi Kararı", 2005/9554 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 13.10.2005 tarih ve 25965 sayılı R.G.' de yayımlanarak yürürlüğe giren "Dış Ticarete Teknik Düzenlemeler ve Standardizasyon Rejimi Kararı" çerçevesinde ithalat ve ihracata ilişkin düzenleme yapmaya yetkili mercii Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın bağlı olduğu Bakanlık belirlenmiştir. Bu kapsamda, insan sağlığı, hayvanların, bitkilerin ve çevrenin korunması amacıyla yönelik ihracat ve ihracatta kısıtlama ve yasaklama getirme, uluslar arası ticaretin gereklerine uygun olarak düzenleme yapma, uluslar arası anlaşmalar ve Türkiye ile AB arasında kurulan Gümrük Birliği kapsamında teknik mevzuatın dış ticaret sistemine uyarlanması, ithalat ve ihracatçıların yükümlülükleri ile gümrük idarelerinin yetki ve sorumluluklarının belirlenmesi yetkileri Dış Ticaret Müsteşarlığı'na aittir. Yetki kargaşasına sebep olmaması açısından Kanunu'nun bu fıkrasında yer alan "ithalatı" ve "ihracatına" kelimelerinin çıkartılması uygun olacaktır.</p> <p>Kimyasalların depolanmasını kapsayan "Tehlikeli Kimyasallar Yönetmeliği" AB mevzuatına uyum kapsamında yürürlükten kaldırılmıştır. Avrupa Birliği'nde kimyasalların yönetimine ilişkin mevzuatta köklü değişikliklere gidilmiş, kimyasalların depolanmasına ilişkin genel usul ve esasların mevzuatla belirlenmesinden vazgeçilmesi ve depolanmanın her bir kimyasal özelinde belirlenerek uygulanması usulüne gidilmiştir. AB'de her bir tehlikeli kimyasal için hazırlanması zorunlu tutulan güvenlik bilgi formlarının "Depolama" başlığı altında formu hazırlayan uzmanlarca belirlenen depolama usullerinin uygulanması öngörülmüştür.</p> <p>Diğer yandan, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanarak 26 Aralık 2003 tarih ve 25328 sayılı R.G.' de yayımlanarak yürürlüğe giren "Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik" ile bu tür iş yerlerinde güvenlik bilgi formlarının bulundurulması ve bu formlarda bahsedilen tedbirlerin alınması öngörülmekte olup denetimi de bu Bakanlık tarafından</p>

Faaliyetleri sebebiyle çevre ve insan sağlığını olumsuz etkileyebilecek tehlikeli maddeler bulunduran kuruluşlar, bulundurdukları tehlikeli maddelere göre seviyelerini belirlerler. Bu kuruluşlar seviyelerine göre büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve muhtemel kazaların çevre ve insan sağlığına olan zararlarının en aza indirilmesi amacıyla büyük kaza önleme politikası belirler veya dahili acil durum planı ve güvenlik raporu hazırlarlar. Belediye veya il özel idareleri ise harici acil durum planı hazırlar veya hazırlattırır. Bu konuya ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

yapılmaktadır.

Yukarıda bahsi geçen nedenlerle kimyasalların depolanmasına ilişkin ayrı bir mevzuatın hazırlanmasına gerek kalmadığından bu fıkrada “depolama” kelimelerinin çıkartılması uygun olacaktır.

11.07.2001 tarih ve 24459 sayılı R.G.’ de yayımlanarak yürürlüğe giren 4703 sayılı “Ürünlerle İlişkin Teknik Mevzuat Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun” kapsamında piyasaya arz edilen tüm ürünlerin piyasaya arz koşulları, üretici ve dağıtıcıların yükümlülükleri, piyasa gözetimi ve denetimi, ürünün piyasaya arzının yasaklanması, uygunsuz ürünlerin toplanması ve bertarafı ve bunlarla ilgili yapılacak işlemleri kapsamaktadır. Bu kanun kapsamında ilgili kuruluşlarca hazırlanan teknik mevzuatlarda belirlenen kriterlere uygun olmayan ürünlerin piyasaya arz edene toplattırılması, uygunsuzluğunun giderilmesi veya bertarafı sağlanmaktadır. Çevre kanununun bu fıkrada yönetmeliklerde belirlenen teknik kriterlere uygun olmayan kimyasallar ile bu kimyasalları içeren eşyanın toplattırılarak imha edileceği anlaşılmaktadır. İçeriği uygun olup etiket veya ambalajında yönetmeliklere aykırılık tespit edilen kimyasallar ile bu kimyasalları içeren eşyanın toplattırılıp uygunsuzluğunun giderilmesinden sonra piyasaya arz edilmesi ekonomik açıdan daha uygun olacaktır.

Bunun yanında üretimi ve piyasaya arzı yönetmeliklerle yasaklanmış olan kimyasallar ile bu kimyasalları içeren eşyanın ise toplattırılarak imha edilmesi uygun olacaktır. Çevre kanununda geçen bu hükmün tehlikeli kimyasalları da kapsamı dâhiline alan 4703 sayılı kanun hükümleriyle paralellik göstermesi önem arz ettiğiinden yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

Tehlikeli maddeler bulunduran kuruluşlarda büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve muhtemel kazaların insanlara ve çevreye olan zararlarının en aza indirilmesi büyük önem arz etmektedir. Bu konuda bir yönetmelik (Büyük Endüstriyel Kazaların Kontrolü Hakkında Yönetmelik) mevcuttur. Ancak konunun temel hususlarının Kanunda yer alması Yönetmeliğin verimli ve etkin uygulanmasını ve uygulamaların hukuki temelini oluşturacaktır. Tehlikeli kimyasallardan kaynaklanan kazalar sadece çevreyi değil, insanları da olumsuz yönde etkilemektedir. Ayrıca tehlikeli Kimyasalları bulunduran kuruluşlar, bulundurdukları kimyasalların özelliği ve miktarlarına bağlı olarak farklı risk kategorilerinde yer almaktadırlar. Farklı risklere sahip kuruluşların sorumlulukları da farklılık göstermektedir. Bu bu doğrultuda AB mevzuat uyum kapsamında, Büyük Endüstriyel Kazaların Kontrolü Hakkında Yönetmeliği 18 Ağustos 2010 tarih ve 27676 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmelik

		ile büyük kaza riski taşıyan tesislerin tespiti, büyük kazaların etkilerinin en aza indirilebilmesi için kuruluşun risk kategorilerine göre alınacak tedbirleri, sorumlulukları ve harici acil durum planlarının hazırlanmasına ve uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir. Bu doğrultuda bu paragraf bu fıkraya eklenmesi uygun görülmektedir. Kimyasallar yönetimini bütünlüğü açısından ayrıca Büyük kaza önleme politikalarının ve dâhili acil durum plânlarının hazırlanması ve uygulanması izne tabi olmadığından Çevre Kanunu'nun izin başlıklı 11. Maddesinde yer alan acil durum planlarına ilişkin hükmün kaldırılarak 13. Madde altında yer almasının uygun olacağı düşünülmektedir.
Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı bazı yakıtların, maddelerin, atıkların, tehlikeli kimyasallar ile bu kimyasalları içeren eşyaların ithalini, Bakanlığın görüşünü alarak yasaklayabilir veya kontrole tâbi tutabilir.	<u>Ekonomi Bakanlığı</u> bazı yakıtların, maddelerin, atıkların, tehlikeli kimyasallar ile bu kimyasalları içeren eşyaların ithalini, Bakanlığın görüşünü alarak yasaklayabilir veya kontrole tâbi tutabilir.	
Tehlikeli atıkların ithalatı yasaktır.		
Tehlikeli atıkların tanımı ile tehlikeli atıkların oluşum aşamasından itibaren toplanması, ayrılması, geçici ve ara depolanması, geri kazanılması, yeniden kullanılması, taşınması, bertarafı, bertaraf sonrası kontrolü, ihracatı, transit geçişi, ambalajlanması, etiketlenmesi, denetimi ve atık yönetim plânlarının hazırlanması ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça yayımlanacak yönetmelikle belirlenir.		
Tehlikeli kimyasalların üretimi, satışı, depolanması, kullanılması ve taşınması faaliyetleri ile tehlikeli atıkların toplanması, taşınması, geçici ve ara depolanması, geri kazanımı, yeniden kullanılması ve bertarafı faaliyetlerinde bulunanlar, bu Kanun ile getirilen yükümlülükler açısından müteselsilen sorumludurlar. Sorumlular bu Kanunda belirtilen meslekî faaliyetleri nedeniyle oluşacak bir kaza dolayısıyla üçüncü şahıslara verebilecekleri zararlara karşı tehlikeli kimyasal ve tehlikeli atık malî sorumluluk sigortası yaptırmak zorunda olup, faaliyetlerine başlamadan önce Bakanlıktan gerekli izni alırlar. Sigorta yaptırma zorunluluğuna uymayan kurum, kuruluş ve işletmelere bu faaliyetler için izin verilmez.	<u>Tehlikeli kimyasalların üretimi, satışı, depolanması, kullanılması ve taşınması faaliyetlerinde bulunanlar, bu Kanun ile getirilen yükümlülükler açısından müteselsilen sorumludurlar. Sorumlular bu Kanunda belirtilen meslekî faaliyetlerinden dolayı oluşacak bir kaza sonrasında üçüncü şahıslara ve çevreye verebilecekleri zararlara karşı tehlikeli kimyasal malî sorumluluk sigortası yaptırmak zorundadır. Sigorta yaptırmayan kurum, kuruluş ve işletmeler faaliyete başlayamazlar.</u>	<u>Tehlikeli kimyasalların üretimi, satışı, depolanması, kullanılması ve taşınması faaliyetleri ile tehlikeli kimyasal bulunduranlar Bakanlıktan herhangi bir izine tabii değildir. Oysa tehlikeli atıkla işgal edenler faaliyetlerine başlamadan önce Bakanlıktan izin almaları gerektiğinden, yaptırımların doğru anlaşılması için tehlikeli kimyasallar ile tehlikeli atıklar malî sorumluluk sigortalarını ayrı fıkralarda düzenlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir. Ayrıca Hazine Müsteşarlığınca hazırlanan tehlikeli madde ve tehlikeli atık malî sorumluluk sigortası kapsamında, sigorta yaptırmayan kuruluşların faaliyetine izin verilmeyeceğinden dolayı tehlikeli kimyasallarla ilgili faaliyetlerde bulunanların malî sorumluluk sigortası yaptırma zorunluluğu idari para cezası şeklinde bu hükme bağlanmıştır.</u>
	<u>Tehlikeli atıkların toplanması, taşınması, ara depolanması, geri kazanımı, yeniden kullanılması, bertarafı ve proses atıklarının geçici depolanması</u> faaliyetlerinde bulunanlar, bu Kanun ile getirilen yükümlülükler açısından müteselsilen sorumludurlar. Sorumlular, bu Kanunda belirtilen meslekî faaliyetleri nedeniyle oluşacak bir kaza dolayısıyla üçüncü şahıslara ve çevreye verebilecekleri zararlara karşı tehlikeli atık malî sorumluluk sigortası yaptırmak zorunda olup, faaliyetlerine	<u>Tehlikeli kimyasal bulunduranların Bakanlıktan herhangi bir izin almalarına gerek olmadığı, sadece faaliyet yasağı getirildiği; oysa tehlikeli atıkla işgal edenler faaliyetlerine başlamadan önce Bakanlıktan izin almaları gerektiğinden, yaptırımların doğru anlaşılması için tehlikeli kimyasallar ile tehlikeli atıklar malî sorumluluk sigortalarını ayrı fıkralarda düzenlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.</u>

	<p>başlamadan önce Bakanlıktan gerekli izni alırlar. Sigorta yaptırma zorunluluğuna uymayan kurum, kuruluş ve işletmelere bu faaliyetler için izin verilmez.</p>	<p>Bununla birlikte geçici depolama alanları için yapılması talep edilen mali sorumluluk sigortası sadece proses kaynaklı atıkları kapsayacak şekilde kapsamı daraltılmıştır. Bunun başlıca sebebi, otel, market gibi asıl amacı üretim olmayan ve işyerlerinde kullandıkları kimyasal madde benzeri atıklarını geçici depoladıkları alanlara uygulanması gereken, iş kapasitesine göre belirlenen mali sorumluluk sigortası kapsamı dışında tutmaktır. Çevre ve üçüncü şahıslara verebilecekleri zarar açısından değerlendirildiğinde geçici depolama alanlarında öncelik proses kaynaklı atıklardır.</p>
<p>Bu maddede öngörülen zorunlu malî sorumluluk sigortası, malî yeterliliklerine göre, Hazine Müsteşarlığınca belirlenen sigorta şirketleri tarafından ya da bağlı olduğu Bakanın onayı ile Hazine Müsteşarlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle oluşturulacak bir havuz tarafından temin edilir. Havuzun yönetim ve işleyişi ile ilgili usûl ve esaslar da aynı yönetmelikle belirlenir. Havuz, sigorta ve/veya reasürans havuzu şeklinde oluşturulur. Kamu adına havuzda belirli bir payın korunmasına karar verilmesi hususunda Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakan yetkilidir. Havuzun başlangıç giderleri için geri ödemek üzere Hazine Müsteşarlığı bütçesinden avans kullanılabilir. Havuzun yükümlülükleri; prim gelirleri ve bunların getirileri, piyasalardan sağlayacağı reasürans ve benzeri korumalar ve ödeme gücüyle sınırlıdır.</p>		
<p>Bakanlık, Hazine Müsteşarlığının uygun görüşünü almak kaydıyla, tehlikeli kimyasallar ve tehlikeli atıklarla ilgili faaliyetlerde bulunanların malî sorumluluk sigortası yaptırma zorunluluğunu, bu sigortaya ilişkin genel şartlar ile tarife ve talimatların yürürlüğe girmesinden itibaren en çok bir yıl ertelemeye yetkilidir.</p>		
<p>Her bir sorumlu tarafından yaptırılacak malî sorumluluk sigortasına ilişkin sigorta genel şartları Hazine Müsteşarlığınca onaylanır. Malî sorumluluk sigortası tarife ve talimatları Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan tarafından tespit edilir. Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan tarifeyi serbest bırakmaya yetkilidir.</p>		
<p><i>Gürültü:</i> Madde 14 – (Değişik: 26/4/2006 – 5491/11 md.) Kişilerin huzur ve sükununu, beden ve ruh sağlığını bozacak şekilde ilgili yönetmeliklerle belirlenen standartlar üzerinde gürültü ve titreşim oluşturulması yasaktır. Ulaşım araçları, şantiye, fabrika, atölye, işyeri, eğlence yeri, hizmet binaları ve konutlardan kaynaklanan gürültü ve titreşimin yönetmeliklerle belirlenen standartlara indirilmesi için faaliyet sahipleri tarafından gerekli tedbirler alınır.</p>	<p>“Madde 14- Kişilerin huzur ve sükûnunu, bozacak şekilde gürültü ve titreşim oluşturulması yasaktır. İşyerleri, atölye ve imalathaneler, tesisler, işletmeler ve eğlence yerlerinden kaynaklanan gürültü ve titreşimin önlenmesi için gerekli tedbirler gerçek ve tüzel kişiler tarafından alınır. Bu konuya ilişkin usul ve esaslar Yönetmelikle belirlenir.”</p>	<p>Konut, hizmet binaları, şantiyeler ve ulaşım araçlarından kaynaklanan gürültülerin gece ve gündüz, kısa süreli meydana gelmesi nedeniyle ve mahallinde anında denetimin yapılması gerektiğinden, İl Müdürlüklerimizin merkezden kısa süre içinde bu mahallere ulaşması çok zor olduğundan, (uygulamada bu konuda zorluklar yaşanmaktadır) ve bu gürültülerin Kabahatler Kanunu, Karayolları Trafik Kanunu kapsamında da olması nedeniyle, mahalde zabıta veya kolluk kuvvetinin denetlemesi ve gereğini yapması daha etkin ve verimli bir sonuç vereceği düşüncesiyle (İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüklerimiz de aynı düşüncüyü paylaşmaktadırlar) konut, hizmet binaları, ulaşım araçları ve şantiye ifadeleri bu maddeden çıkarılmıştır.</p>

		<p>Ayrıca, 14 üncü maddeden “beden ve ruh sağlığını” ifadesi, bu durumun doktor raporu ile belirlenmesi ve bu belirlemenin çok zor oluşu, aynı zamanda, huzur ve sukunun bozulmamasını sağlamak, aynı zamanda beden ve ruh sağlığını da koruyacak olması ve diğer taraftan “beden ve ruh sağlığı” ifadesi ile Türk Ceza Kanunu kapsamına da girmesinden dolayı, Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulması gerektiğinden mahkemelerin de işini çoğaltacağı nedeniyle çıkarılmıştır.</p>
	<p>İklim Değişikliği</p> <p>Madde 15- (1)iklim değişikliğine neden olan sera gazı emisyonlarının azaltılması, iklim değişikliğine uyum ve ozon tabakasını incelten maddelerin yönetimi kapsamında;</p> <p>a) Sera gazı emisyonlarının izlenmesi, raporlanması, doğrulanması,sera gazı emisyonu hakkı tahsisi ve ticareti,</p> <p>b) İklim değişikliğinin etkilenebilirlik ve iklim değişikliği risk yönetimi</p> <p>c) Ozon tabakasını incelten maddeler ile ilgili yapılacak teknik, idari, mali ve hukuki düzenlemeler ilişkin genel esaslar Bakanlıkça belirlenir.</p>	<p>Çevre Kanunu'nun hazırlandığı yıllardan günümüze kadar iklim değişikliği ile mücadele kapsamında ülkemizde ilgili kurumlar nezdinde pek çok çalışma yapılmıştır. Çevre kanununda iklim değişikliği ile mücadele kapsamında hükümlere ihtiyaç duyulmuştur.</p> <p>Türkiye, 24 Mayıs 2004 tarihinde Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'ne (BMİDÇS), 26 Ağustos 2009 tarihinde ise Kyoto Protokolüne taraf olarak iklim değişikliğine yönelik yürütülen küresel mücadelede yerini almıştır. İklim değişikliği ile ilgili ulusal ve uluslar arası faaliyetlerin koordinasyonu Bakanlığımızca yapılmaktadır.</p> <p>Diğer taraftan; 2012 sonrası uluslararası iklim rejimine yönelik olarak devam eden müzakerelerde emisyon azaltım faaliyetlerinin veya taahhütlerinin <i>Ölçülebilir, Raporlanabilir, Doğrulanabilir</i> (MRV) olması tüm tarafların üzerinde anlaştığı bir konudur. Bu kapsamda, Bakanlığımız tarafından hazırlanan “Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmelik” 25 Nisan 2012 tarih ve 28274 sayılı Resmi Gazete’de ile yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmeliğin amacı, EK-1’deki listede yer alan faaliyetlerden kaynaklanan sera gazı emisyonlarının izlenmesine, doğrulanmasına ve raporlanmasına dair usul ve esasları düzenlemektir.</p> <p>İklim değişikliğine uyum çalışmaları aynı zamanda afet risklerini azaltmaya; afet risklerini azaltma çalışmaları da iklim değişikliğine uyuma katkıda bulunabilmektedir. İklim değişikliğine uyum ile afet risklerini azaltma çalışmalarının birlikte düşünülmesi gerektiğinden, yeni bir kavram olan iklim değişikliği risk yönetiminin hukuksal ve kurumsal altyapısının oluşturulması ve hayata geçirilmesi ihtiyacı bulunmaktadır. Bu düşünceyle kanunun tanımlar kısmına İklim Değişikliği Risk Yönetimi tanımı ilave edilmiş, iklim değişikliği risk yönetiminin esaslarının oluşturulabilmesi için bu maddeye düzenleyici bir hüküm derç edilmiştir.</p> <p>Ülkemizin taraf olduğu “Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolü” ile alakalı ulusal ve uluslararası çalışmaların izlenmesi ulusal odak noktası görevi Bakanlığımız koordinasyonunda yürütülmektedir.Ozon Tabakasını İncelten Maddeler ile ilgili yapılan çalışmalar iklim değişikliği ile mücadelede de önemli katkıları mevcuttur. Ozon Tabakasını İncelten Maddelerin Tehlikeli Kimyasallardan ayrı olarak</p>

		anlaşılması ve değerlendirilmesi için kanunun tanımlar kısmına konulmasına ihtiyaç duyulmuştur.
<i>Faaliyetlerin durdurulması:</i> Madde 15 – (Değişik: 26/4/2006 – 5491/12 md.)		
Bu Kanun ve bu Kanun uyarınca yayımlanan yönetmeliklere aykırı davranışlara söz konusu aykırı faaliyeti düzeltmek üzere Bakanlıkça ya da 12 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca denetim yetkisinin devredildiği kurum ve merciler tarafından bir defaya mahsus olmak üzere esasları yönetmelikle belirlenen ve bir yılı aşmamak üzere süre verilebilir.		
Faaliyet; süre verilmemesi halinde derhal, süre verilmesi durumunda, bu süre sonunda aykırılık düzeltilmez ise Bakanlıkça ya da 12 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca denetim yetkisinin devredildiği kurum ve merciler tarafından kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulur. Çevre ve insan sağlığı yönünden tehlike yaratan faaliyetler süre verilmeksizin durdurulur.		
Çevresel Etki Değerlendirmesi incelemesi yapılmaksızın başlanan faaliyetler Bakanlıkça, proje tanıtım dosyası hazırlanmaksızın başlanan faaliyetler ise mahallin en büyük mülki amiri tarafından süre verilmeksizin durdurulur.	A Sınıfı Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı alınmaksızın, başlanan faaliyetler Bakanlıkça, B Sınıfı Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı alınmaksızın başlanan faaliyetler ise mahallin en büyük mülki amiri tarafından süre verilmeksizin durdurulur.	
Süre verilmesi ve faaliyetin durdurulması, bu Kanunda öngörülen cezaların uygulanmasına engel teşkil etmez.		
<i>Tehlikeli hallerde faaliyetin durdurulması:</i> Madde 16 – (Mülga: 26/4/2006 – 5491/24 md.)		
<i>Fonun kurulması ve fondan yararlanma:</i> Madde 17 – (Mülga: 21/2/2001 - 4629/6 md.) <i>Çevre katkı payı alınması, diğer gelirler ve bütçe ödenekleri⁽²⁾</i>		
Madde 18 – (Mülga: 21/2/2001 - 4629/6 md.; Yeniden düzenleme: 26/4/2006-5491/13 md.) Çevre kirliliğinin önlenmesi, çevrenin iyileştirilmesi ve çevre ile ilgili yatırımların desteklenmesi amacıyla;		
a) İthaline izin verilen kontrole tâbi yakıt ve atıkların CIF bedelinin yüzde biri ile hurdaların CIF bedelinin binde beşi oranında alınacak miktar,	a) İthal edilen kontrole tâbi yakıt ve atıkların CIF bedelinin yüzde biri ile hurdaların CIF bedelinin binde beşi oranında alınacak miktar,	Bakanlığımız tarafından verilen Kontrol Belgelerinin, 5491 sayılı Kanunla değişik 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 18 inci maddesinde belirtilen "ithaline izin verilen" ifadesinin karşılığı olmaması ve Kanundaki ibareyi hukuken karşılamaması nedeniyle "ithal edilen" olarak değiştirilmiştir. Serbest dolaşıma giriş rejimi gümrük mevzuatında belirtilen bir usul olup mevcut yasanın yürürlükteki diğer gümrük mevzuatı ile uyumlaştırılması amaçlanmaktadır.
b) Büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerince tahsil edilen su ve kullanılmış suları uzaklaştırma bedelinin yüzde biri,	b) Büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerince tahsil edilen su ve kullanılmış suları uzaklaştırma bedelinin yüzde biri,	

	c) 21/2/2001 tarihli ve 4629 sayılı Bazı Fonların Tasfiyesi Hakkında Kanunla ilga edilen Çevre Kirliliğini Önleme Fonu gelirlerinden tahsiline devam edilenler,	c- 4629 sayılı Bazı Fonların Tasfiyesi Hakkında Kanun kapsamında mülga Çevre Kirliliğini Önleme Fonu adına tahsil edilen paralar “yeni bir düzenleme yapılıncaya kadar” genel bütçeye gelir kaydedilmektedir. Bu gelir, 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu’nun 18 inci maddesi ile ihdas edilen çevre kirliliği önleme fonu geliri olarak oluşturulmuş ve aynı madde ile çevre kirliliğinin giderilmesi ile ilgili çalışmalarda kullanılması gereği belirtilmiştir. Yapılan bu düzenleme ile 4629 sayılı Kanunda “yeni bir düzenleme yapılıncaya kadar” ibaresinin gereği yerine getirilmiş olmaktadır. Çevre Kanunu ile ihdas edilen ve halen tahsiline devam edilen bu gelirlerin çevre katkı payı adı ile isimlendirilerek tahsil edilmesi ve Çevre Kanununun amacına uygun olarak çevre kirliliği ile mücadelede kullanılması gerekmektedir.
çevre katkı payı olarak tahsil edilir. Tahsil edilen bu tutarlar, ilgililerce en geç ertesi ayın onbeşine kadar ilgili mal saymanlıkları hesaplarına aktarılır ve bütçeye gelir kaydedilir.		
Ayrıca, yurt içi ve yurt dışından temin edilecek her türlü hibe, yardım ve bağışlar ile kredi anapara geri dönüşleri ve kredi faizleri de tahsil edilerek, Çevre ve Orman Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına yatırılır ve bütçeye gelir kaydedilir.	Ayrıca, yurt içi ve yurt dışından temin edilecek her türlü hibe, yardım ve bağışlar ile kredi anapara geri dönüşleri ve kredi faizleri de tahsil edilerek, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına yatırılır ve bütçeye gelir kaydedilir.	
	Yakıt atık ve hurdalar için çevre katkı payı ödendiğine ilişkin belge beyannamenin tescili sırasında gümrük idaresince aranır. Büyükşehir Belediye Başkanlıkları tarafından ödenmeyen çevre katkı payı miktarı, ödemede bulunmayan Büyükşehir Belediye Başkanlığına Genel Bütçe Gelirleri Tahsilat Toplamı üzerinden ayrılacak Paylardan Maliye Bakanlığınca kesilir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına yatırılır ve bütçeye gelir kaydedilir. Tahsil edilen su ve kullanılmış suları uzaklaştırma bedeli ve çevre katkı payı miktarı hakkında bildirimde bulunmayan Büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarecilerine asgari ücretin üç katı tutarında, idari para cezası uygulanır.	Gümrük idaresi tarafından ÇKP ödenmeden ithalata izin verilmemesi hedeflenmiştir. 6183 sayılı Kanunun uygulanması açısından Büyükşehir Belediyelerinin elde ettikleri gelirin ve ÇKP miktarının bilinmesi zorunlu olup bu nedenle Büyükşehir Belediyelerine bildirim mecburiyeti getirilmiştir Bazı Büyükşehir Belediye başkanlıkları yasa da belirtilen sürede ödeme konusuna özen göstermemektedirler. Bu nedenle yönetici sorumluluğunun getirilmesi uygun görülmüştür.
Bu maddede sayılan gelirlerin tahsilatında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.		
Bakanlar Kurulu (a) ve (b) bentlerinde yer alan oranları ayrı ayrı veya topluca sifıra kadar indirmeye veya kanunî oranına kadar yükseltmeye yetkilidir.		
Atıksu arıtımı, atık bertarafı ve katı atık geri kazanım tesislerinin gözetim, fizibilite, etüt, proje ve inşaat işlerinin kredi veya yardım suretiyle desteklenmesi ile çevre düzeni plânlarının yapımı, hava, su ve toprak kalitesinin ölçüm ve izleme ağının oluşturulması, gürültünün önlenmesi ile	Atıksu arıtımı, atık bertarafı ve katı atık geri kazanım tesislerinin gözetim, fizibilite, etüt, proje ve inşaatı çevre düzeni plânlarının yapımı, hava, su ve toprak kalitesinin ölçüm ve izleme ağının oluşturulması, çevre bilgi sistemlerinin kurulumu ve idamesi, gürültünün önlenmesi ile ilgili etüt ve	

<p>İlgili etüt ve projelerin desteklenmesi, acil müdahale plânlarının hazırlanması, Çevresel Etki Değerlendirmesi faaliyetleri, havza koruma plânı çalışmaları, biyolojik çeşitliliğin korunması, çölleşme ve iklim değişikliği ile mücadele çalışmaları, stratejik çevresel değerlendirme, nesli tehlikede olan bitki ve hayvan türleri ile yaşama ortamlarının korunması, uluslararası sözleşmelerden kaynaklanan yükümlülüklerin karşılanması, çevre eğitimi ve yayını ile ilgili faaliyetler ve ihtisas komisyonları için yapılan harcamalar ile çevre kirliliğinin giderilmesi çalışmaları için Bakanlık bütçesine, yılı bütçe gelirleri içerisinde tahmin edilen yukarıdaki gelirler karşılığı ödenek öngörülür.</p>	<p>projelerin desteklenmesi, acil müdahale plânlarının hazırlanması, Çevresel Etki Değerlendirmesi faaliyetleri biyolojik çeşitliliğin korunması ve iklim değişikliği ile mücadele çalışmaları, stratejik çevresel değerlendirme, uluslararası sözleşmelerden ve ikili işbirliği anlaşmalarından kaynaklanan yükümlülüklerin karşılanması, çevre eğitimi ve yayını ile ilgili faaliyetler ve ihtisas komisyonları için yapılan harcamalar ile çevre kirliliğinin araştırılması, azaltılması, giderilmesi, önlenmesi ve rehabilitasyonu çalışmalarının Bakanlıkça yerine getirilebilmesi amacıyla Bakanlıkça ihtiyaç duyulan araç, gereç, bina, ekipman giderleri için Bakanlık bütçesine, yılı bütçe gelirleri içerisinde tahmin edilen yukarıdaki gelirler karşılığı ödenek öngörülür.</p>	
	<p>Ödenek tutarını aşan gelir gerçekleştirmeleri karşılığında ödenek eklemeye Çevre ve Şehircilik Bakanı yetkilidir. Özel gelir ve ödenek kaydedilen tutarlardan yılı içinde harcanmayan kısımları ertesi yıl bütçesine devren gelir ve ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir.</p>	<p>Bakanlığımızca yürütülen faaliyetlerin bir çoğu yıl içinde bitirilmesi mümkün olmayan ve devamlılığı olan hizmetleri kapsamaktadır. Özellikle yılın son aylarında elde edilen gelirlerin bu amaçlar dahilinde kullanımı mümkün olmamaktadır.</p>
<p>Yukarıda sayılan gelirlerin tahsili ve bütçede öngörülen ödeneklerin kullanımı ile ilgili usûl ve esaslar, Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.</p>		
	<p>Çevre katkı payı ve gelirleri karşılığı tahsis edilen ödenek Bakanlığın talebi olmaksızın Maliye Bakanlığınca her ayın ilk haftasında serbest bırakılır. Yılı içinde kullanılamayan ödenek, takip eden yıla devredilir. Çevre katkı payları ve bu Kanun kapsamında verilen idari para cezalarından elde edilen gelirler bu maddede belirtilen amaçlar dışında kullanılamaz.</p>	<p>Ayrıca, Madde ile getirilen çevre katkı payı gelirlerinin kullanımına ilişkin daha açık hükümler olmadığından, bu miktarların kullanılmasında hem ödenenin acil durumlarda hemen kullanılmasında hem de tamamının kullanılmasında zorluklar yaşanmaktadır. Bu kapsamda, Bütçede yer alan ve toplanan katkı payları çevre kirliliğinin önlenmesi ve çevre kirliliği ile mücadelede kullanılamamaktadır.</p>
	<p>Atık haline gelecek ürünlerin toplanması, taşınması, geri kazanımı veya bertarafı ile ilgili giderler, kirleten öder prensibine göre karşılanır. Bu amaçla ürünlerin satışı sırasında ürün faturası üzerinden binde bir oranında çevre katkı payı tahsil edilir. Fatura üzerinden elde edilen gelirler bu maddede belirtilen amaçlar dışında kullanılamaz. Tahsilâta ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.</p>	<p>Kirleten öder prensibine göre ürünleri kullanarak faydalı ömrünü tamamlatan ve atık durumuna getiren tüketicilerin, bu atıkların toplanması, taşınması, geri kazanım veya bertarafıyla ilgili giderler için üretici sorumluluğu kapsamında üreticiler tarafından yapılacak harcamalara katılarak bu atıkların yönetim maliyetine katkı sağlamaları hedeflenmektedir.</p>
<p><i>Fonun kullanılması:</i> Madde 19 – (Mülga: 21/2/2001 - 4629/6 md.)</p>		
<p><i>İdari nitelikteki cezalar:</i> Madde 20 – (Değişik: 26/4/2006 – 5491/14 md.) İdari nitelikteki cezalar şunlardır:</p>		
	<p>a) Bu kanuna göre çıkarılan yönetmelikler ile izne tâbi tutulan tesislerin alması gereken izin ve lisansları olmaksızın faaliyet göstermeleri halinde söz konusu kurum, kuruluş ve işletmelere 15.000 Türk Lirası İdari Para Cezası verilir.</p>	<p>Çevre Kanunu'nun 11 inci maddesi ile üretim, tüketim ve hizmet faaliyetleri sonucunda oluşan atıklarını alıcı ortamlara doğrudan veya dolaylı vermeleri uygun görülmeyen tesis ve işletmeler ile yerleşim birimleri atıklarını yönetmeliklerde belirlenen standart ve yöntemlere uygun olarak arıtmak ve</p>

		bertaraf etmekle veya ettirmekle ve öngörülen izinleri almakla yükümlü tutulmuşlardır. Aynı maddede Kanunun uygulanmasını sağlamak üzere alınması gereken izinler ve bu izinlerin tâbi olacağı usûl ve esasların Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle belirleneceği hususu da hüküm altına alınmıştır. Çevre izni/çevre izni ve lisansı almakla yükümlü tutulan işletmelerin bu yükümlülüklerini yerine getirmemeleri durumunda işletmelere 15.000 TL idari para cezası verilmesi öngörülmüştür.
a) Ek 4 üncü madde uyarınca emisyon ölçümü yaptırmayan motorlu taşıt sahiplerine 500 Türk Lirası, yönetmeliklerle belirlenen standartlara aykırı emisyonu sebep olan motorlu taşıt sahiplerine 1.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir.	b) Ek 4 üncü madde uyarınca <u>egzoz</u> emisyon ölçümü yaptırmayan motorlu <u>kara taşıt</u> sahiplerine <u>250</u> Türk Lirası idari para cezası verilir. Egzoz emisyon ölçümü yaptıran ancak yönetmeliklerle belirlenen standartlara aykırı emisyonu sebep olan; otobüs ve kamyon gibi motorlu ağır kara taşıt sahiplerine 750 Türk Lirası, binek araç, kamyonet ve minibüs gibi motorlu hafif kara taşıt sahiplerine 250 Türk Lirası idari para cezası verilir. Egzoz emisyon ölçümü yaptırmayan ve yönetmeliklerle belirlenen standartlara aykırı emisyonu sebep olan motorlu kara taşıt sahiplerine yukarıdaki paragraflardaki cezaların toplamı verilir.	Hali hazırda uygulanan egzoz emisyon ölçüm bedelinin (25 TL) öngörülen ceza ile karşılaştırıldığında orantısız olması, cezanın uygulanabilirliğini azaltmaktadır. Bu nedenle ceza miktarının azaltılması öngörülmüştür. Ayrıca, idari cezaların kirleticilik oranında olmasını teminen, araçların kirlilik yüklerine göre sınıflandırılarak ceza miktarları belirlenmiştir. Bunun yanı sıra izin yükümlülüğünü yerine getirmesine rağmen kirliliğe sebep olanlara da ayrıcalık getirilmiştir.
b) Hava kirliliği yönünden önemli etkileri nedeniyle kurulması ve işletilmesi yönetmelikle izne tâbi tutulan tesisleri, yetkili makamlardan izin almadan kuran ve işleten veya iznin iptal edilmesine rağmen kurmaya ve işletmeye devam eden veya bu tesislerde izin almaksızın sonradan değişiklik yapan veya yetkili makamların gerekli gördükleri değişiklikleri tanınan sürede yapmayanlara 24.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bu tesislerde emisyon miktarları yönetmelikle belirlenen sınırları aşıyorsa 48.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir. İzne tâbi tesisleri, aldıkları izin belgesinde veya yönetmeliklerde öngörülen önlemleri almadan veya yönetmeliklerde belirlenen emisyon standartlarına ve sınırlamalarına aykırı olarak işletenlere 24.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir.	c) Hava kirliliği yönünden önemli etkileri sebebiyle kurulması ve işletilmesi yönetmelikle <u>çevre iznine tâbi tutulan tesislerin işletilmesi sırasında yönetmelikle belirlenen hava emisyonu sınır değerlerini aşanlardan çevreye kirletici etkisi yüksek olanlara 50.000 Türk Lirası, çevreye kirletici etkisi olanlara 25.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir.</u>	c) Çevre iznine tabi olup hava emisyonu sınır değerlerini sağlamayan işletmelere verilecek idari para cezaları işletmenin kirletici vasfı dikkate alınarak yeniden düzenlenmiştir.
c) Hava kirliliği yönünden kurulması ve işletilmesi izne tâbi olmayan tesislerin işletilmesi sırasında yönetmelikle belirlenen standartlara aykırı emisyonu neden olanlara 6.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir.	ç) Hava kirliliği yönünden kurulması ve işletilmesi çevre iznine tâbi <u>tutulmayan</u> tesislerin işletilmesi sırasında yönetmelikle belirlenen <u>hava emisyonu sınır değerlerini aşan işletmelere 6.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir.</u>	ç) Maddeye bir bend ilave edildiğinden bentlerin sırası değişmiştir
Bu Kanunun ek 9 uncu maddesine aykırı davrananlara 2.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir.	Bu Kanunun ek 9 uncu maddesine aykırı davrananlara <u>3.000</u> Türk Lirası idarî para cezası verilir.	Bu Kanunun Ek-9 uncu maddesine aykırı davrananlara verilecek idari para cezası miktarı Bakanlığımıza ulaşan koku şikayetleri dikkate alınarak yeniden düzenlenmiştir
Bu bendin birinci paragrafında öngörülen fiilin konutlarla ilgili olarak	<u>Toplu veya ferdî istilanan konutlarda yönetmelikle belirlenen</u>	Bu fıkranın son paragrafı ile; düzenlemelerin etkin

<p>işlenmesi halinde verilecek ceza toplu veya ferdi ısıtılan konutlarda her bağımsız bölüm için 300 Türk Lirasıdır. Bu cezai sorumluluk toplu ısıtılan konutlarda yöneticiye, ferdi ısıtılan konutlarda ise konutu kullanana aittir.</p>	<p><u>emisyon sınır değerlerin aşılması halinde her bağımsız bölüm için 250 Türk Lirası idari para cezası verilir. Bu cezai sorumluluk toplu ısıtılan konutlarda yönetime ferdi ısıtılan konutlarda ise konutu kullanana aittir.</u></p>	<p>uygulanması ve caydırıcılık hususları dikkate alınarak, bu fıkrada tanımlanan konutlarla ilgili hükümlerin yerine getirilmemesi durumunda uygulanacak cezalarda artışa gidilmiştir.</p>
<p>d) Hava kirliliği yönünden özel önem taşıyan bölgelerde veya kirliliğin ciddi boyutlara ulaştığı zamanlarda ve yerlerde veya kritik meteorolojik şartlarda yönetmeliklerle öngörülen önlemleri almayan, yasaklara aykırı davranan ya da mahallî çevre kurullarınca bu konuda alınan kararlara uymayanlara bu maddenin (b) ve (c) bentlerinde öngörülen cezalar bir kat artırılarak verilir. Bu fiilin konutlarla ilgili olarak işlenmesi halinde cezai sorumluluk bu maddenin (c) bendinin üçüncü paragrafına göre tespit edilir.</p>	<p>d) Hava kirliliği yönünden özel önem taşıyan bölgelerde veya kirliliğin ciddi boyutlara ulaştığı zamanlarda ve yerlerde veya kritik meteorolojik şartlarda yönetmeliklerle öngörülen önlemleri almayan, yasaklara aykırı davranan ya da mahallî çevre kurullarınca bu konuda alınan kararlara uymayanlara bu maddenin (b), (c) ve (d) bentlerinde öngörülen cezalar bir kat artırılarak verilir.</p> <p>Bu fiilin konutlarla ilgili olarak işlenmesi halinde cezai sorumluluk bu maddenin (d) bendinin üçüncü paragrafına göre tespit edilir.</p> <p><u>e) Bu Kanun kapsamında yapılan düzenlemelerle belirlenen katı yakıt özelliklerini sağlamayan yakıtları ithal eden, üreten, satan veya amaç dışı kullananlara tespit edilen her bir ton yakıt için 100 Türk Lirası idari para cezası verilir. Söz konusu yakıtlar piyasaya sürenler tarafından toplatılarak Bakanlıkça uygun görülecek tesislerde yakıt olarak kullanılır veya bertaraf edilir.</u></p> <p><u>Katı yakıtların depolanması, taşınması ve torbalanmasına ilişkin olarak bu Kanun kapsamında yapılan düzenlemelere uymayanlara, tespit edilen her bir ton yakıt için 200 Türk Lirası idari para cezası verilir. Aykırılıklar giderilinceye kadar yakıtların satışına ve kullanımına izin verilmez.</u></p> <p><u>Katı yakıtların üretimi ve satışı için bu Kanun kapsamında yapılan düzenlemelerle öngörülen belgelerin ve izinlerin alınmaması durumunda 10.000 Türk Lirası idari para cezası verilir.</u></p> <p><u>Bu Kanun kapsamında yapılan düzenlemelerle belirlenen ısınma maksatlı kullanılan sıvı yakıt özelliklerini sağlamayan yakıtları kullananlara 250 Türk Lirası idari para cezası verilir. Bu cezai sorumluluk toplu ısıtılan konutlarda yönetime, ferdi ısıtılan konutlarda ise konutu kullanana aittir. Isınma maksatlı kullanılması uygun olmayan sıvı yakıtlar, yakıt özelliklerine uyan kullanım alanlarında değerlendirilir.</u></p> <p><u>Bu Kanun kapsamında yapılan düzenlemelerle motorlu deniz taşıtları için belirlenen yakıt özelliklerini sağlamayan yakıtları kullananlara tespit edilen her bir ton yakıt için 500 Türk Lirası idari para cezası verilir.</u></p>	<p>d) Maddeye bir bend ilave edildiğinden bentlerin sırası değişmiştir. (değişiklik metnindeki b, c ve d bentleri kastedilmektedir. Orijinal metindeki a, b ve c metinlerini kapsamaktadır)</p> <p>e) Çevre Kanununa göre, emisyonu dayalı idari para cezalarının uygulanabilmesi için ölçüm yapılması, yani somut tespit yapılması gerekmektedir. Ancak, satış izni alınmamış ısınma amaçlı katı yakıtların kullanıldığı tespit edildiğinde yani ortada emisyon salınımı bulunması halinde hüküm uygulanabilmektedir. Satış izni almaksızın ısınma amaçlı katı yakıt satışı yapılması, satış torbalarının üzerinde bulunması gereken bilgilerin hiç olmaması yada eksik bulunması gibi fiillerde, emisyon yayan tesis/konut özelliği taşımaması nedeniyle cezai müeyyide uygulanamamaktadır. Ayrıca Kanunda düzenlemelere aykırı sıvı yakıt kullananlara ilişkin ceza-i müeyyide de bulunmamaktadır. Deniz araçlarından kaynaklı hava kirliliğinin azaltılabilmesi için yakıtların denetimine dair düzenleme getirilmiştir</p> <p>Bu fıkrada; 2872 sayılı Çevre Kanununa göre ısınma amaçlı katı yakıtların satışı, torbalanması, v.b. hususlara ilişkin olarak ceza uygulanamaması nedeniyle bu fiiller ve sıvı yakıtlara ilişkin fiiller ile ilgili cezai hükümler tanımlanmıştır.</p>
<p>e) Çevresel Etki Değerlendirmesi sürecine başlamadan veya bu süreci tamamlamadan inşaata başlayan ya da faaliyete geçenlere yapılan proje</p>	<p><u>f) A Sınıfı Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu karar alınmadan inşaata başlayan ya da faaliyete geçen projelere</u></p>	<p>f) Proje bedelinin belirlenmesine ilişkin yaşanan güçlükler; -İlgili kurum ve kuruluşlardan somut ve uygulanabilir görüş</p>

<p>bedelinin yüzde ikisi oranında idarî para cezası verilir. Cezaya konu olan durumlarda yatırımcı faaliyet alanını eski hale getirmekle yükümlüdür.</p> <p>Çevresel Etki Değerlendirmesi sürecinde verdikleri taahhünameye aykırı davranışlara, her bir ihlal için 10.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir.</p>	<p><u>150.000 Türk Lirası, B Sınıfı Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu kararı alınmadan inşaata başlayan ya da faaliyete geçen projelere 30.000 Türk Lirası idarî para cezası uygulanır.</u> Cezaya konu olan durumlarda, A Sınıfı <u>Çevresel Etki Değerlendirmesi Gereklidir kararı verilmesine rağmen A sınıfı Çevresel Etki Değerlendirmesi sürecini başlatmayan projeler ile Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumsuz kararı verilen projelerde,</u> yatırımcı, faaliyet alanını eski haline getirmekle yükümlüdür.</p> <p>Çevresel Etki Değerlendirmesi sürecinde verdikleri taahhünameye aykırı davranışlara, her bir ihlal için <u>15.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir.</u></p>	<p>alınmaması,</p> <p>-Aynı tür projelerin farklı bölgelerde, farklı bedel oluşturması, -Taşra teşkilatlarının proje bedellerini belirlemede yaşadığı sıkıntılar nedeniyle proje bedelinin yüzde ikisi oranında idarî para cezasının uygulanması imkanı bulunmamaktadır.</p> <p>Daha önce belirtilen proje bedelinin yüzde ikisine ilişkin ceza ile ilgili uygulamalarda Ticaret ve sanayi Müdürlükleri tarafından proje bedelinin belirlenmesinde problemler yaşanmıştır. Bu nedenle sabit bir rakam konulması uygun görülmüştür.</p>
<p>f) 11 inci maddeye göre kurulması zorunlu olan atık alım, ön arıtma, arıtma veya bertaraf tesislerini kurmayanlar ile kurup da çalıştırmayanlara 60.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir.</p>	<p>g) 11 inci maddeye göre kurulması zorunlu olan ön arıtma, arıtma veya bertaraf tesislerini kurmayanlar ile kurup da çalıştırmayanlara;</p> <p>1) <u>Büyükşehir belediyeleri, Belediyeler, mahalli idare birlikleri ve diğer yerleşimlerde ön arıtma, arıtma veya bertaraf tesislerinin hizmet ettiği ve/veya edeceği nüfus 100.000'den fazla olanlara 80.000 Türk Lirası, 100.000 ilâ 50.000 arasında olanlara 60.000 Türk Lirası, 49.999 ilâ 10.000 arasında olanlara 40.000 Türk Lirası, 9.999 ilâ 2.000 arasında olanlara 20.000 Türk Lirası, 2000'den az olanlara 10.000 Türk Lirası.</u></p> <p>2) Tatil köyü, tatil sitesi ve turizm tesislerinde yatak kapasitesi 100 ve altında olanlara 5.000 Türk Lirası, 101 ilâ 500 arasında olanlara 10.000 Türk Lirası, 501 ile 1000 arasında olanlara 15.000 Türk Lirası, 1001 ilâ 2000 arasında olanlara 20.000 Türk Lirası, 2000'den fazla olanlara 25.000 Türk Lirası.</p> <p>3) Her türlü sanayi tesisinde çevresel kirletici etkisi yüksek olan faaliyet veya tesislere 80.000 Türk Lirası, çevresel kirletici etkisi olan faaliyet veya tesislere 40.000 Türk Lirası, diğer faaliyet ve tesislere 20.000 Türk Lirası.</p> <p>4) Atıksu arıtma tesisi proje onay sürecine başlamadan veya bu süreci tamamlamadan inşaata başlayan ya da işletmeye alanlara yapılan proje bedelinin yüzde ikisi oranında onaylanan projeye aykırı inşaatını yapanlara 10.000 Türk Lirası, idarî para cezası verilir.</p> <p>5) <u>Evsel ve endüstriyel atıksularının birlikte toplanması durumunda idari para cezası yüksek olan uygulanır.</u></p> <p>6) <u>Atıksularında Kanun ve bu Kanun uyarınca çıkarılan yönetmeliklerde öngörülen standartların üzerinde tehlikeli madde içerenlere yukarıda tanımlanan nüfus ve debi aralıklarında idarî para cezaları iki katı verilir.</u></p>	<p>g 1-5) 2006 yılında Çevre Kanununun revizyonu ile Kanun ve bu Kanun uyarınca çıkarılan yönetmeliklerde öngörülen standartları aşan atıksu deşarjı yapanlara tek bir ceza öngörülmüştür. Ancak çevreyi kirletme konusunda farklı etkileri olan tesislere aynı cezanın uygulanmasının uygun olmadığı ve yeniden düzenlenmesi konusunda talepler gelmiştir. Bu nedenle belediyeler nüfus aralıklarına göre, turizm tesisleri yatak kapasitelerine göre, sanayiler kirlilik etkilerine göre sınıflandırılarak; tehlikeli madde içermesine, kirlilik durumuna ve deşarj ortamına göre farklı cezaların öngörülmesi daha uygun görülmüştür.</p> <p>g 6: 2006 yılında Çevre Kanununun revizyonu ile bu Kanun uyarınca atıksu arıtma tesisi kurma ve işletme yükümlülüklerini yerine getirmeyen atıksu altyapı yönetimlerine tek bir ceza öngörülmüştür. Ancak çevreyi kirletme konusunda farklı etkileri olan tesislere aynı cezanın uygulanmasının uygun olmadığı ve yeniden düzenlenmesi konusunda talepler gelmiştir. Bu nedenle belediyeler nüfus aralıklarına göre, turizm tesisleri yatak kapasitelerine göre, sanayiler kirlilik etkilerine göre sınıflandırılarak farklı cezaların öngörülmesi daha uygun</p>

	<p>7) <u>Bu kanunun 9. maddesinin (h) bendinin 2 nci fıkrası ile Geçici 2 nci maddeye aykırı olarak ilgili mevzuat çerçevesinde balık çiftlikleri açısından hassas alan ilan edilen yerlerde balık çiftliği kurarak işletenlerden 30 ton/yıl ve daha az kapasitede olanlara 6.000 Türk Lirası, üzeri olanlara 30.000 Türk Lirası idari para cezası uygulanır.</u></p> <p>8) <u>11 inci maddeye göre kurulması zorunlu olan atık kabul tesislerini kurmayanlar ile kurup da çalıştırmayanlara 80.000 Türk Lirası idari para cezası uygulanır</u></p>	<p>olacaktır.</p> <p>Yüzme suyu kalitesi yönetmeliğinin içerisinde cezalarla ilgili olarak Çevre Kanununa atıfta bulunulmuştur. Ancak Kanun içerisinde yüzme suyu kalitesini bozulmasına neden olan faaliyetlere ilişkin bir cezai hüküm bulunmadığından buna yönelik bir hüküm konulmuştur.</p> <p>g) 7: Kanunun 9. maddesinin (h) bendinde belirtilen ve 24.01.2007 tarih ve 26413 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Denizlerde Balık Çiftliklerinin Kurulamayacağı Hassas Alan Niteliğindeki Kapalı Koy Ve Körfez Alanlarının Belirlenmesine İlişkin Tebliğ ile tanımlanan hassas alanlara balık çiftliklerinin kurulamayacağı ve kurulanların ise kapatılacağı belirtilmiş ancak yasağa rağmen bu alanlarda faaliyette bulunanlara Kanunda bir cezai işlem bulunmadığından ve ceza uygulanabilecek diğer maddelerin bu fiili tam karşılamaması nedeniyle bu fıkranın eklenmesine ihtiyaç duyulmuştur.</p>
g) 12 nci maddede öngörülen bildirim ve bilgi verme yükümlülüğünü yerine getirmeyenlere 6.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir.	ğ) 12 nci maddede öngörülen bildirim ve bilgi verme yükümlülüğü <u>ile bu Kanun ve Kanun uyarınca çıkarılan mevzuat gereği yapılacak izleme yükümlülüklerini yerine getirmeyenlere 8.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir.</u>	ğ) Bu maddeye <u>izleme yükümlülüklerini yerine getirmeyenler</u> ilave edilmiş, madde daha anlaşılır hale getirilerek ceza miktarı güncellenmiştir.
h) Bu Kanunun 14 üncü maddesine göre çıkarılan yönetmelikle belirlenen önlemleri almayan veya standartlara aykırı şekilde gürültü ve titreşime neden olanlara, konutlar için 400 Türk Lirası, ulaşım araçları için 1.200 Türk Lirası, işyerleri ve atölyeler için 4.000 Türk Lirası, fabrika, şantiye ve eğlence gürültüsü için 12.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir.	h) Kanunun 14 üncü maddesine göre yayımlanan yönetmeliklere aykırı şekilde gürültü ve titreşime neden olan; işyerleri, atölye ve imalathanelere 3.000 Türk Lirası, kapalı eğlence yerlerine 8.000 Türk Lirası, açık ve yarı açık eğlence yerleri, tesis/işletmelere 20.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir. Başkaca bir saat sınırlaması getirilmediği takdirde, bu fillerin saat 24:00 dan sonra işlenmesi durumunda bu bentte öngörülen cezalar iki kat artırılarak verilir.	h) Madde 14 ile Madde 20 (h) bendinin uyumlaştırılması, diğer taraftan, insanların çok daha rahatsız olduğu zaman dilimlerini de dikkate alarak uygulamanın daha etkin ve caydırıcı olması için bu değişiklik yapılmıştır.
ı) Bu Kanunda öngörülen yasaklara ve sınırlamalara aykırı olarak ülkenin egemenlik alanlarındaki denizlerde ve yargılama yetkisine tâbi olan deniz yetki alanlarında ve bunlarla bağlantılı sularda, tabii veya sunî göller ve baraj gölleri ile akarsularda;	ı) Bu Kanunda öngörülen yasaklara ve sınırlamalara aykırı olarak ülkenin egemenlik alanlarındaki denizlerde ve yargılama yetkisine tâbi olan deniz yetki alanlarında ve bunlarla bağlantılı sularda, tabii veya sunî göller ve baraj gölleri ile akarsularda;	İçme ve kullanma suyu ile yüzey sularına deşarjlarla ilgili yeni maddeler yazıldığından ı bendinde yer alan İçme ve kullanma suyu ile yüzey sularına deşarjlar çıkarılmıştır.
1) Petrol ve petrol türevleri (ham petrol, akaryakıt, sintine, slaç, slop, rafine ürün, yağlı atık vb.) tahliyesi veya deşarjı yapan tankerlerden, bin (dahil) gros tona kadar olanlar için gros ton başına 40 Türk Lirası, bin ilâ beşbin (dahil) gros ton arasında olanlara, bu miktar ve ilave her gros ton başına 10 Türk Lirası, beşbin gros tondan fazla olanlara ise, yukarıdaki miktarlar ve ilave her gros ton başına 100 Kuruş,	1) Petrol ve petrol türevleri (ham petrol, akaryakıt, sintine suyu, slaç, slop, rafine ürün, yağlı atık, vb.) <u>veya kirli balast</u> tahliyesi veya deşarjı yapan <u>tüm gemilerden</u> , bin (dahil) gros tona kadar olanlar için gros ton başına 50 Türk Lirası, bin ilâ beşbin (dahil) gros ton arasında olanlara, bu miktar ve ilave her gros ton başına <u>20 Türk Lirası</u> , beşbin gros tondan fazla olanlara ise, yukarıdaki miktarlar ve ilave her gros ton başına <u>1 Türk Lirası</u> ,	ı.1-4) Mevcut Çevre Kanununda katı atık bırakan veya evsel atıksu deşarjı yapan tanker, gemi ve diğer deniz araçları için belirlenmiş olan ceza, tüm gemileri kapsayacak şekilde düzenlenmiştir. Ayrıca, denizlerimize gemiler tarafından yapılan illegal deşarjlarda ceza miktarları güncellenmiştir. Denize deşarj edilen atık türlerinin çok çeşitli olması nedeniyle kirlenici atık türlerinin kapsamı genişletilmiş ve artıkların isimleri ve uygulanacak ceza miktarları gemilerin grt.na göre ayrı ayrı belirtilmiştir.
2) Kirli balast tahliyesi yapan tankerlerden bin (dahil) gros tona kadar olanlar için gros ton başına 30 Türk Lirası, bin ilâ beşbin (dahil) gros ton arasında olanlara bu miktar ve ilave her gros ton başına 6 Türk Lirası, beşbin gros tondan fazla olanlara ise, yukarıdaki miktarlar ve ilave her gros ton başına 100 Kuruş,	2) Katı atık bırakan, evsel atıksu veya <u>balast suyu deşarjı yapan tüm gemilerden bin (dahil) gros tona kadar olanlar için gros ton başına 20 Türk Lirası, bin ilâ beşbin (dahil) gros ton arasında olanlara bu miktar ve ilave her gros ton başına 5 Türk Lirası, beşbin gros tondan fazla olanlara ise, yukarıdaki miktarlar ve</u>	

	<u>ilave her gros ton başına 1 Türk Lirası,</u>	
3) Petrol türevleri (sintine, slaç, slop, akaryakıt, yağlı atık vb.) veya kirli balast tahliyesi yapan gemi ve diğer deniz vasıtalarından bin gros tona kadar olanlar için gros ton başına 20 Türk Lirası, bin ilâ beşbin (dahil) gros ton arasında olanlara bu miktar ve ilave her gros ton başına 4 Türk Lirası, beşbin gros tondan fazla olanlara ise, yukarıdaki miktarlar ve ilave her gros ton başına 100 Kuruş,	<u>(3) Yönetmelikle belirlenen usul ve esaslara aykırı olarak emisyon sınır değerlerini aşan tüm gemilerden bin (dahil) gros tona kadar olanlar için gros ton başına 20 Türk Lirası, bin ilâ beşbin (dahil) gros ton arasında olanlara bu miktar ve ilave her gros ton başına 5 Türk Lirası, beşbin gros tondan fazla olanlara ise, yukarıdaki miktarlar ve ilave her gros ton başına 1 Türk Lirası,</u>	
4) Katı atık bırakan veya evsel atıksu deşarjı yapan tanker, gemi ve diğer deniz araçlarından bin (dahil) gros tona kadar olanlar için gros ton başına 10 Türk Lirası, bin ilâ beşbin (dahil) gros ton arasında olanlara bu miktar ve ilave her gros ton başına 2 Türk Lirası, beşbin gros tondan fazla olanlara ise, yukarıdaki miktarlar ve ilave her gros ton başına 40 Kuruş,	<u>(4) Tehlikeli madde ve atıkların deşarjı durumunda uygulanacak idarî para cezaları, petrol ve türevleri kategorisi esas alınarak on katı,</u>	
	<u>(5) Mavi kartın uygulandığı Türk deniz yetki alanlarına giren ve 48 saat içerisinde mavi kart almayan gemiler ile mavi kartını ibraz edemeyen tüm gemilere 500 Türk Lirası,</u>	
idarî para cezası verilir.		
	<u>(6) Gemilerde yapılan denetimlerde bu Kanun ve bu Kanun kapsamında çıkarılan yönetmelikler ile Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerin hükümleri uyarınca belirlenen kurallara uygun olmayan kayıtların ve ekipmanların tespit edilmesi ve bu tespitlere göre (1), (2), (3), (4) ve (5) numaralı alt bentlerde belirtilen ihlallere sebep olduğunun anlaşılması durumunda bu alt bentlerde yer alan idarî para cezaları uygulanır.</u> <u>Bu Kanun kapsamında çıkarılan ilgili Yönetmelikler ve Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerin hükümlerine göre gemilerden kaynaklanan atık ve yük artıklarının toplanması amacıyla görevlendirilmiş limanlar ve atık alma gemileri dışındaki bir yere atık veren gemilerden; atık bildirim zorunluluğu bulunanlara 30.000 TL, bulunmayanlara 3.000 TL idarî para cezası verilir. Bu cezalar atıkları alanlara bir kat artırılarak uygulanır. Denizde gemilerden kaynaklanan atık ve yük artıklarını atık alma gemisi dışındaki gemilerle taşıyan ve taşıyanlara 60.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir.</u> <u>Gemilerden kaynaklanan atık ve yük artıklarının alım hizmetleri için belirlenen atık alım tarifesine uymayanlara 8.000 TL idarî para cezası verilir.</u>	1-6) Mevcut Çevre Kanununda gemi kaynaklı atıklardan petrol türevli yağlı atıkların (sintine suyu, slaç, slop, kirli balast vb.), pissuyun ve çöplerin illegal boşaltımında uygulanacak cezai hükümler bulunmaktadır. Ancak, yukarıda ifade edilen bu atıkların dışında özellikle taşıdıkları zararlı ve yayılımı mikroorganizmalar ötürü deniz ekosistemine ciddi zarar verdiği bilinen balast sularının mevzuatlarda tanımlanan sınırlama ve esaslara aykırı olarak deşarj edildiğinde uygulanacak her hangi bir yasal hüküm bulunmamaktadır. Bu sebeple, yasal boşluğun giderilmesi amacıyla balast sularının yönetiminde cezai hükümü belirleyen bu bendin ilave edilmesi gerekli görülmüştür. Ayrıca, mevcut kanunda gemilere uygulanan cezalar illegal deşarjın fiili olarak tespit edilmesi (fotoğraf, video ve analiz sonuçları ile desteklenerek) durumunda uygulanabilmektedir. Ancak, gemilerde yapılan denetimlerde gemi atık kayıt defterlerinde usulsüz deşarjların tespit edilmesi durumunda veya illegal deşarjın yapıldığı bağlantı hatlarının veya ekipmanların belirlenmesi durumunda illegal deşarjın fiili olarak tespit edilmemesi nedeni ile Çevre Kanunu gereğince herhangi bir idari yaptırım uygulanamamaktadır. Bu durumun giderilmesi ve çevre denetimlerinin etkinliğinin artırılması amacıyla bu hususları içerecek bir maddenin ilave edilmesi zorunlu hale gelmiştir. Kanunun 11. maddesinin son paragrafında belirtilen limanların yükümlülükleri ve gemi atık alım hizmetlerinin esasları kapsamında belirtilen hususlara tüm liman, gemi ve diğer yükümlülerin uyması gerekmekte olup, bu hususlara uyulmaması durumunda uygulanacak idari cezaların belirlenmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu çerçevede, atık alım yetkisi bulunmayan liman veya atık alım gemileri dışındaki bir yere atık verenlere ve bu atıkları alanlara uygulanacak ceza

		<p>miktarları, atık alım gemisi dışındaki bir gemi ile atık taşıyanlara ve Bakanlığımızca belirlenen ücret tarifesine uymayanlara uygulanacak ceza miktarları bu bende tanımlanmıştır.</p> <p>Ayrıca, gemilerde yapılan denetimlerde uygun olmayan kayıtların, ekipmanların tespiti ve neticesinde ihlallere sebep olduğunun tespiti halinde ceza uygulanacağı hükmü eklenerek gemilerde kayıt ve ekipmanların kontrolü hususundaki eksiklik giderilmiştir. Diğer taraftan, gemi atıklarının toplanmasında ve atık bildiriminde mevzuata uygunsuzluk ile atık alım tarifesine uyulmaması halinde verilecek cezalar da tanımlanmıştır.</p>
Tehlikeli madde ve atıkların deşarjı durumunda uygulanacak idarî para cezaları, petrol ve türevleri kategorisi esas alınarak on katı verilir.	4. bent olarak yazılmıştır. Bu sebeple çıkarılması gerekmektedir.	
Kirliliğin oluşmasını müteakip gemi veya deniz aracının kendi imkânları ile neden olduğu kirliliği giderdiğinin tespit edilmesinde, idarî para cezası 1/3 oranında uygulanır.		
Cezanın derhal ve defaten ödenmemesi veya bu hususta yeterli teminat gösterilmemesi halinde, gemiler ve götürülebilen diğer deniz vasıtaları en yakın liman yetkilisine teslim edilerek seyrüseferden ve faaliyetten men edilir. Banka teminat mektubu veya geminin bağlı olduğu kulüp sigortacısı tarafından düzenlenecek teminat mektubu teminat olarak kabul edilir.		
Yabancı devlet egemenliği altındaki sularda bu devletlerin mevzuatının Türk bayraklı gemiler tarafından ihlali durumunda, ilgili devletin ceza uygulamaması ve Türkiye'nin cezalandırmasını talep etmesi durumunda bu Kanun hükümleri uygulanır.		
Bu bendin birinci paragrafı dışında, bu Kanun ve bu Kanun uyarınca çıkarılan yönetmeliklere aykırı olarak ülkenin egemenlik alanındaki denizlere ve yargılama yetkisine tâbi olan deniz yetki alanlarına, içme ve kullanma suyu sağlama amacına yönelik olmayan sulara atık boşaltanlara 24.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir. Yukarıda öngörülen fiilin konutlarla ilgili olarak işlenmesi halinde her konut ve bağımsız bölüm için 600 Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bu cezai sorumluluk, müstakil konutlarda konutu kullanana, diğer konutlarda ise yöneticiye aittir.	<p>Bu bendin birinci paragrafı dışında, bu Kanun ve bu Kanun uyarınca çıkarılan yönetmeliklerde <u>öngörülen yasalara ve standartlara aykırı olarak veya gerekli önlemleri almadan</u> ülkenin egemenlik alanındaki denizlere ve yargılama yetkisine tâbi olan deniz yetki alanlarına, içme ve kullanma suyu sağlama amacına yönelik olmayan sulara atık boşaltanlara 30.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir. Yukarıda öngörülen fiilin konutlarla ilgili olarak işlenmesi halinde her konut ve bağımsız bölüm için 800 Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bu cezai sorumluluk, müstakil konutlarda konutu kullanana, diğer konutlarda ise yönetime aittir. <u>Bu sulara tehlikeli madde deşarjı durumunda bu paragrafta öngörülen idari para cezaları on katı verilir.</u></p>	<p>İçme ve kullanma suyu ile yüzey sularına deşarjlarla ilgili yeni maddeler yazıldığından ı bendinde yer alan İçme ve kullanma suyu ile yüzey sularına deşarjlar çıkarılmıştır.</p> <p>Uygulamada çok başvuru olan bir madde olması hasebiyle, ceza miktarı güncellenmiştir.</p>
	<p>i) Kıta içi su kaynaklarına Kanun ve bu Kanun uyarınca çıkarılan yönetmeliklerde öngörülen standartları aşan atıksu deşarjı yapanlara;</p> <p>1) Büyükşehir Belediyeleri, Belediyeler, mahalli idare birlikleri ve diğer yerleşimlerde atıksu arıtma tesisinin hizmet ettiği nüfus 100.000'den fazla olanlara 40.000 Türk Lirası, 100.000 ilâ 50.000 arasında olanlara 30.000 Türk Lirası, 49.999 ilâ 10.000 arasında olanlara 15.000 Türk Lirası, 9.999</p>	<p>i) 2006 yılında Çevre Kanununun revizyonu ile bu Kanun uyarınca atıksu arıtma tesisi kurma ve işletme yükümlülüklerini yerine getirmeyen atıksu altyapı yönetimlerince tek bir ceza öngörülmüştür. Ancak çevreyi kirlileme konusunda farklı etkileri olan tesislere aynı cezanın uygulanmasının uygun olmadığı ve yeniden düzenlenmesi konusunda talepler gelmiştir. Bu nedenle belediyeler nüfus aralıklarına göre, turizm tesisleri yatak kapasitelerine göre, sanayiler kirlilik etkilerine göre sınıflandırılarak farklı cezaların öngörülmesi daha uygun</p>

	<p><u>ilâ 2.000 arasında olanlara 10.000 Türk Lirası, 2000'den az olanlara 5.000 Türk Lirası.</u></p> <p><u>2) Tatil köyü, tatil sitesi ve turizm tesislerinde, yatak kapasitesi 2000'den fazla olanlara 20.000 Türk Lirası, 2000 ila 1001 arasında olanlara 17.500 Türk Lirası, 1000 ile 501 arasında olanlara 15.000 Türk Lirası, 500 ila 100 arasında olanlara 10.000 Türk Lirası, 100'den az olanlara 5.000 Türk Lirası.</u></p> <p><u>3) Her türlü sanayi tesisinde çevresel kirletici etkisi yüksek faaliyet veya tesislere 40.000 Türk Lirası, çevresel kirletici etkisi olan faaliyet veya tesislere 20.000 Türk Lirası, diğer faaliyet ve tesislere 10.000 Türk Lirası, idarî para cezası verilir.</u></p> <p><u>Yukarıda öngörülen fiilin konutlarla ilgili olarak işlenmesi halinde müstakil konut için 800 Türk Lirası, toplu konut ve sitelere ise 5.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bu cezai sorumluluk, müstakil konutlarda konutu kullanana, diğer konutlarda ise yönetime aittir.</u></p> <p><u>4) Eysel ve endüstriyel atıksuların birlikte toplanması durumunda idari para cezası yüksek olan uygulanır.</u></p> <p><u>5) Atıksuyunda tehlikeli madde içerenlere yukarıda tanımlanan idarî para cezaları iki katı verilir.</u></p> <p><u>6) Tehlikeli maddeler hariç sektör parametrelerinden yalnız bir tanesi yönetmelikte öngörülen standardı yüzde yirmisine kadar aşması durumunda yukarıda tanımlanan idari para cezalarının yarısı uygulanır.</u></p>	olacaktır.
	<p><u>j) İlgili mevzuat gereğince atıksularını izin verilen deşarj noktası haricinde standartların üzerinde deşarj edenlere 20.000 Türk lirası idarî para cezası verilir.</u></p>	Belediyelerde kanalizasyonun birleşik sistem olması durumunda yağmurlu günlerde atıksu arıtma tesisine gelen debi, tesis kapasitenin üstüne çıkmakta ve atıksuyun bir kısmı arıtılmadan by-pass hattından deşarj olmaktadır. İşletmelerde de değişik hatlardan atıksu arıtma tesisine gelen atıksular arıtılmakta ancak atıksu arıtma tesisi dışında farklı deşarj noktalarına deşarj yapılabilmektedir. Belirlenen deşarj noktaları dışında deşarj yapılması illegal faaliyetlere neden olabileceğinden kaçak deşarjlara önlem alınması gerekmekte olup, bütün atıksu kaynakları atıksu arıtma tesisine bağlanmalıdır.
<p>i) Bu Kanunun ek 8 inci maddesi uyarınca yürürlüğe konulan yönetmelik hükümlerine aykırı davrananlara 1.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir.</p>	<p>k) Bu bent Kanundan çıkarılmıştır.</p>	<p>Ek-8. Madde kaldırıldığı için bu maddeye de ihtiyaç kalmamıştır.</p>
<p>j) Kanunda ve yönetmelikte öngörülen yasaklara veya standartlara aykırı olarak veya önlemleri almadan atıkları toprağa verenlere 24.000 Türk</p>	<p>l) Kanunda ve yönetmelikte öngörülen yasaklara veya standartlara aykırı olarak veya önlemleri almadan atıkları,</p>	<p>l) Ülkemiz petrol taşımacılığı, işleme ve dağıtım faaliyetleri açısından giderek yükselen bir grafik çizmektedir. Bakü'den</p>

<p>Lirası idarî para cezası verilir. Bu fiilin konutlarla ilgili olarak işlenmesi halinde her konut ve bağımsız bölüm için 600 Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bu cezai sorumluluk, müstakil konutlarda konutu kullanana, diğer konutlarda ise yöneticiye aittir.</p>	<p>toprağa verenlere <u>30.000</u> Türk Lirası idarî para cezası verilir.</p> <p>Petrol ve türevlerini toprağa verenlere 50.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir.</p> <p>Bu fiilin konutlarla ilgili olarak işlenmesi halinde her konut ve bağımsız bölüm için <u>800</u> Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bu cezai sorumluluk, müstakil konutlarda konutu kullanana, diğer konutlarda ise yönetime aittir.</p> <p><u>Bu Kanun ve bu Kanun uyarınca çıkarılan yönetmeliklerde öngörülen yasaklara, deşarj ve alıcı ortam standartlarına aykırı olarak veya gerekli önlemleri almadan toprağa tehlikeli madde boşaltanlara idarî para cezaları iki katı verilir.</u></p> <p>Toprağın temizlenmesi faaliyetlerine engel olanlara fiile ait idari para cezasının iki katı verilir.</p>	<p>başlayıp, Ceyhan'da son bulan; yılda 50 milyon ton ham petrolü, önce Ceyhan'a ve buradan da tankerlerle dünya pazarlarına ulaşmayı hedefleyen ve Türkiye kesimi 1074 km. olan Bakü-Tiflis-Ceyhan (BTC) Boru hattı bu yükselişin en güzel örneğidir. Son zamanlarda BTC gibi başka büyük projelerin (Transtrakya Boru Hattı gibi) basında yer alması, gelecekte Türkiye'nin boru hattı taşımacılığında ne kadar önemli bir kavşak konumuna geleceğinin önemli bir göstergesidir. Kuşkusuz gelişen boru hattı taşımacılığının ülkemize önemli ekonomik ve politik getirileri olacaktır. Ancak ham petrolün kaza, dökülme ve sızıntı gibi olaylara bağlı olarak toprak ve yeraltı suyu kaynaklarımız üzerindeki etkileri çevresel ve ekonomik açıdan önemli olmaktadır. Bu nedenle Çevre Kanununda idari yaptırım yer almadığından bu ifadenin eklenmesi teklif edilmiştir.</p> <p>Ham petrolün taşınımı sürecinde kaza veya sızıntı gibi olaylar gerçekleşebilmektedir. Ülkemizin bazı kesimlerinde zararların tazmin edilmemesi gerekçesiyle temizleme faaliyetlerine engel olunmakta ve bu tür durumlarda İl Müdürlüklerimiz çözüm konusunda kararsız kalmaktadır</p>
<p>k) Bu Kanunun 9 uncu maddesinin (a) bendinde belirtilen hususlara aykırı olarak biyolojik çeşitliliği tahrip edenlere, (d) bendi uyarınca ilan edilen Özel Çevre Koruma Bölgeleri için tespit edilen koruma ve kullanma esaslarına aykırı davrananlara ve (e) bendinin ikinci paragrafı uyarınca sulak alanlar için yönetmelikle belirlenen koruma ve kullanım usûl ve esaslarına aykırı davrananlar ile (f) bendinde belirlenen esaslara ve yasaklamalara aykırı davrananlara 20.000 Türk Lirası, (e) bendinin birinci paragrafına aykırı davrananlara 100.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir.</p>	<p>m) Bu Kanunun 9 uncu maddesinin (a) bendinde belirtilen hususlara aykırı olarak <u>nesli tehlike altında ve nadir türleri, habitatları ve bunların oluşturduğu ekosistemleri tahrip eden işletme sahiplerine 100.000 ile 500.000 Türk Lirası; işletme sahibi olmayan kişilere ise 20.000 ile 100.000 Türk Lirası arasında değişen idari para cezaları verilir. Bunun dışındaki biyolojik çeşitliliğe verilen tahripler için işletme sahiplerine 20.00 ile 100.000 Türk Lirası; işletme sahibi olmayan kişilere ise 10.000 ile 20.000 Türk Lirası arasında değişen idari para cezaları verilir.</u></p>	<p>m) Biyolojik çeşitliliğin kaybının mali bir karşılığının bulunması oldukça zordur. Ayrıca, tür, habitat ve buldukları ekosistemin önemine göre farklılık arz edebilir. Bu maddede belirtilen "tahrip" ibaresinin ölçüsünün bilinmesi gerekir. Nesli tehlike altında ve nadir türlerin ve onların habitatlarının ve oluşturdukları ekosistemin tahrip edilmemesi ile popülasyonu ve dağılımı çok geniş olan tür ve habitatların ve ekosistemlerin tahrip edilmesinin mali karşılığı çok farklıdır.</p>
<p>l) Bu Kanunun ek 1 inci maddesinin (c) bendine aykırı olarak anız yakanlara her dekar için 20 Türk Lirası idarî para cezası verilir. Anız yakma fiilinin orman ve sulak alanlara bitişik yerler ile meskûn mahallerde işlenmesi durumunda ceza beş kat artırılır.</p> <p>Bu Kanunun ek 1 inci maddesinin (d) bendi uyarınca tespit edilen esaslara aykırı olarak ülkenin egemenlik alanlarındaki denizlerden ve kazasına tâbi olan deniz yetki alanlarından, akarsular ve göller ile tarım alanlarından belirlenen esaslara aykırı olarak kum, çakıl ve benzeri maddeleri alanlara metreküp başına 120 Türk Lirası idarî para cezası verilir.</p>	<p>n) Bu Kanunun Ek-1 inci maddesinin (c) bendine aykırı olarak anız yakanlara her dekar için <u>28</u> Türk Lirası idarî para cezası verilir. Anız yakma fiilinin orman ve sulak alanlara bitişik yerler ile meskûn mahallerde işlenmesi durumunda ceza beş kat artırılır.</p> <p>Ülkenin egemenlik alanlarındaki denizlerden ve kazasına tâbi olan deniz yetki alanlarından, akarsular ve göller ile tarım alanlarından belirlenen esaslara aykırı olarak kum, çakıl ve benzeri maddeleri alanlara metreküp başına 120 Türk Lirası idarî para cezası verilir.</p> <p><u>Kum, çakıl ve benzeri maddelerin alınması ile ilgili Çevre Yönetim Planı'nı hazırlamayanlar ve hazırlayıp uygulamayanlara 16.000 Türk Lirası idari para cezası verilir.</u></p>	
<p>m) Bu Kanunun ek 2 nci maddesinde öngörülen çevre yönetim birimini kurmayanlara 6.000 Türk Lirası, çevre görevlisi bulundurmayanlara ya</p>	<p>o) Bu Kanunun Ek-2 nci maddesinde öngörülen çevre yönetim birimi kurmayanlara, çevre görevlisi bulundurmayanlara ya da</p>	<p>o) Kurum, kuruluş ve işletmelerin çevre yönetim birimi kurma, çevre görevlisi istihdam etmek ve yetkilendirilmiş kurum ve</p>

<p>da Bakanlıkça yetkilendirilmiş firmalardan hizmet almayanlara 4.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir.</p>	<p>yetkilendirilmiş firmadan hizmet almayanlara 10.000 Türk Lirası idari para cezası verilir.</p>	<p>kuruluşlardan hizmet almak yükümlülükleri yerine getirilirken 3 seçeneği seçme hakkı olduğundan, tek bir ceza uygun görülmüştür.</p>
<p>n) Bu Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca belirlenen koruma esaslarına aykırı olarak içme ve kullanma suyu koruma alanlarına, kaynağın kendisine ve bu kaynağı besleyen yerüstü ve yeraltı sularına, sulama ve drenaj kanallarına atık boşaltanlara 48.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir.</p> <p>Bu fiilin konutlarla ilgili olarak işlenmesi halinde her konut ve bağımsız bölüm için 1.200 Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bu cezai sorumluluk, müstakil konutlarda konutu kullanana, diğer konutlarda ise yöneticiye aittir.</p> <p>Bu alanlarda Kanuna ve yönetmeliklere aykırı olarak yapılan yapılar 3194 sayılı İmar Kanununda belirlenen esaslara göre yıktırılır.</p>	<p>ö) Bu Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca belirlenen koruma esaslarına aykırı olarak içme ve kullanma suyu koruma alanlarına, kaynağın kendisine ve bu kaynağı besleyen yerüstü ve yeraltı sularına, sulama ve drenaj kanallarına yönetmelik hükümlerine aykırı olarak atık veya atıksu <u>boşaltanlara 65.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bu sulara tehlikeli atık veya tehlikeli madde içeren atıksu boşaltılması durumunda bu paragrafta öngörülen idari para cezaları on katı verilir.</u></p> <p>Bu fiilin konutlarla ilgili olarak işlenmesi halinde her konut ve bağımsız bölüm için <u>1.600</u> Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bu cezai sorumluluk, müstakil konutlarda konutu kullanana, diğer konutlarda ise <u>yönetime</u> aittir.</p> <p>Bu alanlarda Kanuna ve yönetmeliklere aykırı olarak yapılan yapılar 3194 sayılı İmar Kanununda belirlenen esaslara göre yıktırılır.</p> <p><u>İçme ve kullanma suyu temin edilen kıta içi yüzeysel su kaynaklarının havzalarında yönetmelik hükümlerine aykırı faaliyette bulunanlara 24.000 Türk Lirası idari para cezası verilir.</u></p>	<p>ö) İçme suyu kaynaklarının hayati önemi göz önünde bulundurularak daha etkin bir şekilde korunmasının sağlanması için; uygulamadaki ceza miktarları artırılmış, tehlikeli maddelerle kirletilmesini önlemek için caydırıcı bir ceza yaptırım öngörülmüş ve içme suyu havzalarında ilgili yönetmeliklerle düzenlenen ve atıksu dışında kalan yasaklamalara uymayanlara da caydırıcılığı sağlamak amacıyla ayrıca cezai müeyyide getirilmiştir.</p>
<p>o) Bu Kanunun 11 inci maddesinde öngörülen acil durum plânlarını yönetmelikle belirlenen usûl ve esaslara uygun olarak hazırlamayan ve bu plânların uygulanması için gerekli tedbirleri almayan, ekip ve ekipmanları bulandırmayanlar ile yerel, bölgesel ve ulusal acil durum plânlarına uymayanlara 12.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir.</p>	<p>p) Bu Kanununun <u>13 üncü maddesi ve ilgili yönetmeliklerde belirtilen büyük kaza önleme politikası ve acil durum plânlarını hazırlamayanlara</u> ve bu plânların uygulanması için gerekli tedbirleri <u>almayanlara</u>, ekip ve ekipmanları bulandırmayanlar ile <u>malî sorumluluk sigortasını yaptırmayanlara</u> 12.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir.</p> <p>5312 sayılı Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanun ve Uygulama Yönetmeliği kapsamında: yükümlülüklerini yerine getirmeyenler, acil müdahale planlarını hazırlamayanlar, gerekli malzeme ve ekipmanlarını almayanlar ve/veya gerekli protokol ve anlaşmaları ile birlikte mali sorumluluk sigortalarını yaptırmayanlara ayrı ayrı 50.000 Türk Lirası idari para cezası verilir.</p>	<p>p) 11'inci maddede yer alan fıkra 13'üncü maddeye alınış olması ve fıkrada değişiklik yapılması, dolayısıyla 11'nci maddeye atıf yerine 13'üncü maddeye atıfta bulunulması gerektiğinden fıkranın yeniden düzenlenmesine gerek duyulmuştur.</p> <p>"5312 sayılı Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanun ve Uygulama Yönetmeliği kapsamında: yükümlülüklerini yerine getirmeyenler, acil müdahale planlarını hazırlamayanlar, gerekli malzeme ve ekipmanlarını almayanlar ve/veya gerekli protokol ve anlaşmalarını yaptırmayanlar ile mali sorumluluk sigortalarını yaptırmayanlara ayrı ayrı 50.000 Türk Lirası idari para cezası verilir."İbaresi eklenmiştir.</p> <p>5312 sayılı Kanun çerçevesinde hazırlanan ve 21 Ekim 2006 tarih ve 26326 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanun Uygulama Yönetmeliği"nin İdari yaptırımlar bölümü 56. Maddesinde "Bu Yönetmelikteki yasaklara aykırı hareket edenler ve bu Yönetmelik hükümlerini yerine getirmeyerek çevre kirliliğine neden olanlara, 9/8/1983</p>

		<p>tarhli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 20 nci maddesi ile 5312 sayılı Kanun ve diğer ilgili mevzuat hükümlerine göre idari yaptırımlar uygulanır.” İbaresini yer almaktadır.</p> <p>Bu çerçevede; 5312 sayılı Kanun kapsamındaki idari yaptırımlar için Çevre Kanunu esas alınmış olup, Çevre Kanunu'nun 5312 sayılı Kanun kapsamındaki yaptırımlara ilişkin mevcut halinde yer alan hükmü 20. Maddenin (o) bendinde “Bu Kanunun 11 inci maddesinde öngörülen acil durum plânlarını yönetmelikle belirlenen usûl ve esaslara uygun olarak hazırlamayan ve bu plânların uygulanması için gerekli tedbirleri almayan, ekip ve ekipmanları bulundurmamaları ile yerel, bölgesel ve ulusal acil durum plânlarına uymayanlara 12.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir.” Şeklinde yer almaktadır.</p> <p>Ancak bu İbare 5312 sayılı Kanun kapsamında ilgililere verilen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde uygulanacak cezai hükümler için yetersiz kalmaktadır. Çünkü; 5312 sayılı Kanun kapsamında kıyı tesisleri tarafından hazırlanması gereken acil müdahale planları, müdahale için gerekli malzeme ve ekipmanlar ile kıyı tesislerinin mali sorumluluk sigortalarını yaptırmaları her hangi bir kaza sonucu oluşacak acil durumda müdahale etkinliği ve yetkinliği açısından gerekli olup, ülkemiz kıyı ve deniz alanlarında meydana gelecek petrol ve kimyasal kirliliğinin önlenmesini sağlayacaktır. Bu nedenle kıyı tesislerinin yükümlülüklerini yerine getirmeleri büyük önem arz etmektedir. Bu çerçevede yeni maddenin düzenlenmesine ihtiyaç duyulmuştur.</p>
<p>r) Bu Kanunda ve yönetmeliklerde öngörülen usûl ve esaslara, yasaklara veya sınırlamalara aykırı olarak atık toplayan, taşıyan, geçici ve ara depolama yapan, geri kazanan, geri dönüşüm sağlayan, tekrar kullanan veya bertaraf edenlere 24.000 Türk Lirası, ithal edenlere 60.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir.</p>	<p>r) Bu Kanunda ve yönetmeliklerde öngörülen usul ve esaslara, yasaklara veya sınırlamalara aykırı olarak; atık <u>veren ve toplayanlara 2.000 Türk Lirası, taşıyanlara 2 gün trafikten men ve 500 Türk Lirası, geçici ve ara depolama yapanlara 5.000 Türk Lirası, geri kazanan, geri dönüştüren, tekrar kullananlara, bertaraf edenlere 30.000 Türk Lirası, ithal edenlere 60.000 Türk Lirası idarî para cezası, bu Kanunda ve yönetmeliklerde öngörüldüğü ve tanımlandığı şekilde, atıkları kaynağında ayrı toplamayanlara ve geri kazanım yükümlülüğünü yerine getirmeyenlere 30.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir.</u></p> <p><u>Geri kazanım yükümlülüğünü yerine getirmeyen piyasaya sürenlere ise; yıllık ambalaj atığı geri kazanım yükümlülüğü: 50 tona kadar olan firmalara 10.000 Türk Lirası, 50 ile 100 ton arasında olan firmalara 20.000 Türk Lirası, 100 tondan büyük olan firmalara ise 50.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bu kanunda ve yönetmeliklerde tanımlanan toplama sistemine uygun olarak atıklarını ayrı biriktirmeyen müstakil konutlara 50 Türk Lirası, apartman yönetimlerine 500 Türk Lirası idarî para cezası verilir.</u></p>	<p>r, s, ş, t, u) 5491 sayılı Çevre Kanunu Madde 8 de yer alan “kirletme yasağı” ile bağlantılı olarak idari nitelikli para cezaları mevcut Kanun metni ile düzenlenmiştir. Ayrıca "Kirleten öder" ilkesi kapsamında atıkla iştil eden taraflar atıkların yarattığı çevresel kirlenme ve bozulmadan doğan zararlardan dolayı kusur şartı aranmaksızın sorumlu olup, bu husus mevzuata da aktarılmış durumdadır. Ancak, atık yönetimi mevzuatının etkin olarak uygulanması için yasadışı atık bertarafı ve mevzuata aykırı işlemlere ilişkin caydırıcı hükümlerin uygulanabilir olmasının yanı sıra cezaya konu fiil kapsamında adil yaptırımlar içermesi gerekmektedir. Bu kapsamda Madde 20 de yer alan atık yönetimine ilişkin cezalar kademeli ve uygulanabilir bir sistemle revize edilmiştir.</p>

s) Umuma açık yerlerde her ne şekilde olursa olsun çevreyi kirletenlere 100 Türk Lirası idarî para cezası verilir.	s)Umuma açık yerlerde her ne şekilde olursa olsun çevreyi kirletenlere <u>135</u> Türk Lirası idarî para cezası verilir.	
t) Tehlikeli atıkların her ne şekilde olursa olsun ülkeye girişini sağlayanlara ayrı ayrı 2.000.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir.	ş) Tehlikeli atıkların her ne şekilde olursa olsun ülkeye girişini sağlayanlara ayrı ayrı <u>180.000</u> Türk Lirası idarî para cezası verilir.	
u) Tehlikeli atıkları ilgili mercilere ön bildirimde bulunmadan ihraç eden veya transit geçişini yapanlara 2.000.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir.	t) Tehlikeli atıkları ilgili mercilere ön bildirimde bulunmadan ihraç eden veya transit geçişini yapanlara <u>180.000</u> Türk Lirası idarî para cezası verilir.	
v) Bu Kanunda ve ilgili yönetmeliklerde öngörülen yasaklara veya sınırlamalara aykırı olarak tehlikeli atıkları <u>toplayan</u> , ayıran, geçici ve ara depolama yapan, geri kazanan, yeniden kullanan, taşıyan, ambalajlayan, etiketleyen, bertaraf eden ve ömrü dolan tehlikeli atık bertaraf tesislerini kurallara uygun olarak kapatmayanlara 100.000 Türk Lirasından 1.000.000 Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.	u) <u>Bu Kanunda ve ilgili yönetmeliklerde öngörülen yasaklara veya sınırlamalara aykırı olarak tehlikeli atıkları veren, ara depolayan, geri kazanan veya bertaraf edenlere ve ömrü dolan tehlikeli atık bertaraf tesislerini kurallara uygun olarak kapatmayanlara 100.000 Türk Lirası, fiilin gerçekleştiği alanın içme suyu havzası, özel çevre koruma alanları, milli park ile araştırma ormanı, gen koruma ormanı ve tohum bahçeleri gibi özel nitelikli ormanlar olması durumunda iki katı idarî para cezası verilir.</u> Bu Kanunda ve ilgili yönetmeliklerde öngörülen yasaklara veya sınırlamalara aykırı olarak tehlikeli atıkları <u>ambalajlayan ve etiketleyenlere 2.000 Türk Lirası, toplayan, taşıyanlara, yeniden kullanan ve geçici depolama yapanlara 24.000 Türk Lirası idari para cezası verilir.</u>	
y) Tehlikeli kimyasallar ve bu kimyasalları içeren eşyayı bu Kanunda ve ilgili yönetmeliklerde belirtilen usûl ve esaslara, yasak ve sınırlamalara aykırı olarak üreten, işleyen, ithal ve ihraç eden, taşıyan, depolayan, kullanan, ambalajlayan, etiketleyen, satan ve satışa sunanlara, 100.000 Türk Lirasından 1.000.000 Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.	ü)Tehlikeli kimyasallar ve bu kimyasalları içeren eşyayı bu Kanunda ve ilgili yönetmeliklerde belirtilen usûl ve esaslara, yasak ve sınırlamalara aykırı olarak üreten, işleyen, ithal ve ihraç eden, kullanan, ambalajlayan, etiketleyen, satan ve satışa sunanlara; <u>kimyasalın miktarı, tehlike özellikleri, kullanım alanları ve kimyasala maruziyet dikkate alınarak 10.000 Türk Lirasından 1.000.000 Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.</u>	ü) Çevre Kanunu'nun 13ncü Maddesinin İnci paragrafında öngörülen değişikliklere bağlı olarak Madde 20nin (y) bendinden "ithal ve ihraç eden, taşıyan, depolayan, kullanan" cümlesinin çıkarılması ve idari cezalara ilişkin miktarsal düzenlemelerin, kimyasalın <u>miktarı</u> , tehlike özellikleri, kullanım alanları ve kimyasala <u>maruziyeti</u> dikkate alınarak yeniden yapılması uygun olacaktır.
	v) <u>Bu Kanunun 8 inci maddesinde öngörülen önlem alma yükümlülüğünü, yetkili merciler tarafından usulüne göre yapılan bildirimde rağmen yerine getirmeyenler ile bu Kanun ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan Yönetmelik ve Tebliğ hükümlerine uymayanlara, öngörülen yasaklara aykırı davranışlarına bu kanunda ayrıca bir ceza öngörülmemiş ise 5.000 Türk Lirası idari para cezası verilir.</u>	v) Bu Kanun ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan Yönetmelik ve Tebliğ hükümlerine uymayanlar ile yetkili merciler tarafından usulüne göre yapılan bildirimde rağmen önlem alma yükümlülüğünü yerine getirmeyenler açısından daha önce herhangi bir ceza müeyyide bulunmadığından, belirtilen bu boşluğun giderilmesi açısından bendin eklenmesi gerekli görülmüştür.
	y) <u>Madencilik faaliyetleri sonucu bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılması için Doğaya Yeniden Kazandırma çalışmasını yapmayanlara 1.000.000 Türk Lirası idari para cezası verilir.</u>	y) 23.01.2010 tarih ve 27471 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Madencilik Faaliyetleri ile Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılması Yönetmeliği hükümlerine tabi olup doğaya yeniden kazandırma çalışmasını hazırlayıp uygulamayanlara yönelik 2872 sayılı Çevre Kanununda herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.

		Dolayısı ile Çevre Kanununda bu hususta boşluk olduğundan bu maddenin eklenmesi teklif edilmiştir.
	<u>z) Ozon Tabakasını İncelten Maddeler ile bu maddeleri içeren eşyayı, bu Kanunda ve ilgili yönetmeliklerde öngörülen yasaklama ve kısıtlama hükümlerine aykırı olarak üreten, işleyen, ithal ve ihrac edenler ile piyasaya arz edenlere 120.000 Türk Lirası, son kullanıcıya servis amaçlı; işyerlerine hizmet verenlere 30.000 Türk Lirası, ev kullanımı için hizmet verenlere 5.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir.</u>	z) Ülkemizin taraf olduğu “Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolü” ile alakalı ulusal ve uluslararası çalışmaların izlenmesi ulusal odak noktası görevi Bakanlığımız koordinasyonunda yürütülmektedir. Ozon Tabakasını İncelten Maddeler (OTİM) ile ilgili ulusal üretim ve tüketimin kontrol altına alınması ve bir takvim çerçevesinde aşamalı olarak kullanımlarına son verilmesi çalışmaları çerçevesinde; 2872 sayılı Çevre Kanununda idari cezalar bölümünde Tehlikeli Kimyasallar bölümünün altında yer alması kanunun bu maddesi ile cezalarda basamaklandırma sistemi olmadığından uygulanması aşamasında karşılaşılan sorunlar ve eksikliklerin giderilmesi amacıyla bu maddenin eklenmesine ihtiyaç duyulmuştur.
	aa) Gerçek ve tüzel kişilere Bakanlıkça sera gazı emisyonu hakkı tahsisi verilmesi durumunda, elindeki hakkı geçen her bir karbondioksit eşdeğer ton sera gazı emisyon için 100 TL ceza uygulanır. Bu cezanın ödenmesi bu yükümlülüğün yerine getirilmesi anlamına gelmez.	Bu kanununun Madde 3 h bendine dayanarak Bakanlık gerekli görmesi halinde çevrenin korunması ve iklim değişikliği ile mücadele kapsamında faaliyetleri sonucu sera gazı emisyonuna neden olan işletmelere sera gazı emisyon hakkı tahsisatı yapabilir, tahsisat yükümlülüğünü yerine getirmesine yardımcı olmak üzere işletmelere kendi aralarında sera gazı emisyon ticareti yapmalarına izin verebilir. Bu durumda bu cezai hükmün olmasına ihtiyaç duyulmuştur.
	bb) Faaliyetleri sonucu oluşan sera gazı emisyonlarının Bakanlığa raporlamayan gerçek ve tüzel kişilere 48.000 TL idari para cezası verilir.	Bilindiği üzere; Türkiye, 24 Mayıs 2004 tarihinde Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi’ne (BMİDÇS), 26 Ağustos 2009 tarihinde ise Kyoto Protokolüne taraf olarak iklim değişikliğine yönelik yürütülen küresel mücadelede yerini almıştır. Diğer taraftan; 2012 sonrası uluslararası iklim rejimine yönelik devam eden müzakerelerde emisyon azaltım faaliyetlerinin veya taahhütlerinin <i>Ölçülebilir, Raporlanabilir, Doğrulanabilir</i> (MRV) olması tüm tarafların üzerinde anlaştığı bir konudur. Bu kapsamda, Bakanlığımız tarafından hazırlanan “Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmelik” 25 Nisan 2012 tarih ve 28274 sayılı Resmi Gazete’de ile yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmeliğin amacı, EK-1’deki listede yer alan faaliyetlerden kaynaklanan sera gazı emisyonlarının izlenmesine, doğrulanmasına ve raporlanmasına dair usûl ve esasları düzenlemektir. Yönetmelik kapsamına giren tesisler, her yıl düzenli olarak izleme, doğrulama ve raporlama sürecine tabi olacaktır. Her yıl hazırlanıp Bakanlığa gönderilecek olan Sera Gazı Emisyon Raporları tesislerin bir önceki yılda gerçekleştirdikleri faaliyetler sonucunda oluşan emisyonların miktarını içerecektir. Yönetmelik kapsamında tesislerin raporlama yükümlülüğü 2016 yılında başlayacak ve 1 Ocak – 31 Aralık 2015 tarihleri arasında gerçekleşen emisyonları içerecektir.
	cc)Piyasa gözetimi ve denetimi sonucunda ürünlere ilişkin	bb) Çevre Kanununda Piyasa Gözetimi ve Denetimi

	teknik düzenleme ve/veya mevzuata aykırı bir durumun tespit edilmesi durumunda 4703 sayılı Ürnlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun'da öngörülen cezai müeyyideler uygulanır. Aynı fiil için bu Kanunda daha ağır bir cezai müeyyideyi öngörülmesi durumunda bu kanundaki cezai müeyyideler uygulanır	kapsamında Bakanlığın sorumluluğunda bulunan ve piyasaya arz edilen, piyasada bulunan ve/veya hizmete sunulan ürünlere ilişkin uygunsuzluk ve güvensizlik durumlarında bir cezai müeyyide tanımlanmamıştır.
Bu maddenin (k), (l), (r), (s), (t), (u), (v) ve (y) bentlerinde öngörülen idarî para cezaları kurum, kuruluş ve işletmelere üç katı olarak verilir.	Bu maddenin ilk altı fıkrası hariç (g), (l), (m), (n), (ö), (p), ikinci fıkrası hariç olmak üzere (r), (s), (ş), (t), (u), (ü) ve (v) bentlerinde öngörülen idarî para cezaları kurum, kuruluş ve işletmelere üç katı olarak verilir.	
	Bu maddenin (g) ve (y) bentlerinde sayılan idari para cezaları uygulandığı tarihten itibaren geçecek olan 5 aylık sürede 5 eşit taksit bölünebilir. İdari para cezasına esas fiilin ortadan kaldırılmanın tespiti halinde kalan taksit tutarları tahsil edilmez.	Bu uygulama ile caydırıcılığın artırılması ve idari yaptırıma konu olan çevresel tedbirin ivedilikle alınması hedeflenmektedir.
Bu maddede öngörülen ceza miktarlarını on katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.		
Bu maddenin uygulamasında Türk Ceza Kanunu ile diğer kanunların, fiilin suç oluşturması haline ilişkin hükümleri saklıdır.		
<i>Kuruluş ve işletmelere verilecek idari nitelikte cezalar:</i> Madde 21 – (Mülga: 26/4/2006 – 5491/24 md.)		
<i>Gemiler için verilecek cezalar:</i> Madde 22 – (Mülga: 26/4/2006 – 5491/24 md.)		
<i>Fiillerin tekrarı:</i> Madde 23 – (Değişik : 26/4/2006 – 5491/15 md.) Bu Kanunda belirtilen idarî para cezaları, bu cezaların verilmesini gerektiren fiillerin işlenmesinden itibaren üç yıl içinde birinci tekrarında bir kat, ikinci ve müteakip tekrarında iki kat artırılarak verilir.		
<i>İdari cezalarda yetki:</i> Madde 24 – (Değişik: 26/4/2006 – 5491/16 md.)		
Bu Kanunda öngörülen idarî yaptırım kararlarını verme yetkisi Bakanlığa aittir.		
Bu yetki, 12 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca denetim yetkisinin devredildiği kurum ve merciler tarafından da kullanılır.		
Bu Kanunda öngörülen idarî yaptırım kararları Bakanlık merkez teşkilâtında genel müdürler, taşra teşkilâtında il çevre ve orman müdürlerince verilir.	Bu Kanunda öngörülen idarî yaptırım kararları Bakanlık merkez teşkilâtında genel müdürler, taşra teşkilâtında il çevre ve şehircilik müdürlerince verilir.	
Bu Kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca denetim yetkisi verilen kurum ve merciler tarafından verilen idarî para cezalarının yüzde ellisi, bu Kanun uyarınca yapılacak denetimlerle ilgili harcamaları karşılamak ve diğer çevre hizmetlerinde kullanılmak üzere bu kurumların bütçesine gelir kaydedilir, yüzde ellisi ise genel bütçeye gelir kaydedilir.	<u>Diğer Kanunlarda aksine hüküm olsa bile;</u> bu Kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca denetim yetkisi verilen kurum ve merciler tarafından verilen idarî para cezalarının yüzde ellisi, bu Kanun uyarınca yapılacak denetimlerle ilgili harcamaları karşılamak ve çevre hizmetlerinde kullanılmak üzere bu kurumların bütçesine gelir kaydedilir; kalan yüzde ellisi ise bu Kanunun 18 inci maddesinde belirtilen amaçlarda	Bu maddede verilen idari para cezalarının % 50 si cezayı uygulayan kuruma, diğer % 50 si ise genel bütçeye kaydedileceği belirtilmiştir. Ancak, Çevre Kanunu'ndan daha sonraki bir tarihte Kabahatler Kanununda yapılan değişiklikle "mahalli idareler tarafından verilen idarî para cezaları kendi bütçelerine gelir kaydedilir" ifadesi yer almıştır. Bu nedenle, mahalli idarelerce verilen idari para cezalarının tamamı bu

	kullanılmak üzere ilgililerce en geç ertesi ayın onbeşine kadar ilgili mal saymanlıkları hesaplarına aktarılır ve genel bütçeye gelir kaydedilir. Genel bütçeye dahil kurumlar tarafından verilen ve yılı içinde tahsil edilen idari para cezalarının % 50'si, bu Kanun uyarınca yapılacak denetimlerle ilgili harcamaları karşılamak ve çevre hizmetlerinde kullanılmak üzere, cezayı veren kurum bütçesinin her yıl Bütçe Kanunu ile belirlenen kalemlerine aktarılır.	idarelere kalmakta olduğundan Çevre Kanununun bu maddesi kadük kalmıştır. Ayrıca, kesilen cezalardan genel bütçeye dahil olanlar faydalanamamakta ve çevre cezalarından elde edilen gelirler çevre amaçlı kullanılmamaktadır.
Bu Kanun uyarınca yapılacak denetimlerle ilgili harcamaları karşılamak ve diğer çevre hizmetlerinde kullanılmak üzere, Bakanlık bütçesine, genel bütçeye gelir kaydedilecek idarî para cezaları karşılığı gerekli ödenek öngörülür.		
<i>İdarî yaptırımların uygulanması, tahsil usûlü ve itiraz⁽¹⁾</i> Madde 25 – (Değişik: 26/4/2006 – 5491/17 md.)		
Bu Kanunda öngörülen idarî yaptırımların uygulanmasını gerektiren fiillerle ilgili olarak yetkili denetleme elemanlarınca bir tutanak tanzim edilir. Bu tutanak denetleme elemanlarının bağlı bulunduğu ve idarî yaptırım kararını vermeye yetkili mercie intikal ettirilir. Bu merci, tutanağı değerlendirerek gerekli idarî yaptırım kararını verir. İdarî yaptırım kararı, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre idarî yaptırım kararını veren merci tarafından ilgiliye tebliğ edilir.		
İdarî yaptırım kararlarına karşı tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde idare mahkemesinde dava açılabilir. Dava açmış olmak idarece verilen cezanın tahsilini durdurmaz.		
İdarî para cezalarının tahsil usûlü hakkında 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanır.	Bu kanuna göre verilen idari para cezaları 21/07/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre Bakanlığın bildirim üzerine Maliye Bakanlığınca tahsil olunur.	Kabahatler Kanununa göre idari para cezalarının tahsiline yönelik kesinleşme şartı aranmaktadır. Kabahatler Kanunu karşısında Özel Kanun yapısında olan Çevre Kanununun uygulanabilirliği açısından bu maddenin değerlendirilmesi öngörülmektedir.
Ceza vermeye yetkili kurum ve merciler tarafından tahsil edilen idarî para cezaları, Maliye Bakanlığından izin alınarak Bakanlıkça bastırılan ve dağıtılan makbuz karşılığında tahsil edilir.	Bu bent çıkarılmıştır.	
Bu Kanuna göre verilecek idarî para cezalarında ihlalin tespiti ve cezanın kesilmesi usûlleri ile ceza uygulamasında kullanılacak makbuzların şekli, dağıtımı ve kontrolüne ilişkin usûl ve esaslar Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.	Bu Kanuna göre verilecek idarî para cezalarında ihlalin tespiti ve cezanın kesilmesi usûlleri ve esasları Bakanlıkça belirlenir.”	
<i>Adli nitelikteki cezalar⁽¹⁾</i>		

<p>Madde 26 – (Değişik: 26/4/2006 – 5491/18 md.) Bu Kanununun 12 nci maddesinde öngörülen bildirim ve bilgi verme yükümlülüğüne aykırı olarak yanlış ve yanıltıcı bilgi verenler, altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Bu Kanunun uygulanmasında yanlış ve yanıltıcı belge düzenleyenler ve kullananlar hakkında 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun belgede sahtecilik suçuna ilişkin hükümleri uygulanır. Bu maddeye göre yargıya intikal eden çevresel etki değerlendirmesine ilişkin ihtilaflarda çevresel etki değerlendirmesi süreci yargılama sonuna kadar durur.</p>		
<p><i>Diğer kanunlarda yazılı cezalar:</i> Madde 27 – Bu Kanunda yazılı fiiller hakkında verilecek idari nitelikteki cezalar, bu fiiller için diğer kanunlarda yazılı cezaların uygulanmasına engel olmaz.</p>		
<p><i>Kirletenin sorumluluğu:</i> Madde 28 – (Değişik: 3/3/1988 - 3416/8.md.) Çevreyi kirletenler ve çevreye zarar verenler sebep oldukları kirlenme ve bozulmadan doğan zararlardan dolayı kusur şartı aranmaksızın sorumludurlar. Kirletenin, meydana gelen zararlardan ötürü genel hükümlere göre de tazminat sorumluluğu saklıdır. (Ek fıkra: 26/4/2006 – 5491/19 md.) Çevreye verilen zararların tazminine ilişkin talepler zarar görenin zararı ve tazminat yükümlüsünü öğrendiği tarihten itibaren beş yıl sonra zamanaşımına uğrar.</p>		
<p><i>Teşvik:</i> Madde 29 – (Değişik birinci fıkra: 26/4/2006 – 5491/20 md.) Çevre kirliliğinin önlenmesi ve giderilmesine ilişkin faaliyetler teşvik tedbirlerinden yararlandırılır. Bu amaçla her yılın başında belirlenen teşvik sistemine Bakanlığın görüşü alınmak sureti ile Hazine Müsteşarlığınca yeni esaslar getirilebilir. (Ek fıkra: 26/4/2006 – 5491/20 md.) Arıtma tesisi kuran, işleten ve yönetmeliklerde belirtilen yükümlülükleri yerine getiren kuruluşların arıtma tesislerinde kullandıkları elektrik enerjisi tarifesinin, sanayi tesislerinde kullanılan enerji tarifesinin yüzde ellisine kadar indirim uygulamaya Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir. Teşvik tedbirleri ile ilgili esaslar yönetmelikle belirlenir. Bu Kanunda belirlenen cezalara neden olan fiilleri işleyen gerçek ve tüzelkişiler, verilen süre içinde söz konusu yükümlülüklerini yerine getirmedikleri takdirde bu maddede yazılı teşvik tedbirlerinden yararlanamazlar ve daha önce kendileri ile ilgili olarak uygulanmakta olan teşvik tedbirleri durdurulur.</p>	<p>2872 sayılı Çevre Kanununun 29. Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. Çevre kirliliğinin önlenmesi ve giderilmesine ilişkin faaliyetler teşvik tedbirlerinden yararlandırılır. Bu amaçla her yılın başında belirlenen teşvik sistemine Bakanlığın görüşü alınmak sureti ile Hazine Müsteşarlığınca yeni esaslar getirilebilir. Arıtma tesisini kuran, işleten ve yönetmeliklerde belirtilen yükümlülüklerini yerine getiren kurum, kuruluş ve işletmelerin arıtma tesislerinde kullandıkları ve ödemesi yapılan bir önceki yıla ait elektrik enerjisi giderleri, Bakanlık bütçesine bu amaç için konulacak ödenekten vergiler ve kesintiler hariç tüketim bedeli üzerinden yüzde ellisine kadar geri ödenmesine Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir. Teşvik tedbirleri ile ilgili esaslar yönetmelikle belirlenir. Bu Kanunda belirlenen cezalara neden olan fiilleri işleyen gerçek ve tüzelkişiler, verilen süre içinde söz konusu yükümlülüklerini yerine getirmedikleri takdirde bu maddede yazılı teşvik tedbirlerinden yararlanamazlar ve daha önce kendileri ile ilgili olarak uygulanmakta olan teşvik tedbirleri durdurulur.</p>	<p>Elektrik Enerjisi Piyasasının özelleşmesi nedeniyle elektrik fiyatlarında doğrudan indirim yapılması mümkün olmayıp, bunun yerine geri ödeme yapılarak sübvansiyon yapılması mümkündür. Kanun maddesi buna göre düzenlenmiştir.</p>
<p><i>Bilgi edinme ve başvuru hakkı⁽²⁾</i></p>		

<p>Madde 30 – (Değişik: 26/4/2006 – 5491/21 md.) Çevreyi kirlüten veya bozan bir faaliyetten zarar gören veya haberdar olan herkes ilgili mercilere başvurarak faaliyetle ilgili gerekli önlemlerin alınmasını veya faaliyetin durdurulmasını isteyebilir. Herkes, 9/10/2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamında çevreye ilişkin bilgilere ulaşma hakkına sahiptir. Ancak, açıklanması halinde üreme alanları, nadir türler gibi çevresel değerlere zarar verecek bilgilere ilişkin talepler de bu Kanun kapsamında reddedilebilir.</p>		
<p><i>Yönetmelikler:</i> Madde 31 – (Değişik: 3/3/1988 - 3416/9 md.) Bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili olarak çıkarılacak yönetmelikler, ilgili Bakanlıkların görüşü alınarak Bakanlıkça hazırlanır. Kanunun yürürlüğe girmesinden başlayarak en geç beş ay içinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulur.⁽³⁾</p>		
<p><i>Uygulanmayacak Hükümler</i> Madde 32 – (Değişik: 3/3/1988 - 3416/10 md.) Bu Kanuna göre yürürlüğe konulacak yönetmeliklerin yayımından itibaren deniz kirliliğinin önlenmesi hususunda 618 sayılı Limanlar Kanununun 4 ve 11 inci maddeleri gereği yürürlükte bulunan ceza hükümleri ile 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununun 3288 sayılı Kanunla değişik geçici 1 inci maddesi hükümleri uygulanmaz. Ek Madde –(Ek: 4/6/1986 - 3301/6 md.; Mülga: 26/4/2006 – 5491/24 md.)</p>	<p>Bu Kanuna göre yürürlüğe konulacak yönetmeliklerin yayımından itibaren deniz kirliliğinin önlenmesi hususunda 618 sayılı Limanlar Kanununun 4 ve 11 inci maddeleri gereği yürürlükte bulunan ceza hükümleri ile 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununun 3288 sayılı Kanunla değişik geçici 1 inci maddesi hükümleri uygulanmaz. Çevre Düzeni Planlarına ilişkin olarak, 03/05/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu ve ilgili yönetmeliklerinde bu Kanuna ve bu Kanuna dayalı olarak çıkarılan yönetmeliklere aykırılık bulunması durumunda bu Kanun ve yönetmelikleri hükümleri uygulanır.</p>	<p>Çevre düzeni planı hazırlama, hazırlatma ve onaylama yetkisi Kanunen Bakanlığımızda olmasına karşın çevre düzeni planı ile ilgili tanımların ve esasların 3194 sayılı kanun ve yönetmeliklerince belirlenmiş olması ve Bakanlığımız uygulamalarındaki hukuki açmazların giderilmesi amaçlanmaktadır.</p>
<p>Ek Madde 1 – (Ek: 26/4/2006 – 5491/23 md.) Toprağın korunmasına ve kirliliğinin önlenmesine ilişkin esaslar şunlardır:</p>		
<p>a) Toprağın korunmasına ve kirliliğinin önlenmesine, giderilmesine ilişkin usûl ve esaslar ilgili kuruluşların görüşleri alınarak Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.</p>	<p>Bu paragrafın Kanundan çıkarılması</p>	<p>9. maddeye taşınmıştır.</p>
<p>b) Taşocağı ve madencilik faaliyetleri, malzeme ve toprak temini için arazide yapılan kazılar, dökümler ve doğaya bırakılan atıklarla bozulan doğal yapının yeniden kazanılmasına ilişkin usûl ve esaslar ilgili kuruluşların görüşleri alınarak Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.</p>	<p>Bu paragrafın Kanundan çıkarılması</p>	<p>9. maddeye taşınmıştır.</p>
<p>c) Anız yakılması, çayır ve mer'aların tahribi ve erozyona sebebiyet verecek her türlü faaliyet yasaktır. Ancak, ikinci ürün ekilen yörelerde valiliklerce hazırlanan eylem plânı çerçevesinde ve valiliklerin</p>		

sorumluluğunda kontrollü anız yakmaya izin verilebilir.		
d) Ülkenin egemenlik alanlarındaki denizlerden, akar ve kuru dere yataklarından, göl yataklarından ve tarım arazilerinden kum, çakıl ve benzeri maddelerin alınması ile ilgili esaslar ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.	Bu paragrafın Kanundan çıkarılması	9. maddeye taşındı
Ek Madde 2 – (Ek: 26/4/2006 – 5491/23 md.) Faaliyetleri sonucu çevre kirliliğine neden olacak veya çevreye zarar verecek kurum, kuruluş ve işletmeler çevre yönetim birimi kurmak, çevre görevlisi istihdam etmek veya Bakanlıkça yetkilendirilmiş kurum ve kuruluşlardan bu amaçla hizmet satın almakla yükümlüdürler. Bu konuyla ilgili usûl ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.		
Ek Madde 3 – (Ek: 26/4/2006 – 5491/23 md.) Bakanlık, yönetmelikte belirtilen koşulları taşıyanları çevre gönüllüsü olarak görevlendirebilir. Bu görev için ilgililere herhangi bir ücret ödenmez. Görevini kötüye kullandığı tespit edilen çevre gönüllülerinin bu görevleri sona erdirilir. Çevre gönüllülerinin çalışma ve eğitimlerine ilişkin usûl ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.		
Ek Madde 4 – (Ek: 26/4/2006 – 5491/23 md.) Motorlu taşıt sahipleri, egzoz emisyonlarının yönetmelikle belirlenen standartlara uygunluğunu belgelemek üzere egzoz emisyon ölçümü yaptırmak zorundadırlar. Trafikte seyreden taşıtların egzoz emisyon ölçümleri ve standartları ile ilgili usûl ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. Motorlu taşıt üreticileri de üretim aşamasında yönetmelikle belirlenen emisyon standartlarını sağlamakla yükümlüdür.	Motorlu taşıt sahipleri, emisyonlarının yönetmelikle belirlenen standartlara uygunluğunu belgelemek üzere emisyon ölçümü yaptırmak zorundadırlar. Trafikte seyreden <u>motorlu</u> taşıtların emisyon <u>sınır değerleri</u> ve ölçümleri ile ilgili usûl ve esaslar Bakanlıkça belirlenir. <u>Motorlu taşıtlarda kullanılacak yakıtların özellikleri ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir. Belirlenen özellikleri taşımayan yakıtların motorlu taşıtlarda kullanılması yasaktır.</u>	Ek madde 4: Yalnızca motorlu kara taşıtlarına dair ifadenin kapsamı tüm taşıtları içerecek şekilde genişletilmesi öngörülmüştür. Motorlu taşıt kaynaklı hava kirliliğinin azaltılması için yakıtların kontrolüne dair düzenleme getirilmiştir.
Ek Madde 5 – (Ek: 26/4/2006 – 5491/23 md.) Bakanlık, bu Kanunla öngörülen ölçme, izleme ve denetleme faaliyetleri ile çevre sorunlarının çözümüne yönelik diğer faaliyetleri yerine getirmek üzere gerekli kurumsal altyapıyı oluşturur.		
Ek Madde 6 –(Ek: 26/4/2006 – 5491/23 md.) Hava kalitesinin korunması ve hava kirliliğinin önlenmesi için, ulusal enerji kaynakları öncelikli olmak üzere, Bakanlıkça belirlenen standartlara uygun temiz ve kaliteli yakıtların ve yakma sistemlerinin üretilmesi ve kullanılması zorunludur. Standartlara uygun olmayan yakma sistemi ve yakıt üretenlere ruhsat verilmez, verilenlerin ruhsatları iptal edilir.		
Bakanlıkça, belirlenen temiz hava politikalarının il ve ilçe merkezlerinde uygulanması ve hava kalitesinin izlenmesi esastır.		
Hava kalitesinin belirlenmesi, izlenmesi ve ölçülmesine yönelik yöntemler, hava kalitesi sınır değerleri ve bu sınır değerlerin aşılmaması için alınması gerekli önlemler ile kamuoyunun bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesine ilişkin çalışmalar Bakanlıkça yürütülür. Bu		

<p>çalışmalara ilişkin usûl ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.</p>		
<p>Ek Madde 7 – (Ek: 26/4/2006 – 5491/23 md.) Bakanlık, çevre ile ilgili olarak gerekli gördüğü her türlü veri ve bilgiyi, kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerden doğrudan istemeye yetkilidir. Kendilerinden veri ve bilgi istenen tüm kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler bu veri ve bilgileri bedelsiz olarak ve talep edilen sürede vermekle yükümlüdür.</p>		
<p>Ek Madde 8 – (Ek: 26/4/2006 – 5491/23 md.) İyonlaştırıcı olmayan radyasyon yayılımı sonucu oluşan elektromanyetik alanların çevre ve insan sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerinin önlenmesi için usûl ve esaslar, ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.</p>	<p>Bu Madde Kanundan çıkarılmıştır.</p>	<p>Çıkarılan Madde Ek 8: İyonlaştırıcı olmayan radyasyon konusunda; ilgili kurumlar olan Sağlık Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ve Bilgi teknolojileri ve İletişim Kurumuna kendi Kanunları ile verilen yetkileri ve görevleri göz önüne alındığında ve iyonlaştırıcı olmayan radyasyonun çevresel etkilerinden ziyade sağlık etkilerinin daha öncelikli olmasından ve sağlık etkileri konusunun Sağlık Bakanlığı tarafından kontrol ediliyor olması, ayrıca sabit telekomünikasyon cihazlarının kurulumu, ölçümü ve denetimine yönelik altyapının Bilgi teknolojileri ve İletişim Kurumunda oluşturulmuş olması nedeniyle 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun Ek 8 inci maddesi ve bu maddeye bağlı idari yaptırım maddesi kaldırılmıştır. Mevcut 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun Ek 8 inci maddesi ve bu maddeye bağlı idari yaptırım maddesinin dayandığı 4856 sayılı Kanun'un 9 uncu maddesinin (b) bendi çerçevesinde Bakanlığımızca "İyonlaştırıcı Olmayan Radyasyonun Olumsuz Etkilerinden Çevre ve halk sağlığının Korunmasına Yönelik Alınması gereken tedbirlere İlişkin Yönetmelik" hazırlanmış ve 24 Temmuz 2010 tarih ve 27651 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Bu Yönetmelik ile ilgili kurum ve kuruluşlara görev yetki ve sorumluluk verilmiş, Bakanlığımız sadece koordinasyon görevini almıştır.</p>
<p>Ek Madde 9 – (Ek: 26/4/2006 – 5491/23 md.) Kokuya sebep olan emisyonların, yönetmelikle belirlenen sınır değerlerin üzerinde çevreye verilmesi yasaktır. Kokuya sebep olanlar, koku emisyonlarının önlenmesine ilişkin tedbirleri almakla yükümlüdür. Buna ilişkin idarî ve teknik usûl ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.</p>		
	<p><u>Çevre Etiketi</u> Ek Madde 10 - Aynı ürün grubunda yer alan ve diğer ürünlere nazaran, olumsuz çevresel etkileri azaltma potansiyeline sahip ürünlere çevre etiketi verilir. Konuya ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.</p>	<p>Ek Madde 10: Tüm yaşam döngüleri bakımından çevreye karşı olumsuz etkileri azaltılmış ürünlerin özendirilmesi çevre kirliliğinin azaltılması açısından uygulanabilecek öncelikli seçeneklerden biridir. Geçerli olan uluslararası geçerliliği olan çevre etiketi uygulamaları incelendiğinde benzer sistemlerin gönüllülük esasına dayandığı görülmektedir. Bu nedenle ülkemizde oluşturulacak gönüllülüğe dayalı olarak, ürünlerin çevresel etkileri hakkında tüketicilere doğru, yanıltıcı olmayan ve bilimsel tabanlı bilgiler sunulmasını amaçlayan çevre etiketi</p>

		<p>sisteminin kurulmasının uygun olacağı düşünülmektedir. Ancak, ürün ve hizmetlerin çeşitliliği dikkate alındığında bunların çevreye olabilecek etkilerinin de çok farklı olabileceği açıktır. Bu nedenle çevre etiketi verilecek ürün ve hizmetlerin ayrıca belirlenmesi gereklidir.</p> <p>Ayrıca çevre etiketleme sistemleri dışında kalan, ürün için kullanılan çevreyle ilgili her türlü açıklama, sembol, etiket ve beyanlar da son dönemde yaygın ve kontrolsüz olarak kullanılmaya başlanmıştır. Ancak bu tür etiket ve beyanların kesin, doğrulanabilir olması ve ürün veya hizmetin hedeflenen müşterisini yanıltıcı bilgiler içermemesi önemlidir. Bu nedenle bu etiket ve beyanların kullanılmasından önce bakanlığın uygun görüşünün alınması önemlidir.</p>
	<p>Ek Madde 11- Piyasaya arz edilen, piyasada bulunan ve/veya hizmete sunulan Bakanlığın yetkili kuruluş olarak görev alanına giren; ürünlerin piyasa gözetimi ve denetiminin yapılmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.</p>	<p>Bakanlığın sorumlu olduğu ürünler için; Ürünün piyasaya arzı veya dağıtımı aşamasında veya ürün piyasada iken ilgili teknik düzenlemeye ve mevzuatına uygun olarak üretilip üretilmediğinin, güvenli olup olmadığının denetlenmesi veya denetletirilmesi için yürütülecek <i>piyasa gözetimi ve denetimi (PGD)</i> ile bu faaliyetleri yürütecek denetçilerin Çevre Kanunu kapsamında yürürlükte bulunan mevzuatlar ile 4703 sayılı Çerçeve Kanun paralelinde usul ve esasların belirlenmesi.</p>
<p>Geçici Madde 1 – (2872 sayılı Kanunun numarasız geçici maddesi olup teselsül için numaralandırılmıştır.)</p> <p>Bu Kanunda belirtilen ilgili yönetmelikler yürürlüğe konuluncaya kadar gemiler ve diğer deniz taşıt araçlarına 618 sayılı Limanlar Kanununun hükümlerine göre denizlerin kirletilmesi ile ilgili olarak yapılan ceza uygulamasına devam olunur.</p>		
<p>Geçici Madde 2 – (Ek: 3/3/1988 - 3416/11.md.)</p> <p>Bu Kanunun 12 ve 13 üncü maddelerinde belirtilen ilgili yönetmelikler yürürlüğe konuluncaya kadar, her türlü yakıt, atık, artık ve kimyasal maddenin ithali Çevre Genel Müdürlüğünün bağlı olduğu Devlet Bakanının onayına tabidir.</p>		
	<p>“Geçici Madde 3- Çevre Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair 5491 sayılı Kanunun Geçici 4 üncü maddesinden faydalanmak üzere başvuruda bulunmamış ve bu Kanunun yayımı tarihi itibarı ile 5491 sayılı Kanunun Geçici 4 üncü maddesinde belirtilen işletmeye alma süreleri dolmamış kurum ve kuruluşlar, kalan işletmeye alma sürelerini aşmamak kaydıyla hazırlayacakları iş termin planlarını, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 ay içinde Bakanlığa sundukları takdirde, 5491 sayılı Kanunun Geçici 4 üncü maddesi hükümlerinden yararlanırlar.</p>	<p>Geçici Madde 3: Atıksu arıtma tesislerini kurmak amacıyla 5491 Sayılı Kanunun Geçici 4 üncü Maddesinde belirtilen sürelerden çeşitli nedenlerden dolayı faydalanmak amacıyla başvuruda bulunamayan ve/veya başvurusunu yapan ancak İTP sunmayan Belediyelere Çevre Kanununa göre para cezası uygulanmakta ve 1 yıl içerisinde söz konusu tesislerini yapmaları istenmektedir.</p> <p>Bahse konu Belediyelerin maddi güçlerinin son derece zayıf olması nedeniyle uygulanan cezai işlem fayda sağlamamakta maddi açıdan Belediyeleri daha zor duruma sokmaktadır. Bu durumda olan söz konusu Belediyelerin 5491 Sayılı Kanunun Geçici 4 üncü Maddesinde nüfuslarına göre verilen süreleri</p>

		aşmamak şartıyla faydalanmalarının sağlanması hedeflenmektedir.
<i>Yürürlük:</i> Madde 33 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer. <i>Yürütme:</i> Madde 34 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.		
9/8/1983 TARİH VE 2872 SAYILI ANA KANUNA İŞLENEMEYEN GEÇİCİ MADDELER		
<i>1 - 3/3/1988 tarih ve 3416 sayılı Kanunun Geçici Maddesi:</i> Geçici Madde 1 – Bu Kanunun 6 ncı maddesiyle değiştirilen 2872 sayılı Çevre Kanununun 18 inci maddesinin (b) bendi gereğince Fona ödenmesi gereken meblağ, 1986 yılı için on lira üzerinden alınır.		
<i>2 – 26/4/2006 tarihli ve 5491 sayılı Kanunun Geçici Maddeleri:</i> Geçici Madde 1 – Bu Kanun uyarınca ilgili bakanlıkların görüşü alınmak suretiyle Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikler bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren en geç bir yıl; Hazine Müsteşarlığı tarafından tespit edilecek sigorta genel şartları ile Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakan tarafından onaylanacak tarife ve talimatlar bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren en geç bir yıl içinde yayımlanır.		
Geçici Madde 2 – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte faal durumda olan işletmelere bu Kanun ve yönetmeliklerle getirilen ek yükümlülüklerin gerçekleştirilmesi için, yönetmeliklerin yayımlanmasından sonra, Bakanlıkça bir yıla kadar süre verilebilir.		
2872 sayılı Çevre Kanununun 9 uncu maddesinin (h) bendine aykırı tesisler, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içerisinde kapatılır.		
Geçici Madde 3 – Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği hükümlerine tâbi olduğu halde, yükümlülüklerini yerine getirmeyenlerden, halihazırda yer seçimi uygun olanlar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde, ilgili yönetmelikler çerçevesinde gerekli yükümlülüklerini yerine getirdiklerini gösterir çevresel durum değerlendirme raporunu hazırlayarak Bakanlığa sunar. İlgili yönetmeliklerde belirlenen şartları sağlayanlar başvuru tarihinden itibaren altı ay içinde karara bağlanır.		
Çevresel durum değerlendirme raporunu altı ay içinde Bakanlığa sunmayan ya da raporun Bakanlığa sunulmasından itibaren altı ay içerisinde gerekli çevre koruma önlemlerini almayan faaliyetler Bakanlıkça süre verilmeksizin durdurulur.		
Yürürlükteki mevzuat uyarınca yer seçimi uygun olmayan faaliyetler için ilgili mevzuat hükümlerinin uygulanması esastır.		
Geçici Madde 4 – Atıksu arıtma ve evsel nitelikli katı atık bertaraf tesisini kurmamış belediyeler ile, halihazırda faaliyette olup, atıksu arıtma tesisini kurmamış organize sanayi bölgeleri, diğer sanayi kuruluşları ile yerleşim		

birimleri, bu tesislerin kurulmasına ilişkin iş termin plânlarını bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde Bakanlığa sunmak ve aşağıda belirtilen sürelerde işletmeye almak zorundadır.		
İşletmeye alma süreleri, iş termin plânının Bakanlığa sunulmasından itibaren; belediyelerde nüfusu, 100.000'den fazla olanlarda 3 yıl, 100.000 ilâ 50.000 arasında olanlarda 5 yıl, 50.000 ilâ 10.000 arasında olanlarda 7 yıl, 10.000 ilâ 2.000 arasında olanlarda 10 yıl, organize sanayi bölgeleriyle bunların dışında kalan endüstri tesislerinde ve atıksu üreten her türlü tesiste 2 yıldır.		
Halen inşaatı devam eden atıksu arıtma ve katı atık bertaraf tesisleri için iş termin plânı hazırlanması şartı aranmaz. Tesisin işletmeye alınma süresi bu maddede belirlenen işletmeye alınma sürelerini geçemez.		
Belediyeler, organize sanayi bölgeleri, diğer sanayi kuruluşları ile yerleşim yerleri bu hükümden yararlanmak için bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren üç ay içinde Bakanlığa başvurmak zorundadır.		
Bu Kanunun 8 inci maddesi ile atıksu altyapı sistemlerinin ve katı atık bertaraf tesisleri kurma yükümlülüğü verilen kurum ve kuruluşların, bu yükümlülüklerini, bu maddede belirtilen süre içinde yerine getirmemeleri halinde; belediyelerde nüfusu 100.000'den fazla olanlara 50.000 Türk Lirası, 100.000 ilâ 50.000 arasında olanlara 30.000 Türk Lirası, 50.000 ilâ 10.000 arasında olanlara 20.000 Türk Lirası, 10.000 ilâ 2.000 arasında olanlara 10.000 Türk Lirası, organize sanayi bölgelerinde 100.000 Türk Lirası, bunların dışında kalan endüstri tesislerine ve atıksu üreten her türlü tesise 60.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir.		
Geçici Madde 5 – Bu Kanuna ekli (1) sayılı listede gösterilen kadrolar iptal edilerek, 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin Çevre ve Orman Bakanlığına ilişkin bölümünden çıkartılmış, ekli (2) sayılı listede gösterilen kadrolar ise ihdas edilerek, 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin Çevre ve Orman Bakanlığına ilişkin bölümüne eklenmiştir.		
Geçici Madde 6 – Bu Kanunda geçen Türk Lirası ibaresi karşılığında, uygulamada 28/1/2004 tarihli ve 5083 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Devletinin Para Birimi Hakkında Kanun hükümlerine göre Ülkede tedavülde bulunan para "Yeni Türk Lirası" olarak adlandırıldığı sürece bu ibare kullanılır.		